Arnold van Schoorisse, episode uit den opstand der Gentenaers (1382-1385). Deel 1

Joseph Ronsse

bron
Joseph Ronsse, *Arnold van Schoorisse, episode uit den opstand der Gentenaers (1382-1385). Deel 1*. Drukkery van Gommar de Vos, Audenaerde 1845

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rons001arno01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

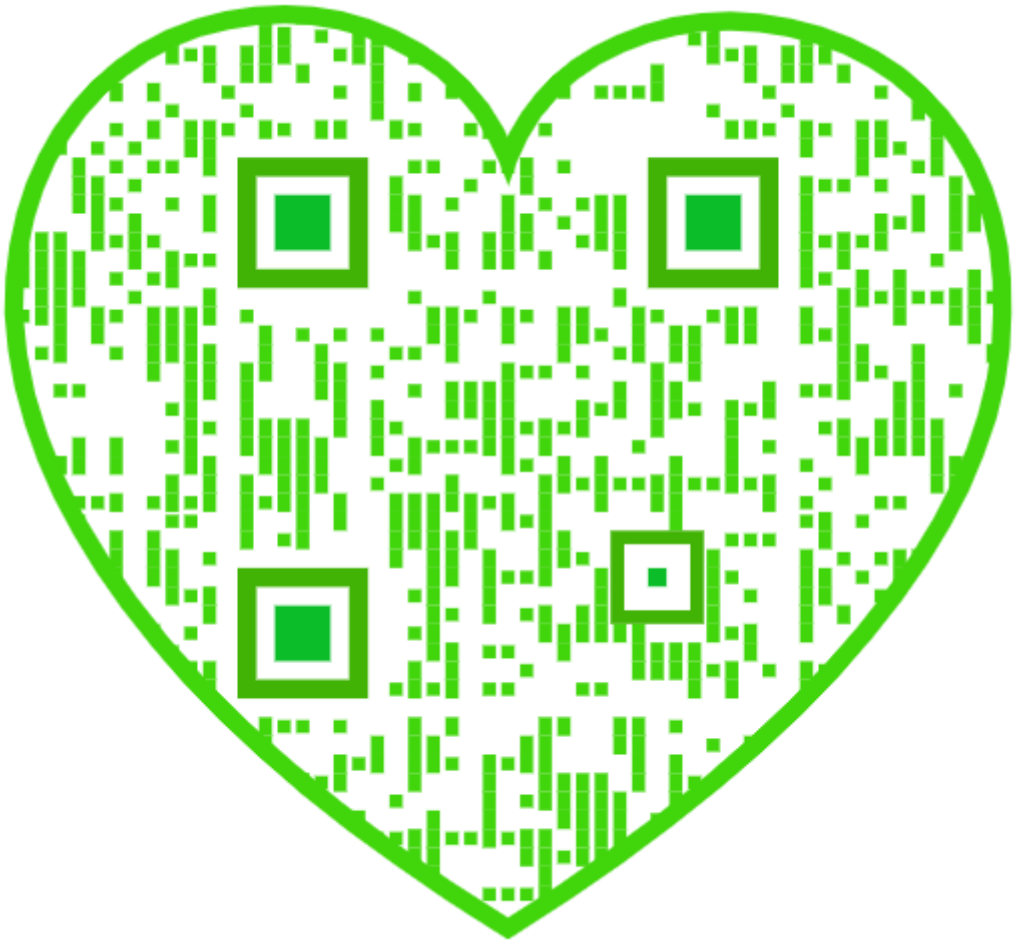

Aen mevrouw
Prudens van Duyse,
Geboren Woutters.

Aen UE., die byzonder bekend zyt met de historische Romans van Walter Scott, kunnen dergelyke werken geen valsch denkbeeld over hunne strekking inboezemen. De naem van Roman verschrikt u niet. UE. heeft den Leeuw van Vlaenderen *met zooveel genoegen gele-*

zen, dat UE. hem nevens de meesterstukken van Walter Scott stelt; terwyl hy, boven de kunstwaerde, het voorregt bezit van het belang, dat zich voor Vlaemsche zielen hecht aen alles wat vaderlandsch is.

Moge Arnold van Schoorisse *eene nederige plaets bekomen in uwe boekzael, welke zich voor vroegere Vlaemsche helden reeds ontsloten heeft!*

De kunstvriendschap, die uw echtgenoot my toedraegt, heeft my verstout, Mevrouw, UE. dit myn laetste werk eerbiedig toe te wyden.

Voorwoord.

Daer wy in ons werk slechts drie jaren uit den opstand der Gentenaers tegen de Graven van Vlaenderen doorloopen, namelyk die jaren, gedurende welke Philips van Artevelde en Frans Ackerman zich met de regering van Vlaenderens hoofdstad bemoeiden, meenen wy dat het niet overtollig zyn zal, hier iets over de oorzaek van dien zoo langdurigen opstand aen te stippen.

Beginnen wy met Lodewyk van Male, XXIV[en] *Graef van Vlaenderen, onder wiens acht en dertigjarig bestuer, onze moedergrond het bloed van zoo menig dapperen zoon gedronken heeft.*

Na het omkomen zyns vaders, Lodewyk van Nevers, in den slag te Cressy, alwaer hy zelf, zwaer gewond, aen de zyde van Philips van Frankryk de vlugt moest nemen, zag Lodewyk van Male zich met den riddermantel vereeren, en als Graef van Vlaenderen aenstellen.

By deze gelegenheid deed Lodewyk, in zyne hoedanigheid van leenman, manschap, en zwoer getrouwheid aen de Fransche kroon.

In Vlaenderen aengekomen zynde, veranderde de jonge Graef de wethouders, en onderzocht de voorregten van elke stad, welke voorregten hy overigens behield. Hy spande alles in om zyne onderdanen, die langs den kant van Eduard, Koning van Engeland, helden, de party van Frankryk te doen omhelzen.

Inmiddels wilde men Lodewyk van Male, die den mannelyken leeftyd begon te bereiken, in eene algemeene staetsvergadering te Gent, eene wederhelft bezorgen. De Vlamingen beschikten hem de dochter van Eduard, welke Vorst tot deze vereeniging zeer genegen scheen; terwyl Koning Philips den jongen Prins aen Margaretha van Brabant wilde zien uithuwen. De Graef stemde in den wil van Frankryk, opwerpende dat hy

geene vrouw tot echtgenoote nemen kon, wier vader aenleiding tot de dood zyns vaders gegeven had.

Eduard van Engeland, vreezende dat de Vlamingen de party zouden aenkleven van hem, langs wiens kant hunne Graef overhelde, beloofde de steden Ryssel, Douai en geheel Waelsch Vlaenderen op nieuw onder 's Graven gebied te stellen. Deze belofte streelde de Vlamingen zeer: zy zeiden oen Eduard niets te zullen verzuimen om het voorgestelde huwelyk tot het gewenschte einde te brengen.

De Graef verwierp hunne bede, en bleef standvastig in zyne neiging voor de schoone Margaretha. Hierop gaven de Vlamingen, die zyne vlugt, of naer Frankryk of naer Brabant vreesden, hun tegenstrevenden Prins eene lyfwacht, ten einde hem alle middelen tot ontsnapping te benemen.

De overmagt van het volk op zynen persoon gewaer wordende, riep Lodewyk van Male de drie leden van Vlaenderen byeen: hy raedde hun, alle verbond met Engeland te breken. Deze opwerping werd met standvastigheid wederlegd: hun besluit, gelyk zy zeiden, had niets dan 's

Prinsen welzyn ten doel: nog meer, hunne handelbetrekkingen met Engeland moesten, by voortduring, Vlaenderens heilstand bewerken, terwyl het Fransche bevind 's Graven staten tot armoede en ellende brengen zou.

De zaken bleven in dezen stand. Heimelyk werd er van beide kanten gewerkt, en, om tot een einde te kunnen geraken, beriep men eene andere vergadering in de abdy van Bergen-St-Winok, alwaer Koning Eduard van Engeland, met zyne vrouw en dochter, zich liet vinden. Alles was zoo behendiglyk aengelegd van den kant der Vlamingen, dat de Graef zich genoodzaekt vond huwelyksbelofte aen Isabella te doen, welke hem, op hare beurt, eeuwige trouw zwoer[1].

(1) Soe nam de Grave Lodewyc te wive de schoene Magriete, des Hertoghen Jans dochtre van Brabant, waer aff men de feeste hilt te Vilvoerden... Daeromme dat de Inghelsche zeere gram waren, ende Yzabielle, des Conincx dochtre van Inghelant, soe seide dat de trouwe die soe Lodewycke van Male sculdich was, ghetrouwelyken te houdene, hem soude wel houden ende nemmermeer negheenen anderen man overgheven; dwelc soe wel hilt ende vulquam, want soe bleef hare leefdaghe maght ende leedde haren tydt in suverheeden, ende op alle hoeghe feestelyke daghen, soe drouch so op hare mouwe den Leeu van Vlaenderen, alsoe langhe als su leefde.
Chron. van Vlaenderen. Gentsche Biblioph.

Reeds had men te Gent de noodige toebereidselen tot het feest gemaekt. 's Graven bewaking werd min streng; en hy, die twee edelen zyner lyfwacht had weten om te koopen, gaf zelfs des woensdags voor Paschen eene jagtparty. Hy liet zyne valk op eenen ryger los; en zie - onder voorwendsel van den vogel in zyne vlugt op te volgen, verdween de meineedige Lodewyk uit het oog zyner bewakers. Hy vlood heimelyk naer Frankryk.

Uitermate verbitterd over deze vingt waren Edward en de Vlamingen, welke besloten tegen den Graef de wapenen op te nemen. De Gentenaers stelden zyne wethouders en ambtenaren af, benoemden mannen van hunnen keus; en, na schattingen op de geestelyke en op de wereldlyke goederen gevraegd te hebben, begonnen zy met de eigendommen te vernielen van alwie met Vlaenderens Heer spande. Eduard stookte de tweedragt en de verwoestingen der Gentenaers aen, terwyl de Franschen dezelve wilden belet-

ten. Hierdoor ontstond er een gevecht, waer zeven honderd Vlamingen in 't zand beten.

Het huwelyk van Lodewyk van Male met Margaretha van Brabant deed de woede der Vlamingen ten top stygen. Zy wilden zich op Frankryk wreken, ja trokken met 2,000 *man naer de Casselreye van Ryssel, alwaer zy nogmaels een bloedigen stryd te doorworstelen hadden.*

Philips, wien de verlossing van Calais, door de Engelschen bezet, ter harte lag, deed een talryk leger byeen roepen. Hy spande, gezamenlyk met den Graef, het mogelyke in om de Vlamingen het veld te doen ruimen, ten einde langs hun grondgebied Eduard aen te randen: te vergeefs. De Fransche Monarch, de liefde der Vlamingen niet kunnende winnen, besloot nu eerst Cassel, waervan zy zich meester hadden gemaekt, aen hunne magt te onttrekken. Na verscheidene aenvallen werd zyn leger genoodzaekt het beleg op te breken: te Bethune wilde hy zich wreken, doch zyne magt werd uiteen geslagen, en weldra geheel verpletterd.

Nu trok de Koning van Frankryk met twee

honderd duizend man op Calais. De Vlamingen voegden zich by de Engelschen: na eenige nietsbeduidende aenvallen zond Philips gezanten tot Eduard, met het voorstel dat hy zyne benden in het vlakke veld zou brengen. Dit werd afgeslegen: Eduard antwoordde dat hy zich niet verroerde alvorens hy meester van de stad was; en Philips, onmagtig om de uitgehongerde burgers bystand te bieden, werd genoodzaekt met zyn leger terug te keeren.

Hy besloot eenen uitval in Vlaanderen te wagen.

De belegerde stad kon het nu niet meer houden. Eer hy haer genade schonk, eischte Eduard dat zes der byzonderste inwooners door beuls handen zouden omkomen. Deze voorwaerde verschrikte de belegerden: doch Eustachius van St-Pieters, die niet aerzelde zyn leven voor dit zyner stedegenooten te verpanden, bood zich eerst aen. Vyf anderen volgden dit moedige voorbeeld, en de sleutels der stad werden den Monarch overgeleverd, die op het verzoek zyner gemalin, genade aen die vrijwillige slagtoffers schonk. Al de burgers, ter uitzondering van drie, moesten de stad verlaten; en Calais, met

Engelsche familien bevolkt, bleef onder het bewind van Eduard. -

Onmiddelyk daerna troffen de twee Koningen eenen wapenstilstand samen.

Om de genegenheid zyner onderdanen weêr te winnen, vergaf Lodewyk van Male aen eenige steden, de misdaden tegen hem bedreven. Zyne inzichten werden gunstig beantwoord; doch de Gentenaers kon hy niet tot zich halen. In hunne verbittering verwoestten zy het grondgebied van Aelst, en gingen zelfs die stad bestormen.

Maer door 's Graven leger verslagen, vonden zy zich weldra genoodzaekt naer hunne haerdstede terug te trekken.

Eindelyk kwam Lodewyk van Male weêr het bezit zyner staten nemen. In meest al de steden stelde hy nieuwe wethouders aen, met de magt van de wederspannigen naer verdienste te straffen.

De wraek, die de Graef op eenige inwooners van Gent had doen nemen, deed de wollewevers op hunne beurt aen wraek denken. Weêr liepen zy in de wapenen: - hun bloed stroomde by plassen op de Vrydagmerkt: - de belha-

mels werden onthoofd; en al wat zich met den opstand bemoeid had, werd uit Vlaenderen gebannen. Van Gent trok de Groef naer Ypre. De straf, aen de Gentenaers opgelegd, joeg den Yperlingen vrees aen. Niettemin wilden deze zich niet overgeven zonder de toestemming des Konings van Engeland.

De Graef zwoer, doch vruchteloos, den ondergang hunner stad.

De prys, dien hy aen Ypre stelde, noopte hem zich tot Eduard van Engeland te wenden. Er werd eene byeenkomst te Duynkerke beroepen, en de wederspannige stad den Grave weêrgegeven, onder voorwaerde nogtans dat hy afzien moest van den onderstand door hem aen Frankryk tegen Engeland geboden. Dit beloofde de Graef: hy gaf ook volle kwytschelding aen de opstandelingen, ja schonk Brugge, Gent en Ypre hare ontnomene voorregten weêr.

Hiermeê was Gent niet tevreden: want by 's Prinsen terugkomst stond alles weêr in rep en roer. De wevers tastten nogmaels zyne benden aen: ongenadig werden zy terug geslagen, en, altyd wraek voor wraek aenwendende, deed de gebelgde Groef diegenen, aen wie het gelukt

was te ontsnappen, allen aen zyne woede opofferen.

Was de magt der Gentenaers gestremd, hunne wraekzucht kende geene palen. Zy maekten echter van den nood eene deugd, en schenen zich gedwee aen den stalen wil van hunnen Heer te onderwerpen[1].

(1) Terwyl alles in Vlaenderen gerust was, stierf de Koning van Frankryk. Hy werd door zynen zoon Johan opgevolgd, aen wien onze Graef te Parys manschap ging doen. Om de liefde zyner onderdanen meer en meer te winnen, ontbood Lodewyk eenige wethouders der byzonderste steden, met wie hy zich voor den nieuwen Monarch deed aenbieden. Hier had hy weêr een staeltje van de fierheid der Vlamingen, want, daer hunne zetels van geene kussens voorzien waren, besloten zy hunne kostelyke mantels onder zich te leggen. Na onze heeren nu het koninglyke paleis verlaten hadden, kwam een der hovelingen achter hen geloopen, 'al roupende in fransoyze: Ghi, Heeren van Vlaenderen, ghi hebt achter u ghelaten ende vergheten uwe ghevoederde mantels ende heyken, daer op ghi gheseten hebt. Doen verantwoordde de een van hemlieden, segghende: Wy van Vlaenderen en syn niet ghewoene noch ghecostumeert met ons te draghene de cussenen, daer op dat wy gheseten hebben. Wy laten se in de sale van den Coninc, sy sullen goet syn om andere op te sittene, die met den Coninc sullen komen eten.'
Kron. van Vlaend. (*Vlaems. Bibliophilen.*)

Deze onderwerping duerde tot in den jare 1379, *wanneer de onverdragelyke lasten, welke de Graef op zyne onderdanen deed drukken, hen op nieuw tot morren bragt. Hierdoor verloren de inwooners van Vlaenderens hoofdstad andermael de gunsten van hunnen Heer, en de Bruggelingen, uit deze omstandigheid party willende trekken, beloofden de gevraegde schattingen alleen te betalen, wilde de Graef hun de toestemming verleenen eene vaert van Brugge op Deynse te delven.*

Hunne vraeg werd met bezegelde brieven bevestigd; het werk aengelegd, en een moedige Gentenaer, Jan Hyoens genoemd, stelde zich aen het hoofd der kloekste en dapperste zyner stadgenooten, waeraen hy den naem van Witte Kappen[1] *gaf. Hy beval den Bruggelingen de uitdelving hunner vaert te staken.*

Sterk door 's Graven toestemming, weigerden de delvers aen het gebod van Hyoens te voldoen. Een gevecht ontstond uit deze weigering. De Bruggelingen werden op de vlugt gedreven, en menigeen hunner doodgeslagen.

(1) Of *Witte Kaproenen.* Zy droegen een hoofddeksel van wit laken.

In de gedachte van een einde aen dezen nieuwen opstand te brengen, deed de baljuw van Gent een van de kopstukken der Witte Kappen *in de boeijen slaen. De deken der wevers wilde den gevangenen slaken: de baljuw verzette er zich tegen, en, alvorens men tot geweldenary overging, begaven eenige des byzonderste burgers van Gent zich naer Male, om den Prins de vrylating van den gekluisterden af te bidden. - Hunne bede vond gehoor voor den troon; er was meer: de Bruggelingen werden genoodzaekt hunne werkingen op te schorsen.*

De baljuw, die de aenhangers van Hyoens te niet doen, en ze daerom noodzaken wilde de wapenen af te leggen, werd door dezen aengetast. De wevers voegden zich by het hoofd der Witte Kappen; *de baljuw werd gedood, ja, de standaert van den Graef aen flarden gescheurd. Alweêr braken de opstandelingen de huizen en lusthoven der partygangers van den Prins af: zy verjoegen uit de stad de wethouders en allen die Vlaenderens Heer aengekleefd bleven.*

Hyoens met zyne benden doorliep geheel het Gentsche. Hy stak het paleis van den Graef te Wondelghem in brand, maekte zich meester van

Dendermonde, *Aelst en Ninove*, *alwaer hy het volk praemde zich met de zynen te vervoegen.*

De Groef, *in Vlaenderen geene veiligheid meer ziende*, *trok op Ryssel*, *deed eenige zyner byzonderste steden met volk bezetten*, *en riep den Vlaemschen edeldom tot zich*, *terwyl Hyoens Deynse veroverde*, *en een verdrag met Brugge en Damme aenging*, *wier poorten voor hem geopend werden.*

De dood van Hyoens, *dien men beweert of te Brugge of te Damme vergiftigd te zyn geweest*, *dompelde Gent in rouw. Nieuwe aenleiders werden gekozen*, *en Jan Bruneel*, *Jan Boele*, *Raso van Herzeele en Pieter Van den Bossche stelden zich aen het hoofd van* 12,000 *gewapende mannen. Zy kregen Kortryk onder hun gebied; al wat de vryheid beminde*, *versterkte hun leger.*

Buiten Audenaerde, *Dendermonde en Hulst*, *was geheel Vlaemsch Vlaenderen zynen Graef afgeweken.*

Men kan gemakkelyk gissen hoe de opstandelingen het op de hun tegenstrevende steden gemunt hadden. Zy bragten een leger van 60,000 *man te been*, *en sloegen hunne tenten voor Au-*

denaerdes wallen. Het beleg duerde lang; de weêrstand was dapper; doch de hongersnood begon zich schrikkelyk by de belegerden te doen gevoelen.

Bevreesd voor zyne geliefde stad, had de Graef graeg een eerlyken vrede gesloten.

De Hertog van Burgondie, Lodewyks schoonzoon, belastte zich met deze taek: hy trok naer Doornyk, en zond den abt van St-Marten naer het vyandlyke kamp. De gezant gelukte tamelyk wel in zyn poogen: want de Gentenaers, steeds vol eerbied voor hunne toekomende Graven, antwoordden, dat zy, uit liefde tot den Hertog, weêr zich aen 's Prinsen gehoorzaemheid wilden onderwerpen. Na eene onderhandeling van vyftien dagen, keerden zy, op het aendringende verzoek des Hertogs, terug naer hunne haerdsteden, met de belofte gepaeid dat de Graef de hoofdstad zyner staten zou gaen bewoonen.

Het verwaerloozen dezer voorwaerden deed nieuw ongenoegen onder de Gentsche bevolking ontstaen, die vier en twintig harer medeburgers naer Brugge zond, zeggende dat de poorten van Gent voor hen gesloten zouden blyven, in geval zy den Graef niet meêbragten.

Nu maekte de Prins op zyne beurt van den nood eene deugd: hy trok uit Brugge tenzelfden tyde dat de Gentsche afgezanten hunne stad verlieten. Zy ontmoetten elkander onder weg, alwaer de zendelingen hunne ryen openden, om er den Prins te laten doortrekken. Met hem kwamen zy, des anderendaegs, in hunne moederstad aen.

Lodewyk van Male eischte nu de afschaffing der Witte Kappen, *en wilde de dood van zynen baljuw gewroken hebben. Hy trok naer de Vrydagmerkt, ten einde de toestemming der stad hiervoor te bekomen: dan, zyne hoop werd teleurgesteld; want de* Witte Kappen, *die er zich allen gewapend bevonden, begonnen te morren op's Prinsen voorstel. Het volk scheidde uiteen: de oproermakers bleven ter Merkt, en zy gewaerdigden zich niet den Graef, by zynen doorgang, te groeten.*

Gebelgd over deze minachting jegens zynen persoon, verliet Lodewyk van Male, na een verblyf van vier dagen, de hoofdstad van Vlaenderen. Hy zwoer er nimmermeer weêr te keeren.

Voor een beleg beducht, voorzagen de Gentenaers hunne stad van levensmiddelen. Eene aenranding op de vervoerders hunner graen-

schepen door 's Graven partygangers gedaen, was het sein van een nieuwen opstand. Jan Bruneel trok met 5,000 *man op Audenaerde, welke stad zonder bezetting was, en slechtte twee harer poorten, benevens de torens en muren, die langs den kant van Gent stonden.*

Deze stoutmoedigheid kon de Prins toch zonder wraek niet laten. De wet van Gent moest een beslissenden maetregel nemen, en Jan Bruneel werd uit Vlaenderen gebannen. Hadde de Graef zich hiermeê vergenoegd, misschien zou er rust in zyne staten gebleven zyn: maer neen; hy deed den banneling in Brabant opligten, en, benevens eenige andere muiters, te Ryssel onthoofden.

De Gentenaers, hierdoor in eene woedende gramschap ontstoken, braken byzonder tegen den edeldom los, die, hunne schenderyen niet ongestraft willende laten, de windmolens rond Gent vernielden, en eene wrekende hand sloegen aen alles wat in het gebied van het Gentsche was.

Lodewyk Haze, bastaertzoon van den Graef, stelt zich aen het hoofd van het Vorstelyk leger, dat nu versterkt was door Brabantsche, Burgondische en Henegouwsche krygslieden. Er wordt vry geleide aen al de gebannenen gegeven, en de

Prins trekt op Brugge, alwaer de inwooners zich weêr ten voordeele van Gent begonnen te uiten. Hy deed er 500 *hunner onthalzen. Van daer wilde hy zyne straffende hand op Ypre laten drukken, wier magt door* 9,000 *Gentenaers versterkt werd. Deze verzochten hunne medemakkers om den Graef in open veld aen te tasten, en trokken op Kortryk, alwaer zy met vriendschap ontvangen werden. - Van daer gingen zy naer Rousselare. De Yperlingen moesten hen er met* 8,000 *man vervoegen, doch op hunnen doortogt, door de benden van den Graef aengerand, werden zy op de vlugt gedreven.*

Deze nederlaeg was schrikkelyk voor Jan Boele. Van verraed beschuldigd, werd hy, by zyne terugkomst te Kortryk, van het leven gebragt, en de Gentenaers houwden hem in kleene stukjes, van welke ieder hunner een nam, om ze, des anderendaegs, naer hunne stad mede te dragen. Zy wilden door deze wraekneming alle gedachte van verraed by hunne aenleiders doen verdwynen.

Het kon niet anders of Ypre moest zich aen de magtige legerscharen van den Graef

overgeven. Hy deed er meer dan 700 *inwooners het hoofd afslaen*, *en* 300 *der byzondersten naer Brugge vervoeren. Van Ypre trok de Prins op Kortryk. Nu tot zachtere gevoelens gestemd*, *ontving hy deze stad in genade*, *doch eischte ook een aental gyzelaers. Hy stuerde ze naer Ryssel*, *en deed al zyne magt byeen roepen.*

Op nieuw verwoestte de Graef de velden rond Gent, *en sloeg het beleg voor de stad*, *welke*, *met de overloopers*, 80,000 *man*, *van* 15 *tot* 60 *jaren*, *in het geweer bragt. Als om den spot met hem te dryven*, *trokken de Gentenaers uit. Zy overmeesterden Aelst*, *die zy verbrandden*, *en slechtten het kasteel te Ninove.*

Na verscheidene aenvallen op Dendermonde, *gelukte het hun ook deze stad in te nemen. Het slot konnen zyn echter aen de magt van den Prins niet onttrekken*, *ofschoon een groot deel der opstandelingen hetzelve met hardnekkigheid bleef belegeren.*

Inmiddels plunderden de Gentenaers Gesvaerdsbergen. Zy overrompelden het kasteel van Eename, *doodden er* 1,200 *Graefgezinden*, *en trokken op den Edelaerberg voor Audenaerde*, *in de hoop van deze sterkte*, *welke van nieuwe*

poorten en torens voorzien was, ook onder hun bewind te krygen. Dit poogen mislukte; want de opstandelingen, op het onverwachts door Lodewyk Haze en Walter van Edingen aengetast en overrompeld zynde, verloren zy er Arnold de Clercq, aenleider der Witte Kappen, *met* 11,000 *hunner dapperen.*

Deze nederlaeg ontmoedigde de Gentenaers, en zy braken het beleg voor het kasteel van Dendermonde op.

Nu deed de Graef eene pooging om de hoofdstad van Vlaenderen stormenderhand in te nemen. Van weêrkanten bleef er veel volk, doch de Prins, na eenige standaerts in de magt der opstandelingen gelaten te hebben, welke zy op de vesten der stad plantten, vond zich genoodzaekt van zyn poogen af te zien. Hy zond Walter van Edingen en den heer van Montigny naer Audenaerde, terwyl hy zelf naer Brugge vertrok.

Moeijelyk kon dit woelige leven langer duren: ook begonnen de goede burgers van Gent naer vrede te smachten, en de Prins, die niets beters begeerde dan dit, dewyl hy dagelyks vele ridderen verloor, gaf gehoor aen de bede der

Gentenaers. Hy trok, ondanks zynen eed, weer in hunne muren.

Alles scheen vergeten en vergeven.

Maer, door eene oneenigheid met de Bruggelingen, liep Gent andermael in 't geweer. Zy kozen tot hunnen aenleider Raso Mulaert, riepen hunne bannelingen in, en verdeelden hunne magt in vyf legers. De Graef ontbood tot zynen onderstand al de steden van Vlaenderen: hy maekte Walter van Edingen opperaenleider zyner benden, welke naer Nevele de Gentenaers te gemoet snelden.

Raso van Herzeele, zonder den hem beloofden onderstand af te wachten, wierp zich met 6,000 *zyner Gentenaers op het leger van den Graef. Lang werd er gevochten eer de overwinning beslist was; maer de Gentenaers moesten eindelyk voor het geweld ten onder doen. Meest allen sneuvelden; en de overblyvenden vlugtten in de kerk van Nevele, welke op bevel van den Graef, in brand gestoken werd. Raso van Herzeele en Jan van Lannoy verloren het leven in die voor Gent zoo noodlottige onderlaeg.*

Weder was deze stad met sterke magt belegerd: dagelyks werden er uitvallen gedaen; Walter

van Edingen sneuvelde, en de Graef, die dezen jongen held boven al de ridders van Vlaenderen lief had, zwoer dat hy Gent tot in hare puinen zou vernietigen.

Door honger gedwongen, besloten de opstandelingen nogmaels vrede te vragen; doch's Prinsen voorwaerden, die drukkender werden naer mate hunne magt verslapte, konden zy ditmael niet aenvaerden. Helaes! de gruwelen, door beide partyen gepleegd, dompelden de ongelukkige Vlamingen in eenen afgrond van onheilen!...

Eindelyk stond Philips van Artevelde op; hy, van wiens bestuer en heldenmoed de twee eerste deeltjes van ons werk melding maken. De volgende, die met het opperbevelhebberschap van Frans Ackerman beginnen, eindigen met den vrede van Doornyk, aengegaen tusschen de Gentenaers en Philips van Valois, bygenaemd de Stoute, schoonzoon en opvolger van Lodewyk van Male.

Ten slotte dezer inleiding, dien ik hulde te bewyzen aen myne kunstvrienden, en byzonderlyk aen mynen stadgenoot, den Heere

Lodewyk Van Lerberghe, archivist en bibliothecaris te Audenaerde, welke my, door zyne goedwillige medewerking, in staet gesteld heeft verscheidene bewysstukken in oogbeschouw te nemen, waeruit ik het grootste nut getrokken heb voor de geschiedkundige verhalen in myn werk medegedeeld.

Uit myne voorgaende schriften heeft men zich ten volle kunnen overtuigen, dat de eer myner moederstad, na die myns vaderlands, my digtst ter harte ligt. Ook ditzelfde gevoel zette my aen om in het hier voorkomende gewrocht de aendacht byzonder op ARNOLD VAN SCHOORISSE te vestigen. Hy verdient ten volle nader bekend te zyn. De trouw aen zynen Vorst, zelfs als deze van 't regte pad door valsche staetkunde afwykt, is boven alle berisping verheven.

DE SCHRYVER.

I.
Het Geheim.

..... Quid me alta silentia cogis
Rumpere, et obductum verbis vulgare dolorem?

AENEIDOS LIB. X.

't Was een verschrikkelyk geheim, zwart als de nacht,
Waerdoor de bliksem zweeft, steeds uitgedoofd in 't blaken,
Om de ysbre somberheid nog somberder te maken.

PR. VAN DUYSE.

- Oda!... zie toch hier... Dit parkement, dat gy zoo even ontvingt, is een brief door onzen Graef toegezonden: hy behelst dat uw vader ridder staet geslagen te worden... Zie, zie, kind! hy brengt ook myne benoeming

als Vryheer van den lande van Schoorisse mede[1]!'

Zoo sprak Arnold, en zyne dochter, die voor een der vensters van het slot stond, en met hare vingeren de yzeren staven er van omvatte, terwyl het huppelen van eenige jonge geitjes haer hert scheen op te beuren, verliet door deze uitroeping hare plaets, en sprong tot voor den zetel van haren vader, die, met stille voldoening op 't gelaet, het schrift haer toereikte. Arnold van Schoorisse sloeg de armen om Odas tengere leden, en drukte haer eenen kus op het voorhoofd.

Nu bezag Oda, met eene kinderachtige nieuwsgierigheid 's Graven zegel, dat in rood wasch geprent, onder aen het parkement

(1) Het land van Schoorisse bestond, volgens Sanderus, uit de gemeenten Schoorisse, Mater, Zegelsem, Maria-Hoorebeke, Cornelis-Hoorebeke, Roosebeke en St-Blasius- Boucle. 'Maleanus enim - zegt gemelde schryver - praeter equestrem baltheum etiam Baronis titulum Arnulpho de Gavere, Toparchae de Schoorisse et domino de Croisilles conferendum omnino censuit, propter insignem Aldenardae contra Gandenses navatam operam.'

hing, en zy wierp eenen blik van tevredenheid op haren vader.

- Lief kind!' vervolgde Arnold, - die gunst van den Graef is het schoonste erfdeel, dat een vader zyn kroost nalaten kan. Ridder en Vryheer! O! wat is Lodewyk van Male een geregtig Vorst... ja, Oda! zyne gunsten krygt men niet onverdiend! Luister; heden wil ik u verhalen wat my die heerlyke benoeming heeft doen bekomen.

'Toen Raso van Herzeele zich aen het hoofd der Gentenaers gesteld had om Audenaerde aen 's Graven magt te ontrukken, snelden al de edelen van Vlaenderen herwaerts, ten einde den geest van muitery te beteugelen, dien wy steeds in die fiere Gentenaers gezien hebben. Er werd besloten dat er langs de Schelde geene koopmanschappen in hunne stad meer mogten ingevoerd worden. Dit verbod vergrootte de woede der muitelingen: opstandskreten lieten zich vreesselyk hooren, en de Graef, in hoop van de ruste te behouden, deed Dendermonde, Rupelmonde, Aelst, Gavere en Audenaerde met sterke magt bezetten.

De Gentenaers, die Lodewyks verdelging gezworen hadden, belegerden Audenaerde met eene heirkracht van zestig duizend man[1]: de burgers wilden zich aen de muiters overgeven; maer wy, Oda! ons betrouwende op onze dapperheid, beletten zulks: de mannen werden beteugeld, en al de vrouwen en kinderen in kerken en kloosters opgesloten. De Gentenaers begonnen het beleg, en hunne menigvuldige bestormingen, kostten het leven aen een aental onzer.

Nadat deze aenvallen verscheidene dagen geduerd hadden, besloten de opstandelingen, in hunnen hoogmoed wanende te veel volks te hebben ter inneming van Audenaerde, om, onder het geleide van Raso van Herzeele, eenige krygsbenden voor Dendermonde te zenden, ten einde den Graef, die zich in de stad bevond, te overmeesteren. Maer ook daer, even als te Audenaerde, werden zy verstooten: met nieuwe magt vielen zy ons weêr aen, maekten zich meester van de Schelde, en - de hongersnood begon zich onder ons te doen

(1) Froissart, Nicolas Despars en andere kronykschryvers zeggen honderd duizend.

gevoelen[1]. Eindelyk - het geheugt my nog als ware het maer van gisteren - op den 4^en^ November 1379, nadat Audenaerde langs vier zyden te gelyk bestormd was geweest, deden de bezettingtroepen een algemeenen uitval: wy moesten overwinnen of sterven! Ons besluit stond onwrikbaer, en - de Hemel zegende onze wapenen! Weet gy, Oda! wie de eerste op de borstweeringen liep om de muitelingen te verstooten? Ik, myn

(1) Den 16 dach Octobris quamen die van Ghent met die van Brugge, Ypre ende het vrye ende andere, in haer verbont wesende, tot sestich dusent gewapende mannen Audenaerde beleggen, welcke stat den Grave weder, de borgers wilden ofte niet en wilden, met syn sterck garnisoene houdende was; want daer was soo groot garnisoen, dat sy acht hondert ruteren lancen (soo ment heet) uutbrochten. Dese en betrauden de borgers niet, maer hielden selve neerstighe wacht; alle de vrouwen ende kinders van de stat woerpen sy in de kercken ende in de kloosters om dat sy geen belet en souden doen; de daecken ontrent de mueren moesten sy decken met eerde, om al het vyer dat de vyanden, om de stat te verbranden, schietende waren.
Deur de menichfaudeghe assauten ende het incommynghe van de stat, synder veele bleven van de gheconfedereerde, die hemlien dickwils deur te groote stauticheyt ende vermetentheyt te verre betrauden ende in dangieren brochten. Als sy een toevele daghen voor Audenaerde ghelegen hadden, hebben een deel van heur volck ghesonden voor Dermonde met heuren Capiteyn Raesse van Herseele, om den Grave, die daer in was, te overvallene. Maer siende dat sy hunne meyninghe niet konden volbrynghen, syn weder ghekeert naer Audenaerde, waer voren dat het belegh seer lang liep. De bestormynghen waren menigherhande ende scherp, waer in dat vele bleven van den volcke van buuten; maer sy achten kleene dat verlies als dit van krygscnechten, en hadden een seer groot heer. Maer die van binnen waren, quelde aldermeest dat sy alsoo waren besloten; dat men tot hemlien niets en coste inghebrynghen dan by avonture van een syde van Henegauwe; maer dat was oock met grooten dangiere, want die van Ghent hadden theurlieder voordeele de gheheele Schelde.
Cron. van Audenaerde, HS.

kind! Meer dan vyftig der stoutsten vielen onder myne slagen!... Hunne bestormingen werden nu woedender, en reeds waren zy meester van de eerste poort, toen ik, als een Horatius Cocles, hun den doortogt op de brug afsneed. Met hunne lyken maekte ik my eene verschansing, en joeg allen schrik aen. Tot hiertoe had ik den inval weêrhouden; myn moed versterkte dien der belegerden, en de Gentenaers begonnen te deinzen, toen in

eens het geschreeuw: Aen ons! aen ons! door de lucht brak. 't Was Raso van Herzeele, die met tien duizend man, van Dendermonde, voor de Audenaerdsche wallen terug was gekeerd.

De Gentsche ryen, afgemat door een te zwaren tegenstand, openden zich voor de aengekomenen, en een hagel van pylen en steenen, stortte de rond my staende dapperen ten gronde. Opstandelingen en koningsgezinden vermengden zich; het werd eene algemeene slagting, en na een uer strydens begonnen de Gentenaers weêr de onderlaeg te krygen; de slagen der onzen werden heviger, naer mate de vyanden verminderden, en eindelyk vonden dezen zich allen genoodzaekt te vlugten[1]. Dan, by het

(1) Maer den alderharsten storme was den 4 Novembris op eenen vrydach, aen vier syden van der stede den gheheelen dach deure; soo dat nauwe niet en looch, de stat en was inghenomen, ende de edelen souden al vermoort hebben geweest als schapen, ten hadde ghedaen dat die van bínnen waren met onghelooveIycke cracht hemlieden beschut en hadden, seker wetende dat sy moesten verwinnen ofte sterven, mits dat de rasernye des volcx nemant weet te sparene als sy met ghewelde iet innemen. Op dien dach, den welcken was den alderaerbeydigsten voor die belegherde, waren rudders gheslaghen om de vromheyt die sy bewesen hadden, Arnold van Schoorisse, Floris van Heule, Guy van Ghistele, Wouter van Halewyn en Aza van Vlaenderen, bastaert van Graef Lodewyck.
Maer dese rudders syn baronnen gheworden: Mynheere van Schoorisse en Mynheere van Croysyles.
Cron. van Audenaerde, HS.

najagen dier muitelingen, drong een schicht door myne borstplaet, en veroorzaekte de wonde, welker likteeken ik heden nog toonen kan.'

By deze woorden rukte de Vryheer van Schoorisse zynen kolder open, en liet Oda den linker boezem zien. - Kind!' vervolgde hy, - o! het scheelde zoo weinig, of deze wonde sleepte my ten grave!'

De maegd sloot onwillig de oogen, en beide handen op Arnolds wangen drukkende, riep zy uit: - Lieve vader! Mynheer Sint-Joris heeft myne bede aengehoord: ik smeekte vurig den Hemel gedurende het beleg van Audenaerde, opdat hy u sparen zou.

Ach! wat ware ik thans zonder u geweest, vader!

‘Braef meisje!’ riep Arnold verrukt; hy sloeg nogmaels de handen om Odas lenden, en terwyl deze het hoofd tegen zyne borst liet rusten, zuchtte de Vryheer, stil genoeg om door zyne dochter niet verstaen te worden: - Zonder my zou ze misschien in het ongelukkige lot harer moeder deelen!...’ Hier poogde hy eene traen te verbergen, die, als een glinsterende parel, op de zwarte lokken van zyn kind viel.

Gelukkig dat de maegd deze traen niet ontwaerde: meermalen had zy Arnolds treurigheid bemerkt, terwyl hy haer liefkoosde; zy kon er de oorzaek niet van gissen, en werd telkens genoodzaekt zich van hem te verwyderen, ten einde, door hare snikken, deszelfs treurigheid niet te verzwaren. Alsdan liep zy, geheele uren lang, rond den ruimen tuin des burgslots van Schoorisse, en ontweek zorgvuldig ieders tegenwoordigheid, om te vryer den vollen toom aen hare droefheid te kunnen vieren.

Weldra had Arnold de sombere gedachte

verjaegd, die hem kwelde: weêr nam hy het parkement ter hand, welks inhoud hem zoo aengenaem was, en herhaelde: - Ja, ja, kind! die gunst van den Graef moet myn geluk, moet het uwe eindelyk bewerken.'

Odas nieuwsgierigheid werd geprikkeld door het geheimzinnige dat met ieder woord van haren vader aengroeide, en echter durfde zy niet vragen waerom die nieuwe gunsten hen gelukkiger maken zouden.

Die belangstelling in het voorspelde genot, de nieuwsgierigheid van Oda, waren Arnold niet ontsnapt: ook was de tyd daer, waerop de ridder een geheim, dat hem loodzwaer op het herte woog, mededeelen mogt, en zyne dochter met fierheid en genoegen bekykende: - Oda! zuchtte hy, - gy zyt het levende beeld uwer moeder!... Wist gy, kind! wat al schoons er in hare ziel besloten lag, en hoe groot hare liefde tot my, hare teederheid voor u was, gy zoudt haer nimmer kunnen vergeten! Hebt gy nooit gezien, Oda! dat, hoe gelukkig ik met u was, er iets ontbrak om myn heil te volmaken: hebt gy nooit eene traen myn oog zien ont-

rollen, en eenen zucht myne borst hooren ontvliegen? Hebt gy nooit uwen vader het vertrek zien ontvlugten, om u, door zyne treurigheid niet te ontmoedigen?'

De maegd deed eene toestemmende beweging en doofde eenen zucht uit, welke haren vader het medelyden, dat ze meermalen voor hem gevoeld had, vertolkte.

Arnold stond van zynen zetel op, trok een anderen armstoel tot zich, en verzocht zyne dochter plaets te nemen. Odas wee vergrootte by den aendoenlyken toon heurs vaders: deze sprak lang over de zaligheid, die zyn eenig kind hem baerde, en troostte ze allengskens.

Oda, die gewaer werd dat eene, door haren vader te doene, mededeeling zyn hart verzachten moest, begon nu eerst het verhael van de bittere stonden, door haer zoo dikwerf doorgebragt: zy zegde de oorzaek van Arnolds treurigheid nooit gekend te hebben, en koesterde de hoop dat de mededeeling van dit geheim haer welligt in staet stellen zou iets tot het lenigen van 's mans wee by te brengen.

De vader verschoonde zich over zyne stilzwygendheid; en na de oorzaek derzelve aen Oda bekend gemaekt, en gezegd te hebben dat de omstandigheid, die hem tot ridder zou doen slaen, hem toeliet nu alles zonder bewimpeling te verklaren, ving hy het volgende gesprek aen.

- Kind! ruim twee en twintig jaren geleden, kende ik eene jonkvrouw, die, aen uitmuntende schoonheid, de deugd, de bevalligheid eens engels paerde. Zy heette Isabella! De grootste edelen van Vlaenderen dongen naer heure hand, en my gelukte het in hare gunsten te geraken.

‘Op zekeren dag, - 't was in het begin der lente van den jare 1359 - dat eenige onzer ridders onder Henricus van Vlaenderen, die den engelschen standaert volgde om tegen Frankryk de wapen op te nemen, naer Calais vertrokken waren, verliet ik by de eerste morgenschemering myn burgslot van Schoorisse om my by de jonkvrouw te begeven, welke, onder de bescherming harer moeder, en van eenige getrouwe dienaren, in het vaderlyke huis gebleven was. De stra-

len der zon, die schitterend uit het Oosten oprezen, en de gedachte dat ik eerlang hulde aen de edele schoone bieden zou, maekten my vrolyk; die vreugde vermeerderde naer mate de te doorloopen baen korter werd, en myn draver vloog, als een schicht, langs velden en bosschen, tot aen Isabellas woon.

De avond was nog niet gedaeld, als ik voor de valbrug van het slot aenkwam: het geschal myns zilveren hoorns vloog scherp door de lucht, en Isabella, die zich aen het venster van een der bovenvertrekken vertoonde, beval dat men my den doortogt tot de burgt zou vrylaten. Van myn ros afspringen en tot haer snellen was het werk van een oogenblik: nauw stond ik voor de deur der kamer, die myne verloofde betrokken had, of ik ontwaerde heure moeder, welke, afgemat en verbleekt, in eenen leuningstoel rustte. Aen de zyde der zieke zat een eerbiedwaerdig geestelyke bezig met eenige artsenyplanten te vermengden, en Isabella, uit vrees van des gryzaerts werkingen en de rust harer moeder te stooren, deed my teeken

van stilstaen, en bragt my in eene andere kamer.

Ik voelde als eene rilling my door het harte loopen by de bleeke kleur, die ik op Isabellas aengezicht bemerkte; en nauw was ik van myne verslagenheid weêrgekomen, of ik zag dat hare oogen rood beschreid waren, en dat haer boezem hevig klopte. De maegd baerde my medelyden, en zonder een enkel woord te uiten, wierp ik haer eenen blik toe, die genoegzaem te kennen gaf dat ik hoogst nieuwsgierig was om de oorzaek harer ontsteltenis te vernemen.

"Arnold!" sprak zy na een weinig dubbens, - ik heb u trouw en liefde beloofd: myn vader heeft in onze echtverbindtenis gestemd, en myne moeder zag met welgevallen het gewenschte oogenblik te gemoet; maer de Hemel schynt zich tegen ons geluk te verzetten: onze vereeniging wordt door Hem afgekeurd!'

'Hier staekte de jonkvrouw haer verhael, en even alsof ik deze laetste woorden, die my nogtans zoo schrikkelyk in de ooren klon-

ken, niet verstaen had, verzocht ik haer die te herhalen.

"Ja, Arnold! de Hemel schynt zich tegen ons geluk te verzetten," vervolgde Isabella; zy sloeg zich de handen voor de oogen, en weende bitter. Ik voelde den moed my ontzinken, drong aen om de reden harer droefheid te kennen. Zy verhaelde dat in den voorleden nacht een persoon, van hoofd tot teen in het zwart gedoscht, met zwarten helm, harnas en vederbos, in haer slaepvertrek was gedrongen, en zyne yzeren handschoen over hare wangen had laten glyden. Door deze onverwachte aenraking uit haren slaep schietende, hief zy een gegil aen: zy wilde om hulp roepen; doch de vrees had haer de stem benomen, en zy sloot de oogen om zich aen dit afschuwelyk verschynsel te onttrekken.

Na eenigen tyd aen al den schrik overgelaten te zyn, die eens menschen ziel kan bestormen, sloeg de jonkvrouw de oogen rond zich, en niets meer ontwarende, sprong zy uit hare bedstede, met het voornemen zich op de vlugt te stellen. De onbekende bood

zich weêr aen, greep Isabella in de lenden, en stiet ze voor het venster, dat door de schuinsche blikken der maen verlicht was, welker schynsel de afgrysselykheid van de gesteltenis der maegd nog afgrysselyker maekte. - Ach!' schreeuwde zy, en liet zich in eenen zetel zinken.

'Eenige oogenblikken verstreken in sprakeloosheid: weldra vertroostte de ridder de verschrikte maegd, zegde eene heimelyke zending te hebben om ze gelukkig te maken, en zyne zachte, zyne in schyn zoo medelydende stem, gaf aen Isabella eindelyk de zelfbewustheid weder.

- Jonkvrouw!' stamelde de onbekende, Arnold van Schoorisse bemint u niet!'

'Naer mate hy zoo sprak, gaf hy meer en meer klem aen zyne woorden, en weldra, op eenen toon, die aen de echtheid van zyn gezegde niet meer kon laten twyfelen, - Neen!' vervolgde hy - Arnold van Schoorisse bemint u niet: hy heeft u trouw gezworen, en dagelyks gaet hy die elders breken. O! geloof my, jonkvrouw! maer al te dikwerf ben ik onderrigt geweest van de

valsche min, die de schynheilige u toedroeg; hy bezwoer u die by dierbaren eede, en dryft den spot met uwe ligtgeloovigheid. De dochter van Walter van Halewyn, de zuster van Diederik Hameyden, worden beide van hem nagejaegd; en gy, die de hand van zooveel dappere ridders weigert, laet u door eenen valschaert misleiden!'

'Hier zweeg de hatelyke lasteraer, trok de jonkvrouw tot voor hare bidbank, en gebood haer te knielen. Zy gehoorzaemde werktuigelyk, en de onbekende, op het kruisbeeld wyzende, drong er op aen dat zy beloven zou my nimmermeer te herzien!

Bloedige tranen vloeiden van Isabellas aengezicht: heur hart was zwaer en vol, en een storm bruiste in hare ziel. Zy stortte met het voorhoofd tegen hare bidbank!

De schelm, die van de ongelukkige gesteltenis, waerin zy zich bevond, misbruik wilde maken, omklemde hare trillende hand met zyne yzeren vuist, en brulde dat zy zweren moest of van hare liefde tot my af te zien, of te sterven!'

'De droeve maegd drukte, in hoop op

troost, het kruisbeeld tegen den boezem: eene inwendige stem liet zich in haer hooren, en - God! o! myn God!' snikte zy, - verlaet my niet in dit oogenblik van verzoeking!'

'Alsof de Hemel Isabellas zielebede had verhoord, kwam de moed haer met de krachten weder: zy verkeerde nog wel in eene treurige stemming, doch luisterde met aendacht op de woorden des valschaerts, en, overtuigd dat die stem haer niet vreemd was, begon hare vrees hoe langer hoe meer te verdwynen. Zy bleef, met het kruis tegen het voorhoofd gedrukt, in eene biddende houding zitten, tot dat een ander verschynsel, 'twelk met een helsch gedruisch van onder hare sponde sprong, het kruisbeeld haer uit de hand rukte, hetzelve in de hoogte hief, en uitriep: - Zweer! zweer! of de vervloeking des Hemels valt u op het hoofd!'

'Te zeer geschokt om al die smarten te kunnen doorstaen, viel Isabella als levenloos op den grond!...'

Hier zuchtte Arnold van Schoorisse diep, doch meende zyn verhael ongehinderd voort

te zetten, als Oda in eens uitriep: - Vader! vader! o!... spaer my eene mededeeling, die u zulke pynlyke herinneringen geeft, en my met de oorzaek der tranen moet bekend maken, die ik zoo dikwerf in uwe oogen heb zien zwellen.

- Lief kind!' hervatte de Vryheer, - had de droefheid, die my sinds ettelyke jaren het hart doorwroet, my ten grave moeten slepen, voorzeker waert gy het ongelukkigste meisje der wereld; maer de zorg, die uwe opvoeding vereischte, heeft my aen het leven gehecht. Niemand had, tot heden toe, meer de waekzaemheid eens vaders noodig dan gy, Oda! Ik bewaerde u als een heiligdom, my door den Hemel geschonken, om myn wee te verzachten. Denkt gy, Oda! dat ik ooit het oog van u heb afgewend, als gy in den tuin des kasteels u aen uwe droefheid vry gingt overleveren? Neen, bedrieg u niet, kind! ieder uwer stappen werd door my bewaekt; daer, in den hoek van dit vertrek, is eene opening, langs waer ik over den ganschen omvang van myne burgt, de oogen kan laten weiden. Zie, Oda!... hef die schil-

dering op, die het beleg van Troja verbeeldt, en leg uwen duim op die veder.'

De maegd deed wat de Vryheer haer verzocht, en, hoe groot was heure verwondering niet by het gezicht van een achthoekig glas, dat in den wand draeide, en de verholenste plaetsen van het slot als voor hare oogen stelde. Die verwondering veranderde in eene ligte trilling, en een blos bepurperde hare wangen, als Arnold het kykglas naer eene overdekte wandellaen wendde, en het met opzet liet stil staen voor de zodenbank, waerop Oda, by de aenwezigheid heurs minnaers ging zitten, en waer zy van liefde en genot aen zyne zyde droomde.

Arnold, aen wiens doordringend oog niets ontsnapte, en die welligt de oorzaek dezer spoedige verandering op de gelaetstrekken zyner dochter giste, bezag ze glimlachend, en liet haer den naem van Frans Ackerman hooren. Het blosje veranderde in bloedig rood, en Oda sloeg hare blikken naer den grond: zy bleef in die houding staen, totdat Arnold er haer uittrok, haer aenzoekende hem te volgen. Oda zette zich weêr aen zyne zyde,

en daer de ridder besloten had een einde aen hare treurigheid te stellen, sprak hy nogmaels, op een blymoedigen toon, van het onbeneveld geluk, dat voor hen opdaegde, en waertoe de gunsten des Graven oorzaek hadden gegeven. - Lief kind!' vervolgde hy in geestverrukking, - met het heil lacht de schitterendste stand u ook toe, en niets kan zich voortaen tegen uwe vereeniging met jonker Ackerman verzetten.'

De maegd kuste met eerbied de hand heurs vaders, welke, na nog een ruimen tyd over onderscheidene zaken gesproken te hebben, waerdoor hy hare krachten geheel en al opbeurde, zyn verhael in dezer voege voortzette.

'Zoodra het verschynsel, dat Isabella zoo verschrikt had, den vloek des Hemels over haer had geroepen, indien ze my immer hare hand schonk, vervolgde de zwarte ridder met eene stem, die als een donderslag door de lucht brak: - Jonkvrouw! gy zult maer ééne vrucht verwekken uit uw huwelyk: knaep, zal zy aen de wolven ter prooi geleid, meisje, zal zy door

vreemde borsten opgevoed worden. Zy zal opgroeijen, schoon en aenvallig als eene roos in het woud, en als ze de lente harer jaren ingetreden is, moet eene schaking haer ten deele vallen, zonder dat zy ooit den afscheidzegen van Arnold, - dien ik als eenen doemeling achtervolgen zal, - zonder dat zy ooit den uwen ontvange!'

Nauw had Arnold van Schoorisse deze woorden uitgebragt, of Oda begon bitter te weenen: hare tranen verscheurden het hart van haren vader, die zich geweld aendeed om zyne grievende smarten te verbergen. Als om zyn kind te beletten de minste vraeg te doen, hernam de Vryheer: - De moeder van Isabella, welke door de bedreigingen des zwarten ridders meer dan hare dochter verschrikt was geweest, en zich by myne aenkomst op het slot, in de weemoedigste gesteltenis bevond, had den geestelyke, waervan ik zoo even sprak, tot zich ontboden en hem met de verschyning van den helschen zendeling bekend gemaekt. De man, die er even als ik, eenen mededinger naer de hand der jonkvrouw in herkende, troostte moeder en dochter; hy

ging zoo verre dat hy haer beide het voorgevallene als eene poets, die men haer gespeeld had, kon doen aenzien.

‘Myne betrekkingen met Isabella werden onafgebroken voortgezet, en eenige maenden later moest haer vader onze vereeniging bekrachtigen. Dan zag ik slechts geluk en zegen in het verschiet; onze liefdebanden werden nauwer toegehaeld, en weldra stelde men onze verbindtenis vast.

Dags voor dat de herder den zegen des Hemels over onze hoofden inroepen moest, terwyl ik met Isabella op den toren van het burgslot zat, alwaer wy met vermaek de zon zagen dalen, wier eerste nieuwe verschyning ons geluk bestralen zou, kwam een pagie, in het liverei des Graven gedoscht, vergezeld van eenen myner knechts, die my aenmeldde dat Lodewyk van Male in myn slot van Schoorisse aengekomen was, en my over eene zaek van het grootste belang wilde onderhouden. Ofschoon deze maer my zeer ontydig voorkwame, kon ik my aen de eer niet onttrekken, den Graef, wien ik overigens nog zeer weinig kende, de hand te

kussen, en hem myne dienstbetuigingen aen te bieden.

Isabella, als door zeker voorgevoel van vrees aengedaen, bad my haer niet te verlaten. De liefde deed my een oogenblik mynen Vorst vergeten, en ik besloot, wat gevolg ook het pligtverzuim hebben kon, het verzoek myner toekomende bruid niet af te slaen. Ik werd echter ongerust en woelig: ik bejammerde inwendig de gedane belofte, en Isabella, die de geheimen myner ziel kende, my niet langer aen haren wensch willende boeijen, - Arnold!' sprak ze, - de pligt is heilig: de weêrstand aen den wil des Graven zou u zyne ongunst kunnen doen inloopen. Vertrek, en keer zoo spoedig mogelyk, onder de bescherming der heilige Moeder Gods, tot my weder. Ga, en dat Mynheer St-Joris u op uwe reis beware!...

'Hier, Oda! werd my als een zware last van het hart genomen: ik dankte myne bruid, en deed myn paerd zadelen. Schoon de avondschemering de aerde begon te verduisteren, aenzocht ik de jonkvrouw een uitstapje met my te doen, en met haer aen

den arm, ging ik langs de groene lanen van het burgslot heurs vaders, terwyl twee der knechten van dezen laetsten, mynen draver geleidende, ons in het bosch voorgingen.

Onder een hartelyk gesprek, dat over ons aenstaende geluk liep, was de maen hoog in den hemel gerezen: wy zagen, tot onze groote verwondering, dat wy reeds eene myl afstands van het vaderlyke slot verwyderd waren. Isabella gaf het verlangen te kennen van terug te keeren, en ter nauwer nood had ik op de knechten geroepen, of eene vreesselyke gedaente, wier helmvizier neêrgelaten was, sprong van achter een eikenboom, en gebood my stil te staen.

- Wie zyt gy?' vroeg ik bitsig.

- Uw vyand!' antwoordde de onbekende.

'Isabella sidderde; zy zonk verbysterd tegen myne borst. Ik ondersteunde haer met den linker arm, en met den regter trok ik myn rapier. - Helaes! het lemmer was aen stukken gebroken! ik hief slechts de handhaef in de hoogte!...

Nauwelyks had ik deze beweging gedaen, of ik voelde my door eenen yzeren klauw vastgegrepen... Ik knarsetandde; en - als had de hel het voornemen des snoodaerts ondersteund, werd ik als verlamd onder zyne knelling. Een gefluit schetterde door het bosch, en niemand der knechten, die Isabella naer het vaderlyke huis brengen moesten, vertoonde zich aen myne oogen!

De schrikkelyke gedachte dat de maegd de prooi des helschen zendelings wezen kon, viel my in eens te binnen; en al myne kracht inspannende deed ik eene geweldige beweging, wrong myne vuist uit die des booswichts, en bragt hem een vinnigen slag met het gevest myns degens toe. Zyne byl glinsterde vervaerlyk, en terwyl ik my tot eene dappere verdediging bereidde, riep hy: - Arnold van Schoorisse! de vervloeking over u!'

'Ach!' schreeuwde Isabella, - 't is de stem des zwarten ridders!'

'By deze uitroeping plooiden de knien onder haer, en ik werd genoodzaekt de ongelukkige op het gras te laten nederzygen. De woede overmeesterde my: - ik vloog

naer den booswicht; bragt hem een tweeden slag toe: hy weerde dien met behendigheid; - en dan, alsof hy met my den spot wilde dryven, - Arnold!' schreeuwde hy statig, - ik ben uw vyand, des noods ook uw moordenaer! Vertrouw de maegd aen myne zorg, en zonder hinder keert ge naer uw slot weêr!...'

'Deze woorden voerden myne verontwaerdiging ten top; en alsof hy zich een reus by my waende, herhaelde hy zyne scherts, er nog byvoegende dat, indien ik dezen afstand niet vrywillig deed, hy er my zoude toe dwingen.

Hoe hevig dit gezegde my griefde, zal ik u niet trachten af te schetsen, Oda! Ongewapend, had ik een welgeharnasten kampvechter te bestryden: myne oogen vielen op de bezwymde jonkvrouw, en niets anders dan mynen moed raedplegende, wierp ik my op den onbekende, weerde met de hand den slag af, dien hy my toebragt, en hem zyne heirbyl ontrukkende, verbryzelde ik zynen helm, ja deed hem het onderste boven op het gras tuimelen.

Slechts had ik het redden myner Isabella ten doel, en nauw boog ik my neêr om ze van den grond op te ligten, of vier gewapende mannen, - waeronder ik den knecht herkende, die met den gewaenden pagie tot my was gekomen, en myn zwaerd gebroken had, - snelden op het geschreeuw van den verslagenen toe. De tegenwoordigheid myner verloofde kon my alleenlyk ontrusten: ik deinsde eenige stappen achteruit, plaetste my voor haer, en zwoer myn leven te wagen, of ze naer het vaderlyke huis terug te voeren. De gevallene ridder moedigde de vier gasten aen om Isabella te schaken. Twee hunner gingen haer aengrypen, terwyl de overigen my langs voren aenvielen; maer de stouthartige, die eerst de hand uitsteken durfde, stortte zielloos ten gronde. Zyn maet, my de byl weêr ziende opheffen, sprong zydewaerts, en plaetste zich by myne overige aenranders. Het gevecht werd bloedig; de nog strydbare mannen waren op het punt de straf hunner roekeloosheid te ondergaen, wanneer geklikklak van wape-

nen hun allen eene schrikkelyke vrees in het harte joeg.

De zwarte ridder rigtte zich langzaem op, verdween in het woud, en nauw hadden de drie overige gasten zyne afwezigheid bemerkt, of op een tiental tellens was ik van allen verlaten. Ik snelde de vlugtelingen achterna, doorkloof den schedel aen mynen knecht, zocht den helschen ridder vruchteloos op, en het was slechts, toen ik geen enkelen vyand meer te bevechten vond, dat ik my het gevaer herinnerde, 'twelk Isabella by myne afwezigheid kon loopen. Ik trachtte op myne stappen terug te keeren, maer ik verdoolde in het bosch. Het gerammel der wapenen was verdwenen: niets dan myn gezucht en het geritsel der bladeren brak de stilte af, die overal heerschte, en, alleen met myne droefheid, doorkruiste ik de paden van het woud, totdat ik eindelyk ter plaets kwam, alwaer ik de lievelinge myns harten verlaten had.

Maer hoe bitter vloeiden myne tranen niet, toen ik zag dat Isabella verdwenen was!... O! lief kind! ik zeeg neder; in

myne wanhoop trok ik my de hairen uit het hoofd.

Het gedruisch van zwaerden trof nu eensklaps op nieuw myne ooren; en met de byl des zwarten ridders in de vuist, wendde ik my langs den kant van het bosch, waer ik dacht de schakers te ontdekken. Vergeefs waren myne opzoekingen!... Dan - Isabella! Isabella!' riep ik gedurig; maer slechts de echo beantwoordde myn geroep tusschen de boomen: eene akeligere gedachte begon mynen geest te vervoeren, en ik begaf my weêr ter plaets waer de stryd gebeurd was.'

Hier scheen Arnold van Schoorisse in bespiegeling verslonden, en hield oogenblikkelyk op te spreken. Maer Oda vroeg: - En hoe hebt gy de jonkvrouw dan weêrgevonden, vader!'

De Vryheer geen acht op deze vraeg schynende te slaen, hernam: - Oda, hoe bitter de stonden waren, die ik er heb doorgebragt, kan geen hart, dat met den wereldschen kommer niet geworsteld heeft, begrypen. De Graef baerde my geene onrust meer

omdat ik nu verzekerd was dat de tyding, nopens zyne aenkomst op myn slot, my aengebragt, een strik was om my te misleiden; en ik dacht niet eens naer Schoorisse terug te komen. Maer, kon ik gevoegelyk de burgt van den vader myner verloofde betrekken, zonder haer, die my toevertrouwd was, weêr in 's mans armen te stellen? Honderd verschillige denkbeelden folterden my, en door al te zware schokkingen afgemat, viel ik in eene soort van slaperigheid, die my de zelfbewustheid deed verliezen.

'De stralen der opstaende zon begonnen reeds de toppen der boomen te verzilveren, en de vogelen hunne stem, ten teeken van vreugde over den aenkomenden dageraed, te laten hooren, toen ik ontwaekte.

Al den rampspoed, waervoor 's menschen harte vatbaer kan zyn, vond ik weêr, en 'k besloot my naer de burgt van Isabellas vader te begeven, om er alles te verhalen, en alle vermoedens te voorkomen, die men nopens my zou kunnen opvatten.'

- En was de jonkvrouw in het slot, va-

der?’ vroeg Oda op nieuw, met bevreemding en angst.

- Val my niet in de rede, lief kind!’ sprak de Vryheer, die besloten had zyne dochter met al de byzonderheden van het hem, zoo lang drukkend geheim, bekend te maken, - weldra zult gy alles weten. Ik heb u gezegd, Oda! dat het oogenblik daer was, waerop onze rampen moesten eindigen: die voor my zoo vertroostende mededeeling, zal doen zien, dat de waekzaemheid, die ik over u gehouden, en de tranen, die ik voor u gestort heb, niet zonder oorzaek waren. Ik bid u, naer myn verhael tot het einde toe te luisteren.’

Het meisje knikte toestemmend, en leende het oor met steeds aengroeijende oplettendheid.

Arnold vervolgde: - Op het slot myner verloofde werd ik met de grootste vreugde ontvangen: ik riep Isabella, en men zegde dat zy in het vaderlyke huis terug was. Zonder verdere inlichtingen, ylde ik naer het vertrek waer zy rustte, en ik vond ze zoo bleek en afgemat, dat haer toestand my ver-

schrikte. Hare moeder, die den ganschen nacht slapeloos aen de bedsponde van Isabella had doorgebragt, deed eene blyde beweging by myne aenkomst, en aenzocht my het genot, dat ik gevoelde, in mynen boezem te smooren. Angstig wees zy op de zieke, vouwde de handen te samen, en sloeg dankbare blikken ten hemel.

'Isabellas vader, die aen het hoofdeinde van zyn teêr geliefde kind waekte, verliet het vertrek, en aenzocht my een stipt verhael van het voorgevallene te doen. Daerna drukte hy my vriendschappelyk de hand, en, na my met den kommer bekend gemaekt te hebben, dien hy gedurende myne afwezigheid gevoeld had, verhaelde hy, op zyne beurt, de opzoekingen ter ontdekking van Isabella werkstellig gemaekt.

Verontrust over hare lange afwezigheid, had de ridder eenige bedienden uitgestuerd, wier aenkomst in het bosch myne aenranderen de vlugt had doen nemen. Door vier der knechten werd de maegd huiswaerts gedragen, terwyl de overigen gansch het woud doorkruisten, om te zien wat er van my ge-

worden was. De lyken hunner makkers, die ons met mynen draver voorgegaen, en door de vertrouwelingen van den zwarten ridder vermoord waren, werden ontdekt, doch nergens kon men op myne voetstappen komen. Het gerucht was algemeen verspreid dat ik, gelyk de anderen, als slagtoffer van een voorbedacht schelmstuk, door myne aenranders weggevoerd was geweest.

De jonkvrouw geraekte uit hare kwyning, en niettegenstaende de bedreigingen van den zwarten ridder, werd zy eindelyk myne vrouw, en - uwe moeder!...'

- Hoe?' riep Oda verschrikt uit, - was myne moeder dan eens het voorwerp van zulke vreesselyke vervolgingen! Ach! vader! vader! en steeds hebt ge my dit geheim kunnen verbergen!'

- Oda! hier eindigen die vervolgingen nog niet,' hervatte de Vryheer op eenen deerniswaerdigen toon. Hy legde de hand op het hart, en met zienlyke aendoening: - Ja, lief kind!' sprak hy voort, - die Isabella, die engelachtige maegd, was de doch-

ter des Vryheeren van Ghistele[1]!... De voorzegging dat gy nooit op den schoot uwer moeder opgevoed zoudt worden, werd wel niet geheellyk bewaerheid; doch na drie jaren zalige verbindtenis, toen wy ons over het voorgevallene niet meer bekreunden, en ik by Isabellas vader eenige familiezaken was gaen verrigten, werd uwe moeder, die my de hoop liet voor de tweede mael eene vrucht onzer liefde tegen het hart te drukken, in den nacht, door dienzelfden zwarten ridder, geschaekt, die haer helaes! zoo deerlyk bedreigd had!...

- Hemel! Hemel!' snikte Oda; - gy hebt my altyd gezegd, lieve vader! dat moeder dood was: gy hebt my van myne jongere

(1) Cette petite ville (Ghistelles) située entre Bruges et Ostende, qui dut ses priviléges à Gui de Dampierre, et fut successivement environnée de remparts, de fossés et de murs, en 1324, 1431, 1540, atteignit avec le temps un haut dégré de prospérité, jusqu'à ce que le fruit amer des guerres civiles, ne lui laissât plus que les ruines d'un fort, qui, dit Sanderus, était un monument de l'élégance du moyen-âge, mais dont les traces disparurent bieutôt.
JH. OCT. DELEPIERRE.

jaren af eene bede voor hare ziel leeren stamelen, en nu eerst verneem ik dit schrikkelyk onheil!'

- Ja, kind! nu eerst,' hernam Arnold. - Ik kon u dit verhael niet doen zonder uwe rust te stooren: uw lot stond in verband met dit uwer moeder; men voorzegde u ook onheilen, die, God dank! niet voorgevallen zyn; en ofschoon het zoo lang gevreesde tydstip uwer schaking, - want gy ook, Oda! moest my ontrukt worden, - verstreken zy, zal het bekendmaken dier voorspelling u van schrik doen yzen!'

Hier staekte Arnold zyn verhael, trok zyne diep ontroerde dochter digt by zich, en overhandigde haer het parkement, dat men tydens de schaking van zyne gade op de bidbank derzelve geleid had. Oda opende het met eene trillende hand, en nauw had zy de oogen geslagen op deze woorden: 'De zwarte ridder aen zynen aertsvyand!' of een bittere zucht welde uit haren boezem op, en het parkement ontslipte uit hare vingeren.

Weêr behandigde Arnold het schrift aen

zyne dochter: deze wendde al het mogelyke aen om bedaerd te schynen, en stamelde met eene zichtbare aendoening de reeds gekende woorden. Zy las voort: ‘Arnold! de voorzegging nopens Isabella van Ghistele is volbragt! Gy hebt met myne vermaningen den spot gedreven, en ik heb my over u gewroken!... Tracht nimmer te onderscheppen wie ik ben; alle opzoekingen zouden vruchteloos wezen, en de dood wacht u, indien gy ooit poogdet uwe gade uit myne armen te rukken. De vrucht, die zy u geschonken heeft, moet ook de prooi uws aertsvyands worden; alvorens het meisje de ziel eens jonkers geboeid hebbe, zal ze, benevens hare moeder, in myn bezit zyn. Die aenlokkende veldroos, welke, schoon en bevallig als uwe echtgenoote, eens het versiersel van uw slot, en de troost uwer eenzaemheid zou moeten wezen, zal verre van u, verre van Vlaenderens bodem, verslensen en verdorren!

‘Ofschoon de haet, dien ik tegen u heb opgevat, my nimmer vermoeijen zal by het bewerken van uw onheil, wil ik u echter ééne zaek mededeelen, die u, zoo niet het geluk, ten

minste nog eenig genoegen op aerde zal verschaffen. Ik ben ridder; en daer gy de onderlinge pligten der ridderen kent, noopt my de liefde tot het vaderland u te melden dat, voor zoo verre de diensten door u aen den Graef te bewyzen, u de eer verschaffen met den riddermantel omhangen te worden, gy alle vrees voor uwe kleene van kant moogt stellen: ik zal haer, in dit geval, als het erfdeel eens ridders eerbiedigen, en zelfs tegen alle aenranding beveiligen.

Wat Isabella betreft, welke gy, niettegenstaende myne bedreigingen, voor het altaer hebt durven leiden, en die my meer dan u beminde, zy zal my steeds getrouw blyven. Verzekerd als ik was, van de onvergankelyke liefde, die ze my toedroeg, en waervan zy haren vader, voor aen my bekende redenen, geene kennis mogt geven, heb ik haer in myne wenschen van schaking na 's mans dood doen inwilligen: want - zy vervloekte de boeijen, die haer aen u hechtten!... Slechts met my kan ze zalig wezen, en op het oogenblik dat gy dit schrift zult ontdekken, zal zy reeds in myne omhelzingen het geluk vinden,

dat ze nooit met u had kunnen smaken! Zy zal den spot dryven met uwe gesteltenis; en ik, ik vind het zaligste genot in de wraek, die ik over u heb genomen.

Nog eens, indien uwe dapperheid u niet tot ridder doet slaen, zal het meisje, nauw der kinderjaren ontwassen, aen uwe kozingen ontrukt worden! Zy zal den schaker harer moeder aenbidden, en den verachtelyken verleider, die haer het leven heeft geschonken, steeds haten en vervloeken!...'

Met deze woorden eindigde de zwarte ridder zyn geschrift, en de voorspelde vervloeking van Oda, nopens eenen vader, dien zy zoo teederlyk beminde, was oorzaek dat de maegd een hartscheurend gegil aenhief. Met hare sidderende armen omklemde zy den hals van Arnold, drukte den mond op zyn loodbleek voorhoofd, en zeeg magteloos op zyne knien.

Arnold, die zich aen dit droevige tooneel had verwacht, doch het als eene pligt achtte zyn rampspoedig kind de diepste geheimen zyns harten mede te deelen, schelde dedienst-

boden, welke de bezwymde maegd in hare legerstede droegen.

De vader volgde Oda met wankelende stappen, wierp zich op hare bidbank neder, en smeekte den Hemel om troost en genade, hem tevens over de gunsten des Graven innig bedankende.

II.
Liefde en Wraekzucht.

Ille meos, primus qui me sibi junxit, amores
Abstulit: ille habeat secum, servetque sepulcro.
AEN. LIB. IV.

- Wat zoudt gy doen indien hy pligtig ware?
- Vader! vader!... ik zou hem beminnen en vergeven.
- Ha! gy zoudt hem beminnen en vergeven! En *ik*, weet gy wat *ik* zou doen? ik zou hem haten en vervloeken!

JOHAN ALFRIED DE LAET.

Reeds waren er twee dagen verloopen sinds de onderhandeling des Vryheeren van Schoorisse met zyne dochter, en deze begon zich een weinig te herstellen van de schrikkelyke verbystering, die het ongelukkige lot

harer moeder en de eerschendende brief van den zwarten ridder op haer tewege hadden gebragt, toen zy, aen den arm van Arnold de latige kastanje-lanen doorwandelde, die zich rond het burgslot van Schoorisse in de verte verloren.

Arnold, die nu vry over het lot zyner vrouw dorst redekavelen, scheen er het reinste genoegen in te scheppen; en Oda, wier blikken in de ziel heurs vaders konden dringen, wilde dit genot niet stooren. Nogtans, toen zy gewaer werd dat de Vryheer zich weêr over de strengheid des Albehoeders ten zynen opzichte begon te beklagen, stelde zy met behendigheid de gunsten des Graven er tegen over, en deed, op hare beurt, haren vader een onbeneveld geluk in het verschiet zien. Zy sprak van de zielevreugde, die zy voortaen gezamenlyk zouden smaken, en vleide Arnolds eigenliefde by het ophelderen des hoogen stands, waerin hy zich bevond.

Weêr viel het gesprek op Isabella van Ghistele: Arnold, welke den nadeeligen indruk, dien de brief des schakers zyner vrouw

op Odas gemoed had moeten laten, wilde uitwisschen, verhaestte zich om de begaefdheden en de deugd zyner gade aen den dag te leggen. Hy sprak van hare liefde tot hem, van de trouw, die zy hem gezworen en steeds behouden had, en verhief de heilige pligten waervan zy zich als echtgenoote kweet. Hy voegde er met fierheid by: - Oda! uwe moeder was een voorbeeld van huwelyks - kuischheid en van moederlyke liefde. Moeijelyk kan ik veronderstellen,' vervolgde hy met eenen zucht, - waerom die hatelyke ridder, die myne gesteltenis zoo schrikkelyk had gemaekt, dezelve nog wilde verergeren met myne deugdzame ega als trouweloos aen hare pligten te doen doorgaen, ten zy nogtans dat men die schandvlekke op Isabella hadde willen werpen, om my eenen haet tegen haer te doen opvatten, en my van alle pooging te doen afzien om ze weêr te ontdekken.'

- En hebt gy nooit dien lasteraer gekend, vader?' vroeg Oda.

- Nooit, lief kind! Ik heb myne gezondheid en een deel myner fortuin verspild, om

weêr in het bezit der aenvallige vrouw te geraken, wier afwezigheid myn hart zoo diep bekommert, en my een ruimen tyd myne dagen in gezucht en gesteen heeft doen voortslepen. Zy had nog met niemand eenige liefdebetrekkingen aengeknoopt, ten zy met Walter van Herzeele, die hare hand gevraegd, en zich verstooten had gezien. Ofschoon Walter misnoegd over deze weigering scheen, heeft hy my nooit zyne vriendschap onttrokken. Wel is waer, tydens myne vereeniging met Isabella heeft hy het slot van Schoorisse niet bezocht; doch zoodra de schaking uwer moeder gekend was, is hy dit verlies met my komen betreuren. Deze deelneming in myne gesteltenis, maekte dezelve min drukkend, en meer dan eens heeft Walter my een broederlyken troost bygezet. Iedermael dat ik myn hart in zynen boezem uitstortte, ontrukte hy u, lieve Oda, aen uwe kinderlyke bezigheden, en stelde u voor als myn troostengel op aerde. Hoe dikwerf werden myne bittere tranen door uwe schuldelooze lachjes niet beantwoord? Uw gezicht baerde my tevens genoegen en rouw; in uwe

trekken bemerkte ik de trekken uwer moeder; hare herinnering kwam my levendiger voor den geest, en een zucht, waervoor Walter altyd verzachting vond, ontvloog my pynlyk. Dan nam hy u in zyne armen, zette u op myne knien, en, als had gy reeds gevoeld hoe groot eene leniging gy aen de verbryzelde ziel uws vaders bragt, slingerde gy uwe armtjes rond mynen hals, droogde myne tranen af, en deed my een oogenblik myn wee vergeten.

'Deze stand van zaken duerde twee volte jaren, en alle navorschingen, ter ontdekking van Isabella, waren vruchteloos. Eindelyk, op het aendringende verzoek van Walter, en verzekerd van nimmer myne gade weêr te vinden, begon ik myn onheil als eene beschikking des Hemels te beschouwen. Ik vond in uwe steeds aengroeijende bevalligheid, en in de vriendschap des heeren van Herzeele, eenige verligting aen myne smarten.

Dan, de hoop, die my gegeven was u aen het lot uwer moeder te onttrekken, maekte dat ik met hevigheid de party van

Graef Lodewyk tegen de Gentenaers omhelsde: zyne gunsten hebben myne opoffering met een gewenschten uitslag bekroond, en uwen stand verzekerd!'

Nauw had Arnold deze woorden geuit, of zyne geliefkoosde redekaveling, namelyk die, waerin hy zynen heldenmoed steeds hoog deed klinken, werd nogmaels aengevangen; al zyne wapenfeiten werden aengehaeld, en ofschoon de maegd meermalen het voorwerp van dit gesprek wilde veranderen, bleef de Vryheer van Schoorisse steeds op denzelfden toon voortvaren.

Daer hy van den wapenhandel het byzonderste vak zyner opvoeding had gemaekt, kon Arnold slechts diegenen, welke met het beoefenen van de byl en het zwaerd bekend stonden, hoog schatten; al andere hoedanigheden, hoe uitstekend die ook waren, werden door hem by den moed niet in vergelyking gesteld. Hieruit sproot dat hy dikwyls in de tegenwoordigheid zyner dochter over persoonlyke aenvallen en verdedigingen uitweidde, tot welke de tyd van woestheid, waerin zy leefden, niet weinig bybragt.

Even als dit by Arnold had plaets gehad, bestond de opvoeding der edelen byzonderlyk in den wapenhandel: ook zagen zy zich onophoudelyk aen de rooveryen der volksklas blootgesteld, omdat zy de boeijen der slaverny, by de streving naer vryheid, gedeeltelyk losgerukt, steeds toeknellen wilden, en het licht, dat zich, dank aen het heilige poogen van den groeten Jacob van Artevelde, onder het volk verspreid had, weêr trachtten te verdooven. Hieruit volgde dat Vlaenderens grond sinds ettelyke jaren het bloed van zoo menig dappere telg gedronken had, en dat de opstand dagelyks veld won tusschen de edelen, byna allen de party van den Graef verkleefd, en tusschen het volk, dat zich niet langer in zyne regten gestremd wilde zien.

Onder de jongelingen, welke den wapenhandel beoefenden, bevond zich op de eerste plaets Frans Ackerman, een moedig Gentenaer, dien wy reeds kennen, en in het gevolg onzes verhaels dikwerf zullen ontmoeten. Deze jongeling was sinds eenigen tyd zoo hoog geklommen in Arnolds gunsten, - onder wiens toezicht hy zich gevormd had, - dat de erf-

dochter van Schoorisse, de aenvallige en beminnelyke Oda, hem door den Vryheer ten huwelyke was beloofd. 't Was aen zyne lessen, gelyk de man het meermalen zeide, dat Ackerman de kennis en de behendigheid verschuldigd was, waermede hy het zwaerd behandelde. Breedvoerig begon de Vryheer op 's jongelings hoedanigheden uit te weiden, en verhaelde aen zyne dochter, - die zich geschikter toonde om hem aen te hooren naer mate Ackermans moed aengeprezen werd, - hoe de jonker, van zyne prilste jeugd proeven van kracht en dapperheid gegeven had, en van welke groote dienst hy eerlang voor 's Graven belangen zou wezen.

- Oda!' vervolgde de Vryheer met drift, - Ackerman zal niet min fier zyn dan gy, wanneer hy de gunsten van Lodewyk van Male ten opzichte zyns toekomenden schoonvaders zal vernemen.'

Het meisje glimlachte, en bereidde zich om Arnolds gezegde te beantwoorden, als deze in eens voortvoer: - Ik vermeen, lief kind, dat gy ook niet ongaern de toebereidselen van uwe aenstaende verbindtenis in

myne burgt zult zien maken. Ik begeere deze vereeniging des te meer, dat ik vrees de Gentsche muitelingen mogten uwen verloofden misschien tot hunnen kant overhalen. In deze netelachtige omstandigheid hebben zy eenen man van beleg en moed noodig: gy weet dat hunne voornaemste aenleiders gesneuveld zyn(1), en ofschoon zy niets beters wenschen, dan door den Graef in genade ontvangen te worden, laten zy zich nog dagelyks door Van den Bossches(2) raed-

(1) De Kapiteins Raso van Herzeele en Jan van Lannoy; Jan Van der Eelst, Jacob van Berst, Matthys Colun met eenige andere van de kloekste Gentenaers, sneuvelden te Nevele, op 13 Mei 1381, alwaer zy met het leger des Graven handgemeen waren geweest. In January 1382, werd Gillis de Voldere, Kapitein der *Witte Kappen*, te Gent omgebragt, en Lieven Walrave, die de stad aen den Graef had willen overgeven, werd, ‘naer dat hy syn schelmstuk hadde bekent, by vonnis voor de kerke van Ste-Pharaildis, met de byl onthalst, ende om dat hy d'oorzaek was dat Raso van Liekerke (Herzeele) alleen hadde moeten vegten tot Nevel, hebben de vrauwen, wiens mans in dat gevegt waeren, het lichaem in een mick gehangen.’

Chron. van Vlaend. ANDR. WYDTS.

(2) Een der Gentsche aenleiders.

gevingen opstoken. Het zou my niet verwonderen dat zy Ackerman als hunnen opperbestuerder trachtten aen te stellen.'

- Vader!' sprak Oda zachtjes, - jonker Frans is onzen Graef te zeer verkleefd, dan dat hy hem zou willen afvallen.'

- Verkleefd, ja, kind! maer hy is jong en eerzuchtig. De jeugd vormt soms plannen, die in geen volwassen mannenhoofd plaets vinden. Geheel Gent bewondert zyne schranderheid; hy wordt omringd van de hevigste opstandelingen; men vleit zyne eigenliefde; men roept tegen de wreedheden en onregtvaerdigheden van onzen goeden Heer, en... - Gy begrypt wel, kind, dat, indien hy zich met den opstand bemoeide, het my onmogelyk zou zyn uwe echtverbindtenis te laten sluiten.'

Oda verbleekte, en: - Vader! uw voorgevoel foltert my,' was haer zucht. Zy voegde er stotterend by: - Onze belangen zyn hem dierbaerder dan die der Gentenaers, en daerom vrees ik voor Frans niet.'

- Gave God, dat uwe gedachte gegrond

ware, Oda! dan zou hy de zegeningen eens vaders, in plaets van de vervloeking eens aertsvyands op zyn hoofd halen.'

- De vervloeking eens aertsvyands!' vroeg de maegd op een bitteren toon.

- Ja, kind! de vervloeking eens aertsvyands,' herhaelde Arnold met kracht. - Myn Graef is myn weldoener, zyne vrienden zyn de mynen, en zyne vervolgers zweer ik een eeuwigen haet toe. Oda! gy zyt myn troost, myn heil op aerde; ik bemin u met al de teêrhartigheid waermede een vader zyn kind beminnen kan, en - kwame het u ooit in de gedachte met Ackerman nog te spreken, wanneer hy den muitelingen hulp tegen onzen Graef bieden zou, o! dan - dan zou ik u ook kunnen vervl.....'

- Ach! zwyg, vader, zwyg,' huilde Oda. - O! laet dien mond, welke steeds hemelheil over my afbad, in geene verwenschingen tegen uw kind uitvaren. Vader! waerom moest ge my die bekendmaking doen? Gy beeldt u in dat jonker Frans als aenleider der Gentenaers zou kunnen optreden; maer gy bedriegt u, lieve vader: ik kan u verze-

keren dat hy nimmer iets zal aenwenden, waerdoor hy myne goedkeuring niet zou wegdragen: want - hy heeft my eeuwige trouw gezworen! Vroeger heb ik u die openbaring niet durven doen, vader! maer nu is het my eene pligt geworden u alles te verklaren, ten einde u jegens Ackerman gerust te stellen.

'De eerste mael dat hy my met zyne hartstogten bekend maekte, vond ik de kracht niet hem af te slaen: ik zocht een voorwendsel om my te verwyderen, en liet hem vry uwe toestemming af te vragen. Alsdan heeft hy u ook zyn hart geopend, vader! gy spraekt my van zyne ziel- en lichaemshoedanigheden, en ik, die niets beters dan uwe toestemming in zyn verlangen wenschte, zeide dat ik in alles uwen wil zou volbrengen.'

Arnold van Schoorisse lachte by de openhartigheid zyner dochter, welke hierdoor vrypostiger geworden, in dezer voege vervolgde: - Hoe meer ik Frans zag, hoe meer ik hem beminde: gy verstaet wel, vader! dat het my nu moeijelyk, misschien onmogelyk

zou zyn, aen de hersenschimmen myner jeugd vaerwel te zeggen. Ik ben alles aen uwe goedheid verschuldigd; doch - door myne beloften ben ik aen Ackerman geboeid!'

- Die beloften, myn kind' merkte Arnold van Schoorisse op, - moeten slechts haer uitwerksel hebben, wanneer jonker Frans zich onzer gunsten waerdig blyft toonen. Oda, zoudt gy eenen man kunnen beminnen, wiens denkwys, wiens belangen aen die uws vaders tegenstrydig wezen? Ik ben te zeer verzekerd van uwe verkleefdheid jegens my, dan dat ik een oogenblik aen de zwaerste opoffering van uwent wege, zou twyfelen, ware die opoffering noodig om myn geluk te bewerken.'

Oda borst in tranen los. De man, gewaer wordende dat eene verdere onderhandeling over deze zaek, den kommer zyner dochter zou vergrooten, sprak op eenen toon meer geschikt om haer gemoed te stillen, en zegde dat zyne gedachte nopens Ackerman misschien ongegrond was, en de belegering van Gent de eenigste oorzaek van 's jongelings stilzwygendheid kon wezen. - Oda!' ver-

volgde hy met eene bevallige en vertroostende stem, - de Hemel zal, zoo ik verhoop, onze dagen niet meer benevelen: ik heb ongelyk gehad uw harte door myne treurige vooruitzichten te bezeeren, maer vergeet niet dat het my ook eene noodzakelykheid geworden is, u de verholenste geheimen myner ziel te ontvouwen.'

De maegd streek zich de hairen langs de wangen glad, en spande alles in om bedaerd te schynen. Zy kon zich echter niet onthouden aen haren vader te vragen of hy iets nopens Ackermans medewerking in den opstand der Gentenaers, vernomen had.

- Niets, myn kind!' sprak Arnold met zachtheid; - jonker Ackerman is tot hiertoe uwer liefde, en myner genegenheid hoogst waerdig: by zynen moed voegt hy goedhartigheid van karakter; ik bemin hem als myn kind, en zou myn leven voor hem wagen, ware het ten dienste van Vlaenderens Graef niet verpand.'

Hier voelde Oda zich eenen last van het harte nemen.

Na haren moed geheel opgebeurd te hebben, wendde Arnold zich tot den schildsmid, die hem in zyne wapenkamer afwachtte. Oda zette zich op eene zodenbank ter rust, en overwoog in zich zelve al wat er nopens Ackerman gezeid was geweest. Als had zy nu aen die verdenking geloof kunnen hechten, werd zy weêr treurig, en een zucht steeg uit hare borst op.

Na eene wyl in deze houding gebleven te zyn, sloeg zy hare blikken rond zich, en niemand ontwarende, trok zy een klein toegevouwen parkement uit haer keurslyf, terwyl zy stellig uitriep: - Neen! 't is onmogelyk!' Eene traen, die uit hare schoone bruine oogen viel, getuigde dat hare gedachte met hare woorden niet overeen kwam. - Waerom,' hernam zy, - heeft vader die treurigheid in my doen ontstaen? O! hy kent Ackermans verkleefdheid aen onze belangen niet, noch zyne liefde tot my. Hier heb ik er het klaerste bewys van: vader moet den inhoud van Ackermans laetsten brief vergeten hebben, of, - hy gelooft misschien dat Frans een dier mannen

is wier zielneigingen en woorden niet overeenstemmen. Maer hy heeft het mis: Ackerman is een edele jongeling; en kwame het zoo verre dat men hem tot opstand wilde aensporen, een enkel woord van my zou genoeg zyn om hem de eerzucht, gelyk vader die noemt, aen zyne liefde te doen offeren.'

Oda behaegde zich uitermate in deze ketste gedachte. Zy vervolgde moedig: - Ja, ja, 't is zeker dat Frans nimmer mynen vader zal afvallen: steeds zyn zy beide in alles eenstemmig geweest, en de vraeg naer myne hand zal die eendragt nog versterken. Met het sluiten van den vrede moet onze echtstaet bezegeld worden: Ackerman zal het slot van Schoorisse komen bewoonen, dat nu zoo eenzaem, zoo treurig is: hier zal hy met vader over zyne wapenfeiten, over die van den Graef redekavelen, zich gedurig meer aen Lodewyks party hechten, en de liefkozingen zyner bruid...'

- Jonkvrouw!' riep voor de tweede mael een man, die de maegd zachtjes toegenaderd was, en iets van hare laetste

woorden gehoord had. Oda stak spoedig het parkement weêr in haren boezem, en werd bloedrood. De aengekomene wist niet hoe zich te gedragen om zyne onverwachte aenwezigheid te verschoonen, en met al de heuschheid eens ridders, trachtte hy de vertrouwelykheid te behouden, waerop hy, als vriend des huizes, aenspraek durfde maken. Hy begon van het genoegen te spreken, dat de gunst des Graven ten opzichte van Arnold, hem gegeven had. Oda voelde zich het bloed zachter door de aderen vloeijen; zy boog zich voor den aengekomenen, en groette in hem Mynheer Walter van Herzeele.

- Ik meende te bemerken, jonkvrouw!' sprak de ridder, de misnoeging, die het zicht des briefs en Odas woorden hem gebaerd hadden, niet langer kunnende verbergen, - ik meende te bemerken, dat gy u aen een geliefkoosd tydverdryf overgaeft.'

Hier klemde hy met aendoening de hand der jonge vrouw. Deze verschrikte, en antwoordde niet. Walter, die Odas verlegenheid zag, gaf eene andere wending aen

het gesprek, en wilde de gedachte, van afgeluisterd geweest te zyn, by de maegd geheel doen verdwynen. Hy kon echter gemakkelyk aen de zwoeging van haer boezem gewaer worden, dat deze vrees haer steeds bybleef. Niet verder poogende om haer het tegenovergestelde te doen gelooven, kwam hy op zyn eerste gezegde weêr, en sprak met eene spytige uitdrukking: - Oda! het schynt dat Ackerman u met vreugde de toekomst te gemoet doet zien: 's Graven gunsten vallen uwen vader ten deele, en in 's mans geluk moet gy het toppunt van zaligheid smaken. Nu dat de bedreigingen des zwarten ridders hem niet meer bekommeren, zal hy aen uwe zyde al de geneugte vinden, die zyne geliefde bruid hem vroeger verschafte.

- Kent gy de lotgevallen myner moeder, en de my voorspelde onheilen?' vroeg Oda, door deze vraeg de redekaveling nopens Ackerman willende afwenden.

- Niemand kent die beter dan ik, Oda! ik ben het, die den moed uws vaders steeds opbeurde: zyne klaegstem verscheurde myn hart, en, ofschoon ik nooit het genoegen

hebbe gesmaekt dat men in de armen eener gade moet genieten, kon ik my echter gemakkelyk inbeelden dat die afscheuring van zyne beminde hem hoogst grievend moest wezen. Uwe moeder was even bevallig als schoon; talryke ridders dongen naer heure hand, en - had een onvoorziene toeval myn geluk niet tegengekant, - heden nog ware ik haer echtgenoot.'

Walter drukte onwillend op dit woordje heden, en Oda, aen wie het zoo vreemd in de ooren klonk, kon zich niet onthouden met opgespalkte oogen en mond haren aenspreker te bekyken. Deze sloeg zich de handen voor het aengezicht, als wilde hy het er op te lezen gevoel zyner ziel aen de navorschende blikken der maegd verbergen.

Hy hernam aenstonds: - De liefde, die ik Isabella droeg, veranderde weldra in bewondering voor hare deugdzame hoedanigheden, welke allen tot u, lieve Oda! met de trekken en de bevalligheid uwer moeder, overgegaen zyn; en ik zwoer in myne zinneloosheid, nimmermeer eene andere te beminnen. Maer, gy weet, jonkvrouw! dat, ofschoon een ridder

zyn woord gestand moet doen, er soms oogenblikken in het leven komen, die zulks beletten. Sinds lang heb ik er de ondervinding van; ik heb, wel is waer, elk ander huwelyk veracht, en de herinnering uwer moeder is my lang, zeer lang bygebleven; maer nu begin ik te gevoelen dat het ware geluk slechts in de verbinding van twee zielen, die elkander liefhebben, bestaen kan.'

- Ook,' viel de maegd Walter in de rede, alsof zy zyn laetste gezegde niet versteen had, - ook heeft vader my dikmaels over de begaefdheden myner moeder onderhouden: steeds zegde hy dat ze ons, toen ik nog zeer jong was, ontrukt werd; doch nooit was ik op de gedachte eener schaking gekomen. O! hoe dikwerf heb ik den Hemel niet gebeden voor het heil der ziel van myne moeder, welke ik vermeende in den schoot der aerde te rusten!'

Hier zag Herzeele eene traen langs Odas wangen glyden.

- Edele jonkvrouw!' verhaestte hy zich te zeggen, - er is een tyd voor de smarten

en een tyd voor het geluk. Nu, dat alles u toelacht, dat uw vader ridder staet geslagen te worden, waerom zou het ook niet mogelyk zyn dat uwe moeder in den schoot des huisgezins weêr verschene, en haren gade en u over hare te lange afwezigheid dubbel vergolde?'

- Uwe woorden verrukken my, Mynheer Walter!' sprak Oda smeekend. - Ach! indien ik ooit het genoegen kon smaken moeder te omhelzen, en ze vader al het wee, dat hare schaking my gebaerd heeft, zag vergoeden, ik zou gewis de gelukkigste der wereld zyn: maer, Mynheer! gy streelt my met eene gedachte, die niet kan verwezenlykt worden, ten ware God, in zyne goedheid, den hatelyken schaker tot de deugd terugriep, of, in zyne verbolgenheid, hem voor die schandelyke handelwyze strafte. Ik vrees dat de zwarte ridder zyne prooi niet zal laten schieten: ook zou hy aen vaders wraek nimmer ontsnappen, daer deze by Mynheer St-Joris gezworen heeft, den schaker zyner vrouw den schedel te verbryzelen.'

- Onnoodig is het, jonkvrouw!' ant-

woordde Walter, - my iets rakende deze zaek te melden: Mynheer Arnold heeft my alles toevertrouwd; laet ons met de ontdekking uwer moeder begaen; wees blyde en moedig, gelyk ik u daer zoo even zag, en misschien zal de burgvrouw...'

Een zucht, dien Walter loosde, belette hem zyne gedachte uit te drukken. Als ware hy over deze zinafbreking tevreden geweest, gaf hy eene andere wending aen het gesprek, en Oda, die deszelfs strekking hoe langer hoe meer begon te ontdekken, bad hem by haren vader te gaen.

- Vóór myne aenkomst alhier,' sprak de ridder met bevalligheid, - heb ik Mynheer Arnold mynen eerbied betoond; 't is hy, die my aenzocht zyne lieve Oda een bezoek in den tuin af te leggen, en gy denkt wel, jonkvrouw! dat ik het my niet heb doen herhalen. Aenstonds kwam ik tot u, doch vertraegde myne stappen, in de vrees van u in uwe bezigheden te stooren. Het jammert my waerlyk dat ik uwe eenzaemheid niet geëerbiedigd heb; maer weet dat ik zwygen kan: niets van uwe briefwisse-

ling zal ik aen uwen vader vertellen.'

- Denkt gy, Mynheer Walter! dat ik iets doe zonder zyne wete en toestemming? Om de onvoegzame gedachte, tegen my opgevat, te vernietigen, moet ik u zeggen dat het opschrift van dit parkement op vader spreekt. Jonker Ackerman handelt er in van den eerbied, dien hy voor ons gevoelt: hy meldt, heer ridder! dat hy de huwelyksbeschikkingen, waerover reeds gehandeld is, hier zal komen vaststellen. Het beleg van Gent is de eenigste oorzaek dat wy... dat vader het genoegen niet heeft gehad hem te ontvangen.'

De ridder stond als verslagen by het vernemen dat Oda reeds verloofd was: hy gevoelde dat de wyze, waerop hy zich ten haren opzichte gedragen had, de geschikste niet was om hare gunsten te verwerven, en toonde zich weêr zoo bevallig mogelyk.

Vermeenende dat zy geen acht had geslagen op de uitleggingen, die hy, rakende het geluk des huwelyks gedaen had, kwam Walter er ongevoelig op terug, en hield de oogen op die der maegd gevestigd, om

te zien wat uitwerksel zyne woorden tewege bragten.

Hy had besloten Oda zyne liefde te verklaren: wat hy eens besloten had werd gedaen; en, zonder zich verder van het doel te verwyderen, waerop hy mikte, zegde Walter met eene verwarde stem dat de maegd dezelfde plaets in zyn hart gevonden had, die hare moeder er vroeger in bekleedde.

Deze stellige liefdeverklaring verschrikte Oda uitermate; en, niettegenstaende haer vast voornemen om Walters eischen af te slaen, kon zy geen enkel woord vinden ter uitdrukking harer gedachten. - Zoodanig beefde zy, dat hare lippen tegen elkander sloegen, en haer hoofd viel op den boezem van Walter neder.

Walter dacht dat hy deze ontsteltenis misschien aen den voordeeligen indruk zyner liefdewoorden te danken had, en waegde het zyne lippen op Odas hand te drukken. Dan, zy wrong hare vingeren uit die des ridders, en de stilzwygendheid afbrekende, waerin beide verkeerden: - Laet ons by vader gaen,' stamelde zy, zich oprigtend.

De Vryheer van Herzeele, die, alvorens hare gedachte te kennen, zich van haer niet afrukken wilde, zette zich op de zodenbank neder; en aenzocht Oda plaets aen zyne zyde te nemen. Zy gehoorzaemde werktuigelyk, en de blos harer wangen veranderde in eene vale kleur. Walter begon te verschrikken: hy sprak met eene overtuigende stem: - Oda! gy weet dat ik in den ruimen zin des woords, de vriendschap uws vaders verworven, zyne drukkende smarten gelenigd heb, en dat hy u steeds aen my, als aen eenen broeder heeft toevertrouwd. Alles heb ik gedaen om u te behagen, Oda! en, myne gevoelens tot u niet kennende, hebt ge my dikwerf van uwe liefde jegens jonker Ackerman onderhouden. O! wist gy, hoe zeer die bekendmaking myn hart heeft gewond, en hoe vaek ik het geluk uws verloofden benyd heb!... Nu is het zwygen my een last geworden: dag en nacht zweeft uw beminnelyk beeld voor myne oogen, en zonder u ware het leven my onverdragelyk. Oda! zeg, aenvaerdt gy de liefde die ik u toedraeg, en wilt gy die met wederliefde

beantwoorden? Spreek, Oda! een woord van u, een enkel woord, en myn geluk is verzekerd.'

Nu plaetste de Vryheer van Herzeele den regter knie op den grond, en hield Odas handen tegen zyn hart gedrukt.

De maegd vond de kracht niet om zich aen die streeling te onttrekken; hare blik ontmoette den vlammenden blik heurs aenbidders, en deze, hoogst met zynen persoon ingenomen, meende nu vast dat Oda van hare liefde tot Ackerman zou afzien, om hem dezelve te schenken. Zyn hart klopte min hevig. - Oda, die eerst de houding des heeren van Herzeele gewaer werd, poogde andermael zich te verwyderen: Walter weêrhield ze; al de aengenaemheden, die zyn genootschappelyke stand verschaffen kon, werden aengehaeld, en hy vroeg op een spytigen toon, of zy, in belooning van de diensten door hem aen haer huis bewezen, zyne hand zou verstooten.

Oda voelde zich gedwongen te antwoorden: zy verzekerde den Vryheer van hare vriendschap, en voegde er by dat het haer

onmogelyk was zyn verzoek in te stemmen, ingezien zy door hare beloften aen Ackerman verbonden was. Om de eischen van den ridder des te beter af te slaen, maekte zy hem met al de onderhandelingen bekend, die er tusschen haer en haren verloofden, nopens hunne aenstaende echtverbindtenis, geweest waren. Walter deed eene misnoegde beweging, en was op het punt Oda voor eene ondankbare te doen doorgaen, ware de gedachte dat hy ze misschien nog tot zynen kant zou overhalen, hem niet te binnen gekomen. De berisping stierf op zyne lippen, en nu weêr een bevalligen toon aennemende, wilde hy het eenigste middel, dat hy nog kende om Odas zwakke zyde aen te tasten, werkstellig maken. - Jonkvrouw!' zuchtte hy, - zou een ridder, die u aen de zegeningen eener teêrgeliefde moeder zou wedergeven, in erkentenis van dit uitstekende liefdebewys, uw hart niet kunnen bekomen?'

Verwonderd staerde de maegd Walter aen: op hare beurt drukte zy diens handen in de hare, en vroeg smeekend of het verblyf harer moeder hem bekend was.

Daer de ridder gewaer werd te veel gezeid te hebben, sloeg hy deze vraeg behendig af, welke de maegd met nieuwe belangstelling herhaelde.

- Ik deed dit voorstel, lieve Oda!' vervolgde Walter, - om te zien of niets u van jonker Ackerman kon doen afzien. Ik veronderstel dat uwe moeder, die nu slechts veertig jaren kan bereikt hebben, niet overleden is: wierd uwe hand haren redder geschonken, geene voetstappen zouden my te moeijelyk zyn om de ongelukkige op te zoeken. Myne fortuin, myne rust, myne gezondheid, alles zou ik in de waegschael stellen.'

Alvorens Walter deze laetste woorden uitgesproken had, was Oda voor zyne voeten neêrgezegen. De hoop van zich aen de liefkozingen harer moeder terug te zien schenken, had een diepen indruk op haer gevoelig hart gemaekt, en stamelend riep zy uit: - Ach! ridder, ridder! heb medelyden met myn rampspoedigen vader, - met my; o! zeg my toch waer moeder is: myne erkentelykheid, myne vriendschap zullen u eeuwig byblyven.'

- Zult ge my uwe liefde schenken?’ was de onverbiddelyke vraeg van Walter.

- Ware het in myne mogelykheid er over te beschikken, heer ridder! ja; maer gy zyt te edelmoedig om iets te vergen, dat ik niet kan toestaen. Ik zal u beminnen als eenen broeder; vader zal zyne zegeningen over u storten; ik zal voor u bidden, maer...’

- Uwe liefde zult ge my niet schenken, niet waer, Oda? Gy verstoot de hand eens edelen ridders; gy ziet zonder medelyden op myne folteringen, waeraen gy alleen heeling kunt brengen; gy veracht den vriend uws vaders, my, wien er niets te moeijelyk zou vallen om uw geluk te verzekeren. Ik offer u rust, fortuin en leven op, en - uwe verachting is myn eenigste loon.’

- Ridder! o!... houd op van myn hart door die onverdiende berisping te doen bloeden: gy kent slecht myne gevoelens van vriendschap, van hoogachting, - want er valt my ook niets te zwaer om uw heil te bewerken. Welnu, luister: 'k gevoel wel dat ik u alles moet verklaren. 't Is waer, ik heb Ackerman voor God trouw beloofd, maer -

misschien zou ik kunnen gedwongen worden van hem af te zien...'

Deze gedachte viel Oda zoo bitter, dat zy niet verder spreken kon. - Walter, die het geheimzinnige van haer gezegde niet begrepen had, smeekte de maegd zich te verklaren, en kon aen hare afgebrokene woorden verstaen, dat Arnold van Schoorisse voor Ackermans medewerking in den opstand der Gentenaers beducht was, en hy Odas minnaer zou noodzaken vaerwel aen de hand zyner dochter te zeggen, kwame het Ackerman ooit in de gedachte 's Graven magt te helpen ondermynen.

Zacht klonken deze woorden in de ooren van Walter van Herzeele!

* * *

Wy vermeenen het hier de plaets te zyn, den lezer een staeltje van Walters karakter te geven, welke, schalk en verraderlyk van aert, uit de openhartige bekentenis van Oda party dacht te trekken.

Door de valsche rol, die hy zoo behendig kon spelen, was Walter in de gunsten des

Graven, even als in die der opstandelingen gedrongen: de geheimen der beide gezindheden doorgrondde hy: de belangen van den Prins, even als die der Gentenaers, werden door hem in schyn verdedigd; en nauw was de eene of andere maetregel genomen, of hy werd aen de vyandlyke benden overgebriefd, welke van wederzyden steeds hunne besluiten verydeld zagen. Nu wist Walter ook dat de Graef in vredeonderhandelingen met de Gentenaers stond te geraken: er bleef hem geenen tyd overig om zyne opgevatte gedachte uit te voeren, en daer hy de tydsomstandigheden er zeer geschikt toe vond, besloot hy zich tot Vlaenderens hoofdstad te wenden om het verderf zyns medevryers, verderf dat Oda zoo bitterlyk duchtte, onverwyld te bewerken.

Dit ontwerp had hem een oogenblik de snikken der maegd doen vergeten. Nu veinsde hy het grootste medelyden met haer te hebben, en: - Oda! hoor, ween zoo niet,' sprak hy, - want uwe tranen doen my leed. Versterk uw gemoed tegen de verklaringen, die ik, ofschoon zy hart-

grievend voor u zyn, genoodzaekt ben te doen. Ja, van Ackerman zult gy moeten afzien: de Gentenaers hebben een nieuwen hoofdman gekozen, en Ackerman is op het punt als een hunner aenleiders op te treden. Alsdan zal hy den spot dryven met uwe liefde en zweren het bloed uws vaders met yver na te jagen.'

- O! dit zal hy niet doen, heer Walter! dit zal hy niet doen!' riep de maegd, met fierheid het hoofd oprigtend, als was zy overtuigd geweest dat de Vryheer van Herzeele haer wilde bedriegen; - er stroomt te veel edel bloeds door de aderen van Ackerman, dan dat hy ooit de vriendschap, die hy vader, de liefde, die hy my draegt, zou vergeten.'

Walter meende te antwoorden, doch Arnold, die zich tot hem wendde, belette zulks; en omdat de Vryheer van Schoorisse de oorzaek van Odas ontsteltenis niet zoude kennen, aenzocht Walter haer naer het slot te gaen, de belofte, afvergende dat ze, noch aen haren vader, noch aen haren minnaer, iets nopens hunne onder-

handeling kenbaer zou maken. Oda beloofde het, en daer zy de noodzakelykheid gevoelde alleen met hare gedachten te zyn, sloot zy zich in haer slaepvertrek, en bad des Hemels zegen over het hoofd haers minnaers af.

- Vriend!' sprak Walter, die aen Arnold van Schoorisse den tyd niet liet om de oorzaek van Odas spoedige verdwyning af te vragen, - vriend! de tegenwoordigheid van den wapensmid heeft my belet u met het doel myner onverwachte aenkomst bekend te maken. De opstand zal misschien zoo haest nog niet eindigen, want die helsche muiters steken meer dan ooit het hoofd op. Zy gaen zoo verre dat ze 's Graven voorstel van vrede verstooten, en den spot met de belegering van Gent dryven!

- Wel! wel! gy vergist u, Walter! Allen waren zoo ontmoedigd dat ik geenszins twyfelde of zy zouden met vreugde hunne poorten voor de magtige legerscharen van onzen geduchten Graef geopend hebben, wilde deze het leven aen de voornaemste belhamels schenken.

- Velen meenden het met u, vriend Arnold! Ofschoon de Gentenaers in hunne uitvallen tegen den Graef eenige standaerts op hem overmeesterd hebben, die zy met fierheid op hunne muren ten toon stellen, viel de dood hunner Kapiteinen hun pynlyk, en zy begonnen van een al te langen opstand vermoeid te worden. De tweedragt maekte plaets voor die groote verstandhouding, welke vroeger onder hen bestaen had; 's Graven partygangers wonnen, door myn toedoen, hoe langer hoe meer, veld, en vóór eenige dagen zyn er zeven duizend burgers op de Groote Merkt verzameld, ten einde middelen te beramen om eene overeenkomst met den Graef te maken. Maer Pieter Van den Bossche, die de byzonderste twistdryver is, verzette zich er tegen, en deed gevoelen dat er, om het heil der volksklas te bewerken, slechts een vernuft en kloek man gevorderd werd, aen wien men het staetsbewind zou toevertrouwen.

‘Philips van Artevelde scheen aen Van den Bossche des te meer geschikt om 't Ruwaerts-

ambt te bekleeden, daer men nog dagelyks over het goede bestuer der zaken onder het gebied van Arteveldes vader spreekt, en in ieder oogenbiik van gevaer uitroept: - O! leefde onze Ruwaert nog, hoe gemakkelyk zouden deze beroerten gesust, en de vrede naer onzen wensch gemaekt worden!...

Van den Bossche, die in vriendschappelyke onderhandelingen met Philips van Artevelde verkeerde, ging tot dezen, vleide zyne eigenliefde met hem de vrome daden zyns vaders te herinneren, en zegde dat hy, Philips, alleen geroepen was om het heil van Vlaenderen te bewerken.

Artevelde, die zich over de ondankbaerheid der Gentenaers nopens zynen vader beklaegde[1], deed geene beloften, doch

(1) Ende binnen den selven jare (1345) up den vyfsten dach van Hoymaent, so quam die Coninck van Inghelant ter Sluys, met C ende XXX schepen, ende ontboodt Jacob van Eerdtvelde, die totten Coninck te Sluys ghinc, ende hi begheerde dat die Grave Lodewyck hem manschip doen soude van den graefschepe van Vlaendren, of hi soude den Prinche van Waels, sinen sone, maken Grave van Vlaendren. Hier inne so consenteirde Jacob van Eerdtvelde. Ende daer omme als Jacob van Eerdtvelde dit proponeirde den lieden van Ghendt, die wevers sloughen Jacob van Eerdtvelde doot, ende daer toe noch thien mannen van den eerlycsten van synder familie. Ende dit geschiede des sondaechs naer Marien Magdalenen.
Die excellente Cronike.

liet zien dat hy als derzelver opperhoofd optreden wilde, indien de wensch des volks met Van den Bossches gezegde overeenkwam. Nauw was deze laetste tot de verzamelde menigte weêrgekeerd, of de rust werd hersteld: en eene stem, die in den mond van duizende opstandelingen weêrgalm vond, liet nogmaels de spyt hooren dat Vlaenderens Ruwaert overleden was.

't Is niet zonder reden, edele burgers van Gent!' riep Van den Bossche met geestdrift, - 't is niet zonder reden, dat gy Jacob van Artevelde beweent: hem, die met zooveel beleg en schranderheid de hoofdstad en het land van Vlaenderen bestuerde. Nooit zyn onze regten beter gewaerborgd geweest; nooit hebben wy in zooveel luister en geluk verkeerd als onder het bewind van dien grooten man. Welnu!

het opperhoofd, dat op uw verzoek den teugel des gebieds in handen wil vatten, de eenigste, die ons nog kan redden, is de zoon van onzen ouden beschermer, van dien welke ons de Hertogen van Braband en Gelderland, den Graef van Henegouwen en den Koning van Engeland tot bondgenooten schonk!

- Dat hy onze bevelhebber zy!' riep de menigte als met ééne stem; en Van den Bossche, welke met mynen oom Galterus van Herzeele, Pieter de Winter(1), en twaelf dekens der neeringen, gevolgd door duizende opstandelingen, ter woon van Artevelde optrok, groette in dezen den opperbevelhebber van Vlaenderen!

'Onmiddelyk daerna droeg men Philips, onder een uitzinnig gejuich, ter Merkt, alwaer hy als Ruwaert werd uitgeroepen, en de eer en de voorregten des volks zwoer te bewerken en te verdedigen, of voor dezelve te sneuvelen. Hy ontving op zyne beurt

(1) Galterus van Herzeele en Pieter de Winter waren twee der Gentsche Kapiteinen.

den eed van de bestuerders der stede, van de dekens der neeringen en ambachten, alsook van het volk, dat hem als eenen god aenziet, al zyne hoop in 's mans bestuer stelt, en de straten van Gent door het geroep van: Leve Philips van Artevelde! doet weêrgalmen[1].'

Hier staekte Walter zyn verhael, dat Arnold van Schoorisse met schrik en nieuwsgierigheid had afgeluisterd. - Meermalen hadden de lippen van den laetstgemelden eene beweging gedaen om in scheldwoorden tegen de opstandelingen uit te varen, doch het belang dat Arnold in deze gebeurtenissen stelde, had hem tot stilzwygen genoopt. Hy ondervroeg zynen vriend breedvoerig over de kleinste byzonderheden te Gent voorgevallen; Walter deed er de uitlegging van, welke een ruimen tyd duerde, doch vaek onderbroken werd, totdat de Vryheer van Herzeele behendiglyk het gesprek op Ackerman bragt. Nu verklaerde Arnold

(1) Men zie voor deze byzonderheden *la Chronique de P. d'Artevelde*, door Colin de Plancy.

stellig aen Walter al wat deze reeds vernomen had, nopens de mogelykheid dat Odas verloofde in den opstand der Gentenaers deel zou nemen.

Walter zocht een uitvlugtsel om het slot van Schoorisse te verlaten.

- Gelukkige tyding!' dacht hy, zoodra de valbrug achter hem weêr opgehaeld was, - gelukkige tyding! nu ken ik het middel om Ackerman door Schoorisses Vryheer te doen vervloeken. Ha! ha! ha! die fiere Oda zal niet lang meer met myne liefde den spot dryven: ik zal ze noodzaken my te beminnen, en nimmer, o! dit zweer ik by den levenden God, nimmer zal zy de bruid van Ackerman wezen; van Ackerman, wiens verlies ik wil bewerken. Oda! Oda!' vervolgde hy met drift, - hebt gy met de moedermelk misschien de onverschilligheid van Isabella van Ghistele tegen my ingezogen?... Weet, meisje, dat gy nooit straffeloos aen mynen wil weêrstand zult bieden. Myn besluit staet vast; gy zult myne hand aenvaerden; zoo niet, zal myne wraek u treffen!... Ik kan beminnen, Oda! maer

ook, wanneer ik myne liefde verstooten zie, kan ik my onverbiddelyk wreken.'

Zoo sprak Walter in zich zelve, en zyn ros rende zoo dapper, dat hy in een omzien de heirbaen van Schoorisse naer Herzeele bereikt had.

Nauw had Oda zich in haer vertrek gesloten, alwaer zy rypelyk het gezegde van den valschaert overwoog, of zy stamelde treurig: - Mynheer Walter kent het goedig harte van Ackerman niet; Frans heeft gezegd, en zyne woorden zyn waer als het H. Evangelie, dat hy niets buiten myne hand op aerde meer verlangt, en geene koningskroon tegen my zou verruilen. O Walter! gy hebt gedacht my te misleiden; gy hebt van myne moeder, van de waerschynlykheid harer verlossing gesproken; gy hebt myn woord gevergd dat ik niets van onze onderhandeling zou melden, en waerom, waerom? Ja, daer schuilt iets listigs in uwe woorden; ik heb ze een oogenblik geloofd, omdat ik gewoon ben met vader, met Ackerman om te gaen! Maer nu weet ik alles: neen, ik zal uwe eischen om myne hand

te bekomen, of uw gezegde nopens myne moeder, aen niemand veropenbaren; doch ik wil op myne hoede zyn tegen uwe listen en lagen!...

‘Gy zoudt my, uit liefde tot u, van Frans willen afrukken, van Frans, die zoo diep in myne gunsten staet, dat niets bekwaem is om my onverschilligheid tegen hem te doen opvatten. Ik!... Ackerman verlaten! God! geboodt Gy zulk eene opoffering? Liever... Maer, waerom die tranen? ben ik van Ackermans woord niet verzekerd? Walter! Walter! ja, gy zyt een bedrieger!... Vader zou my kunnen noodzaken om van jonker Frans af te zien, doch om u te beminnen... nooit!’

Odas gemoed begon zich langzamerhand te verhelderen, en nauwelyks had zy den Vryheer van Herzeele het slot zien uitryden, of zy ging tot haren vader, kuste zyn somber voorhoofd, en vroeg naer de diepe aendoening, die zy in hem bemerkte.

- Ik heb heden eene belangryke zaek met den Graef te verrigten, kind!’ was het bondige antwoord: - Houd u eenige uren in uwe bidkamer op; doorblader het Leven

der Heiligen, en kom my, met het vallen van den avond, wedervinden... Arm meisje,' vervolgde de Vryheer, zoodra de maegd verdwenen was, - de vriend uws verloofden is aen het hoofd des opstands, en Ackerman zal zich misschien ook laten misleiden!'

Hier zweeg Arnold, leunde met de ellebogen op de tafel, en liet moedeloos het hoofd in zyne handen vallen.

III.
Vaderlandsliefde en Verleiding.

Cuncta equidem tibi, rex, fuerit quodcumque, fatebur Vera, inquit: *neque me Argolicâ de gente negabo.*
AEN. LIB. II.

Wel hem, die 't Vaderland meer dan zich zelv' bemint,
In 't sneuvlen voor haar eer een' zuivren wellust vindt.....
.....
Gelyk een diamant zyn stralen schiet in 't duister
Schynt ook altoos zyn roem met onverdoofbren luister.

HELMERS, *de Holl. Natie.*

Eenige dagen nadat Oda de liefdeverklaring van Walter van Herzeele afgeslagen had, zaten in de nabyheid van St-Pieters te Gent, in een huis, dat zich trapsgewyze en statig in de hoogte verhief, en van meer dan bur-

gerlyk voorkomen was, twee mannen, sprakeloos, in verschillige gedachten verslonden. De zael, waerin zy waren, was achtkantig overwelfd; aen den wand hingen menigvuldige wapenen en harnassen, welker rosachtige kleur genoegzaem aenduidde dat ze sinds ettelyke jaren tot hunne bestemming niet gediend hadden. Op de schouwplaet, waeronder uitgebrande blokken eiken hout rookten, stond een zilveren Christusbeeld; zware leuningstoelen, met duizend koperen nageltjes versierd, waren met orde rond het vertrek geplaetst, en eene zwarthouten kas, met kunstig gebeitelde kroonlysten, en waerop de zinnebeelden eener brouwery pronkten, stond langs weêrzyden nevens den grooten schouwmantel, en maekte met dezen, als het ware, een en denzelfden huisraed uit. Twee zilveren lampen, waervan de eene hare schitterende stralen wierp op een opengeslagen parkement, en de andere geschikt was om de gelaetstrekken der aenwezige mannen in al derzelver wyzigingen te doen uitschynen, hingen aen het gewelf des vertreks, op welks kalkwitte muren zy de minste be-

weging onzer beide vrienden zorgvuldig afteekenden. Een dezer, wiens uitstekend voorhoofd twee diepe oogen beschaduwde, waer men echter al het vuer der jeugd kon zien uitstralen, en wiens bovenlip door een zwarten knevel bedekt was, waervan de punten met gemaekten opschik tot in het midden van 's mans blozende wangen opkrulden, hield zich onledig met op 't gemelde parkement, eenige cyfers onder elkaêr te plaetsen.

De andere, die den ouderdom van acht en veertig jaren bereikte, doch het voorkomen had van eenen persoon, die nog in den bloei zyns levens was, zat met de beenen over elkaêr gekruist, en hield gestadig zyne kleine blauwe oogen, waerin schalkheid en list, uitblonken, op de gelaetstrekken van zynen makker gevestigd. Van stond tot stond rimpelde een lach van inwendige vergenoeging zyn voorhoofd; hy wrong stil de vingeren door elkander, en scheen zich, hoe langer hoe meer, in de gedachte te verheugen, die hem door de hersenen liep. Voor een menschenkenner was het gemakkelyk om zien dat er iets geveinsd in dit hoofd verschool.

Met één woord, geheel zyn voorkomen stond in hemelbreed verschil met de deugderyke hoedanigheden van den persoon die tegen hem overgezeten was.

De cyferaer staekte zyne bezigheid.

- Honderd duizend man!' riep hy verheugd uit, zich met de vingeren op het voorhoofd slaende, - honderd duizend man!... Met de ons verzekerde hulpbenden, die de steden van Vlaenderen te been zullen brengen, onze voetboogschutters, de Gentsche Witte Kappen, en de acht honderd leenlieden, die ge zegt uit uwe heerlykheid stedewaerts te zullen leiden, moeten wy Lodewyks slaven tot den laetsten toe verpletteren!'

De man, die in den zetel uitgestrekt lag, en waerin onze lezers Walter van Herzeele ongetwyfeld herkend hebben, sprong op, naderde zynen aenspreker, en had moeite om zyne verwondering te verbergen by het vernemen der groote magt, waerover Gent beschikken kon. Hy sloeg nieuwsgierig zyne blikken op het parkement, en na alles met nauwkeurigheid overzien te hebben: - Jonker Philips!' sprak hy tot Artevelde, - want

't was deze, die de magt der misnoegden opgerekend had - Jonker Philips! het land zal zyne verlossing aen onzen moed verschuldigd wezen: de onbepaelde trouw, die de vryheidsminnaren in u stellen, heeft ze bewogen om u tot opperbevelhebber van Vlaenderen te kiezen. De bylen zyn gewet, de spiesen geslepen, en onze dapperen wachten met ongeduld het oogenblik af, waerop zy hunne belegerde moederstad zullen mogen uittrekken om de vlag des opstands door al de steden van Vlaenderen te doen wapperen.

- Vryheer van Herzeele!' hernam met fierheid de Gentsche burger, - ik heb met des te meer genoegen het ambt aenvaerd, waermede myne stadsgenooten my vereerd hebben, daer ik een onverzoenlyken haet tegen Graef Lodewyk heb opgevat. Sinds lang vervloekte ik hem, omdat zyne geldverkwistingen het volk tot den bedelzak brengen; sinds lang vervloekte ik hem, omdat hy zyne onderdanen als lastdieren aenschouwt, en den spot houdt met hunne klagten. O! ik voel my gelukkig die toomelooze eischen te mogen tegenkanten: wierden

myne plannen met een gewenschten uitslag bekroond, zeker zou de Graef gewaer worden dat het volk, indien het wil, de meester zyner meesteren is.

- Die uitslag kan niet falen, jonker van Artevelde!' sprak Walter op een vleijenden toon: - doch, om uw doel te bereiken, ware het noodig, gelyk ik zoo even gezegd heb, dat al de vermogende Gentenaers eenstemmig te werk gingen, opdat wy, onder het geleide van verschillig-denkende bevelhebbers, onze medeburgers de wapenen tegen elkander niet zouden zien opnemen.

- Uwe vrees is ongegrond, ridder! De Gentenaers hebben, als het ware, maer ééne vuist om de byl en de spies te behandelen: gy ziet, als het er op aenkomt, om de vryheden hunner vaderen weêr te winnen, dat alle verdeeldheid voor de grootste verstandhouding onder hen, plaets maekt. Als wy zeggen: slaet! gaen dertig duizend armen omhoog, en niemand durft onze bevelen tegenwerken. Alvorens wy ter verdelging van 's Graven benden uittrekken, zal er geen enkele

sterveling in Gent meer gevonden worden, die ons tegenstrydig zal wezen.

- Gave God, dat uwe voorzegging bewaerheid wierde, jonker!' antwoordde Walter zuchtend, terwyl hy schuins de oogen op Artevelde wierp, om de uitdrukking zyner gelaetstrekken te bespeuren.

- En wie zou zich tegen het herwinnen onzer voorregten, tegen de eer en den heilstand van Vlaenderen durven verzetten?' was de driftige vraeg van den grooten Gentenaer.

- Wie? wie? ik weet niet wie,' stamelde de Vryheer van Herzeele; - maer 'k heb een zeker voorgevoel dat jonker Ackerman, die zeer veel op 't Gentsche volk vermag, een groot deel dezer door list zal winnen, en alzoo de tweedragt onder ons zaeijen.'

Artevelde stond eenige oogenblikken in bedwelming, en Walter, die er geene stoornis aen wilde brengen, wachtte stilzwygend op de woorden van den Ruwaert.

- Denkt gy dat het onmogelyk zou we-

zen Ackerman langs onzen kant over te halen?’ vroeg van Artevelde.

- Misschien niet onmogelyk, doch zeer moeijelyk, jonker!’ hernam Walter, die bly was zynen vriend de gedachte te zien koesteren dat Ackerman diens plannen zou kunnen verydelen. - Gy kent 's Graven gehechtheid aen den heere van Schoorisse, en de tytelen waermede deze begunstigd is geworden. Welnu, Ackerman is de verloofde der dochter van dit stamhuis; by het sluiten van den vrede moet hun huwelyk gezegend worden, en gy kunt wel denken dat hy, benevens zyn toekomenden schoonvader, de onbillyke eischen van den Graef zal ondersteunen.’

Deze woorden hadden eene ongewoone beweging in Arteveldes binnenste veroorzaekt. Zyne armen over elkander slaende, doorwandelde hy, prevelend en met gebukten hoofde, de zael: hy bleef op eens stilstaen, en beide handen op Walters schouderen leggende: - Ridder,’ sprak hy, - ik ken het middel niet om Ackerman onze party te doen aenkleven; nogtans ken ik datgene om hem te beletten iets ten voordeele van den Graef

te verrigten. Van heden af zal ik op hem doen waken, en, des noods, hem in de boeijen klinken.

- Artevelde! een samenzweerder werkt in 't duister: Ackerman zal zich niet aen verdenking blootstellen; alwie iets vermag zal door hem aengestookt worden, en, zoodra wy 's Vorsten magt zullen aenranden, zal hy, met zyne verslaefden, zich tegen ons keeren.

- Ik weet niet, Vryheer van Herzeele,' hernam Artevelde, - waerom gy de zaken zoo langs haren ongelukskant beschouwt: wilde men u gelooven, het heilige poogen tot het herwinnen der voorregten onzer vaderen, zou den vryheidsminnaer vrees moeten baren. Gent vraegt, als met ééne stem, die voorregten weêr; niemand durft of wil de magt des Graven ondersteunen, die ze van de eerste tot de laetste tracht te verdelgen, en gy zoudt kunnen veronderstellen dat er verraders in onze rangen bestaen.

- Jonker van Artevelde! ware ik niet gehouden een my toevertrouwd geheim te bewaren, dan zou een enkel woord u de over-

tuiging van mynen argwaen geven. Gy weet in welke onderhandelingen van schynbare vriendschap ik met Graef Lodewyk ben; en, alhoewel hy een onbepaeld vertrouwen in my stelle, omdat ik hem de mogelykheid heb laten zien, dat myn oom Galterus zich onder zyne vanen zou rangschikken, heb ik, by eede, de onschendbaerheid van dit geheim moeten bevestigen. Maer - de liefde tot myn vaderland, de hoop, die ik koestere van eenen, ons voordeeligen, vrede te Haerlebeke te zien sluiten, nopen my u kennis van 's Graven voorstel te geven. Ik zelve moet hem aen Ackerman doen, en het verraed van dezen laetsten is de eenige voorwaerde, welke Arnold van Schoorisse op de hand zyner dochter stelt.'

Artevelde werd bleek van verontwaerdiging: in bitse woorden meende hy tegen Ackerman uit te varen, doch zich inbeeldende dat de jongeling deze bitsheid niet verdiend had, poogde hy zich te bedaren. Hy aenzocht Walter geen enkel woord nopens het gezegde van den Graef te reppen; en, op de opwerping des heeren van Her-

zeele, dat hy door het niet volbrengen dezer taek, Lodewyks vertrouwen verliezen, en dien ten gevolge den opstand van geen nut meer wezen zou, was Artevelde van gedachte dat het hoogst tyd was een besluit nopens Ackerman te nemen.

- Morgen, voor den avond, moet ik den Graef verslag van myne zending doen,' hervatte de Vryheer van Herzeele: - ik heb de zaek met ernst overwogen: één middel blyft er ons nog over om te gelukken.

- En welk is dit middel?' was Arteveldes nieuwsgierige vraeg.

- Ackerman is jong en fier: - gy moet hem tot aenleider der Gentenaers doen uitroepen. Gevleid door deze eerbetuiging, zal hy zyne liefde vergeten, en zich aen onze zaek aensluiten.

- Deze gedachte is groot en edel, Vryheer!' sprak Artevelde; - ja groot en edel!' hernam hy statig; - en wanneer de Graef, onze voorstellen verstootende, uit Vlaenderen gejaegd is, dan zal Schoorisse geene belangen meer hebben om zich van ons te verwyderen, geene redenen om Ac-

kerman als zynen schoonzoon niet te aenvaerden!’

Hier moest Walter zich geweld aendoen om zyn spyt te verkroppen; doch spoedig eene geveinsde koelmoedigheid nemende, - Wat raekt ons het huwelyk der erfdochter van Schoorisse?’ sprak hy; - 't is voldoende dat wy Ackerman beletten den Prins aen te kleven: alle middelen zyn goed om dit doel te bereiken.

- Vryheer!’ viel Artevelde hem in de rede, - die grondstellingen zyn onjuist. De dienst, dien Ackerman ons bewyzen zal, moet met geene opoffering gepaerd gaen! Morgen, in den ochtend, zal hy als bevelhebber der Gentenaers uitgeroepen worden, en myne plannen ten zynen opzichte goedkeuren.

- En ik zal zyn huwelyk verydelen!’ mompelde Walter binnens monds. - Oda moet aen my zyn; en kwame het zoo verre dat men hare vereeniging met Ackerman tot stand wilde brengen, dan zou myne byl dien liefdeknoop onverbiddelyk doorhouwen!’

Artevelde, die aen de inkrimping van Walters lippen kon ontwaren dat de man aen wraekgedachten overgelaten was, meende niets beters dan dat zy haren oorsprong hadden in de handelwyze des Graven, die de zwaerste voorwaerden aen de onderwerping der Gentenaers stelde, en wien de ridder tegen dank moest onderschragen. Artevelde sprak breedvoerig over de moeijelykheid van Walters taek, over de nieuwe voorstellen van vrede aen de goedkeuring van den Prins toegezonden, en welke spoedig moesten aenvaerd worden, wilde Lodewyk van Male zich op 't onverwachts niet overvallen zien.

Walter drong aen om Ackerman zonder uitstel in den opstand te wikkelen, er byvoegende dat 's jongelings medewerking eene der byzonderste redenen zou wezen om den Graef tot vrede te bewegen.

Lang nog spraken beide vrienden over deze zaek; Walter kwam er altyd op terug, en daer Arteveldes stellige verzekering van Ackerman aen zyne zwakke zyde aen te tasten, den Vryheer van Herzeele gerust stelde, nam deze afscheid van den Ruwaert,

zeggende dat hy 's anderdaegs zou weêrkeeren, om den uitslag der onderhandeling tusschen Artevelde en Ackerman te vernemen.

Nauw was Walter door de duisterheid beveiligd, die in de straten van Gent heerschte, of hy schoot in een hevig gelach. Na zyne eerste vreugd een weinig verdwenen was, overpeinsde hy het middel om best het ontworpen huwelyk tegen te gaen. - Morgen moet ik alles weten,' sprak hy, - en eer de zou onder is, zal ik my by Arnold van Schoorisse bevinden. Hoog zal ik het verraed van Ackerman doen klinken; ja, de vervloeking van den Vryheer op hem inroepen! O! ik gevoel my gelukkig by deze gedachte: Oda zal het loon myner verknochtheid aen 's Prinsen belangen wezen, en Ackerman het hartzeer hebben my - met zyne beloofde bruid - in de armen der wellust te zien leven!'

By deze geruststellende gedachten naderde de nacht, en Walter, op wiens geweten de grootste euveldaden geenen indruk maekten, legde zich ter rust, en sliep weldra in.

Artevelde in tegendeel, vervuld van 't denkbeeld dat hy geroepen was tot de rol van verlosser zyns vaderlands, kon de oogen niet luiken: zyne voorstellen van vrede doen aenvaerden of de magt des Graven omverwerpen; een aenzienlyk leger bezorgen; aen geheel Vlaenderen den haet tegen Lodewyk van Male inboezemen; in al de steden de vlag der vryheid doen wapperen, en het middel beramen om zyne landgenooten gelukkig te maken, waren de groote plannen, die zich in zyn breed voorhoofd onophoudelyk opvolgden. - Het was hem van hoog belang jonker Ackerman met zich te krygen. Ackerman was de spil, waerop Gent draeijen kon; Ackerman was de held, wiens belangen Artevelde met de zyne in verband moest stellen; hy was de man, van wien het afhing den burgertwist in de hoofdstad van Vlaenderen te vermyden: en diezelfde Ackerman was ook de verloofde der dochter en de hartevriend van den vurigsten Graefgezinden des lands. Hoe meer Artevelde dit alles overwoog, hoe moeijelyker hem de op zich genomene taek scheen.

Nog altyd in radeloosheid gedompeld, werd hy er eindelyk uitgetrokken door de buitengewoone beweging, die in de straten van Gent heerschte. Hy sprong uit zyne legerstede, en vertoonde zich aen de byeengerotte menigte, die de lucht door herhaelde geroepen van liefdebetuiging en vreugde deed weêrgalmen. Gemakkelyk was 't om zien dat de man, die later Koningen moest doen sidderen, bedwelmd werd, en hem, ondanks al de poogingen om zyn gevoel te bedwingen, eene traen in het oog blonk!

Het oogenblik waerop de byeenkomst van Artevelde en Ackerman moest geschieden, was dáér. Walter had van in den vroegen morgen er kennis van doen geven; en het volk, vol hoop om door Vlaenderens Heere de vryheden van Gent te doen behouden, schaerde zich rond de woon van zynen opperbevelhebber.

Ackerman, wiens bevallige houding en aengenaem voorkomen eene bewondering op ieders aengezicht deed ontstaen, maekte een zonderlingen indruk op het doordringend oog van den Gentschen Ruwaert. Sedert

lang door vriendschapsbanden vereenigd, reikten zy elkander de hand toe. Artevelde keek den aengekomenen strak in het gezicht, en: - Vriend!' sprak hy met fierheid, - wy zyn geboren om het geluk van het huidige geslacht, en dit der nakomelingschap te bewerken.

- Die voorzegging,' antwoordde Ackerman spytig, - moet door u of door my verydeld wezen. Ofschoon wy steeds eens van gedachte zyn geweest, moet ik u nu verklaren dat ik in uwe denkwys niet kan deelen.

- Bemint gy den heilstand van Vlaenderen niet, jonker Ackerman?

- Hebt gy er ooit aen getwyfeld, Ruwaert?'

Artevelde schudde het hoofd, en hernam: - Kunnen de boeijen, waermede men ons overladen wil, dien heilstand bewerken? Zeg Ackerman! ware het niet betreurenswaerdig voor het land, ware het niet hartscheurend voor ons beiden, de wapenen tegen elkaêr te moeten opvatten, en onze medeburgers eene bloedige hand de

eene op den anderen te zien heffen? Zouden wy kunnen gedoogen dat een zoon de moorder worde zyns vaders; dat een broeder het hart van zynen broeder doorboore, en dat de helft onzer moederstad ons de afgrysselykste vervloekingen naer het hoofd wierpe? Neen, Ackerman! zoo schandelyk eene zaek keuren wy af: uw moed, dien de faem overal uitbazuint, is niet overdreven; de eer van het vaderland in het algemeen, die van Gent in het byzonder; van Gent, die fier is u het licht te hebben geschonken; van Gent, wier heilig poogen tot het verbryzelen harer slavenketenen met gulden letteren in de geschiedenis zal gegriffeld staen, vereischt uwe medewerking. Gy zyt door geenen eed aen het behoud des Graven vastgehecht: uwe medeburgers roepen u tot hunnen beschermer uit, en gy hebt te veel zielegrootheid om hunne bede, hun geluk, te verstooten.

- Indien geen eed van getrouwheid my aen den Graef hecht, kunnen andere beweegredenen my noodzaken onder zyne vanen te stryden, jonker Artevelde!

- Geene beweegredenen zyn groot genoeg omdat ge de gruwelen niet zoudt voorkomen, die uwe verkleefdheid aen het bestaende bestuer zou tewege brengen. Gent rekent op u. De opstandvlag wappert op de torens uwer vaderstad, die, misschien heden nog, misschien morgen de prooi van het vyandlyke stael kan worden. Onze verdrukking moet eindigen; en om het bloed onzer oude moeders, het bloed onzer zwakke zusters op den dorpel niet te zien stroomen, dienen wy den wolf in zynen kuil aen te randen en te verpletten. De Graef zal myne voorwaerden van vrede niet onderteekenen: te trotsch en te volkverdrukkend is hy om ons iets toe te staen, dat wy hem met gebogene knien niet afsmeeken, maer - onze wraek zal hem... Hoort gy niet Ackerman! hoe uw naem onder de verzamelde burgers weêrgalm vindt? O vriend! ik zie dat de boezem u moedig klopt; groote gedachten vliegen u door de hersenen; en - iets dat in een oogenblik van opstand uwe ziel niet zou mogen boeijen, schynt u te beletten aen den wensch te voldoen van het

volk, dat gedurig toeroept: - Ackerman is een held in wiens aderen Vlaemsch bloed stroomt; Ackerman moet de leeuw des Vlaemschen legers wezen!'

Hier zweeg van Artevelde, en zyne woorden, gepaerd aen het geschreeuw der opstandelingen, wier menigte Walter van Herzeele gedurig doorliep, hadden den jongeling doen wankelen: hy bleef in radeloosheid verzonken.

De Gentsche burger bemerkte die zielworsteling. Ackermans lot baerde hem medelyden, en de hand wegrukkende, die deze laetste zich voor de oogen had geplaetst, klemde Artevelde dezelve tegen zyn eigen boezem, en vroeg of Ackerman de slaverny voor de vryheid verkoos.

- Neen!' riep de jongeling, met fierheid het hoofd oprigtend, - neen! doch ik kan, ik mag niet medewerken om 's volks boeijen te helpen verbryzelen. Artevelde! indien ik u beloofde geen deel in den opstand te nemen, en, by voortduring, my met geene staetkundige zaken te bemoeijen...

- O Ackerman! Ackerman! onmogelyk

ware het voor u zulk eene belofte te houden: de weldaden, waermeê de Graef u overladen wil; de smeekingen des heeren van Schoorisse, die uwen invloed op het Gentsche volk kent; de liefkozingen zyner dochter, zouden uwen moed doen ontwaken, u welligt tegen den opstand der Gentenaers aensporen, en oorzaek wezen van al de onheilen, waerover ik u zoo even sprak. Ik weet wat de tranen eener vrouw op een mannenhart vermogen, en hoe moeijelyk men de eischen eener verloofde kan weêrstaen. Uwe betrekkingen met Oda van Schoorisse zyn my bekend, Ackerman! en daer uw hart geene geheimen voor my verbergen kan, heb ik reeds de overtuiging dat gy, meer dan iemand, meer misschien dan ik zelf, de willekeurigheid van den Graef laekt, en dat slechts de vrees van uwe verloofde te mishagen, u weêrhoudt den welstand van het ongelukkige Vlaenderen te bewerken. De zucht, die ons hart tot eene maegd doet ontgloeijen, is zeker heilig; doch honderd duizend mael heiliger is nog die, welke onzen boezem voor het

vaderland doet blaken. Aen het geluk zyner medeburgers moet men zyn eigen geluk opofferen; en niets is groot, niets is edel, staet het niet in verband met de vryheid onzer landgenooten!'

De overtuiging waermede de Ruwaert sprak, maekte dat Ackerman niet bestond zyne woorden te wederleggen.

- Uwe opoffering,' zoo vervolgde van Artevelde, - is die, welke men alleenlyk van een moedigen vryheidsverdediger verwachten durft: slechts dient gy oogenblikkelyk van de aenspraek op de erfdochter van Schoorisse af te zien: een held mag aen geene maegd verslaefd zyn, voor zoo verre het vaderland zynen arm vereischt!... Arnold zal u vervloeken, ja; maer uwe dapperheid zal Odas bewondering wegdragen: die bewondering moet op nieuw voor liefdegevoel plaets maken, en - wanneer wy 's Graven benden verdelgd, en Vlaenderens vryheid bewerkt zullen hebben, dan wil ik, des noods, den Vryheer van Schoorisse dwingen, de hand zyner eenige dochter, aen Ac-

kerman, den verlosser des vaderlands, te schenken!'

Ackerman glimlachte: de woorden van Artevelde hadden zyne eigenliefde gestreeld, en de gedachte, dat hy als aenleider van zoo talryke benden zou optreden, maekte dat hy in geestvervoering uitriep: - Artevelde! gy verrukt my. Ja, ik haet de dwingelandy des Graven; o! ik hate die uit al myne krachten; en nogtans heb ik dien haet in mynen boezem moeten smooren, omdat ik vermeende dat hy met myne inzichten op Oda niet gepaerd kon gaen: maer nu, nu wil ik alles aen myn vaderland opofferen: met u, onder uwe bevelen, zal ik myn laetsten druppel bloeds met vreugde vergieten!...

- 't Zy zoo,' antwoordde de Gentsche burger. Hy klemde den jongeling aen 't harte, sloeg de oogen ten hemel, en - O God! Heere der heirscharen,' zuchtte hy, - Gy, die de innigste wenschen myner ziel kent, en weet dat niet de hoogmoed, doch slechts de heilstand van Vlaenderen my tot opstand tegen den Graef aenspoort, maek dat ik in myn poogen gelukke, of dat de dag, waerop

men Gent op nieuw met boeijen zou overladen, de laetste myns levens zy.’

Artevelde zette zich op beide knien, en Ackerman aenschouwde hem met bewondering, totdat de spoedige aenkomst van Herzeele, die beider onderhandeling gedeeltelyk afgeluisterd had, Odas minnaer uit die bewondering trok. Deze sloeg de oogen op Walter, welke het vertrek weêr uitliep, om de door hem hoogst verlangde toestemming van Ackerman in den opstand, aen de nieuwsgierige menigte te verkondigen.

Nu leidde Artevelde zynen makker tot voor een ter straet uitkomend venster en sprak: - Ackerman! gebied aen uwe onderdanen.’

By het zien der twee mannen, waerin de Gentenaers een onbepaeld vertrouwen stelden, bleven allen, als het ware, roer- en sprakeloos, totdat Artevelde met eene bewogene stem uitriep: - Burgers van Gent! groet in Ackerman, uwen aenleider, den moedigsten verdelger van 's Graven dwingelandy!’

Een vreugdegejuich, dat gelyk was aen de

klettering van eenen donderslag, werd aengeheven; allen ontdekten zich het hoofd, de vlag des opstands werd in de hoogte getild, en Walter van Herzeele naderde de twee helden, zich aen de linker zyde van Artevelde plaetsende. Hy hield een zwaer kruisbeeld in de hand, reikte het den Ruwaert over, en fluisterde hem in het oor, dat het volk verlangde zyn nieuwen Kapitein aenstonds den eed van getrouwheid te zien doen. Artevelde overhandigde op zyne beurt het Christusbeeld aen Ackerman, en sprak met eene stem, die een zichtbaren indruk op de aenhoorders maekte: - Ackerman! Gent, die de verlossing des lands moet bewerken, heeft u tot zynen aenleider gekozen. In den naem van allen geef ik u de magt om het gebied over onze moedige burgers te voeren, en ze tot de zege of de dood te geleiden. Zweer op het heilige afbeeldsel onzer Zaligmaking, haet aen Lodewyk van Male, getrouwheid aen de zaek der vryheden! zweer dat gy de verdelging betrachten zult van iederen Graefgezinden, en dat ge, wat al poogingen men aenwenden kunne om u van de bescherming

des volks af te trekken, tot den vrede of tot het graf uwen eed gestand zult doen!'

Ackerman legde zyne vingeren op het Christusbeeld, en - Dit zweer ik!' sprak hy bewogen; - echter neem ik den Hemel tot getuige, dat ik nooit myn rapier tegen Arnold van Schoorisse trekken, doch hem in alle netelachtige omstandigheid beschutten en verdedigen zal!'

Walter van Herzeele, te zeer verheugd by Ackermans woorden: - dit zweer ik!' om naer diens overig gezegde te luisteren, riep op een doordringenden toon, terwyl de jongeling nog bezig was met spreken: - Leve Ackerman! leve onze Kapitein!'

Duizende stemmen, die zich als de echo in de verte verloren, herhaelden dees geroep, en in min dan een kwaert uers was de eed van Ackerman door gansch Vlaenderens hoofdstad gekend. Hy verheugde uitermate de opstandelingen, terwyl hy 's Prinsen partygangers inniglyk bedroefde.

Niemand scheen nog op vrede te hopen; de praelbogen, die gediend hadden om den Graef, by zyne laetste intrede, hulde te be-

wyzen, werden nu, ter eere zyner verdelgers, in de straten van Gent opgerigt, en de woorden: Heil! en Zegen! vroeger in gulden letteren er op gegriefd, waren vervangen door die van: Dood! en Vervloeking aen Vlaenderens dwingeland!...

Tamelyk lang duerde het geroep, dat op Ackermans eed gevolgd was: alle harten waren van zuivere vaderlandsliefde vervuld, en men kon slechts op het gezicht van Herzeeles Vryheer de zwartgalligheid zyner ziel lezen. Walter gaf Ackerman den Judaskus, en het kruisbeeld uit dezes handen nemende, stamelde hy: - En ik, ik zweer ook dat de minnaer van Oda van Schoorisse nimmer heur bruidegom zal wezen!'

Vermeenende dat Walter in de gedachte van Artevelde deelde, nopens Arnold van Schoorisse en dezes dochter, drukte Ackerman den snoodaert tegen het hart, en liet door zyne gebaerden de erkentenis uitschynen, waervan zyn boezem overwelde.

Het volk had zich reeds aen allerhande vreugde en vermakelykheden overgegeven, wanneer onze drie vrienden in het belang

des vaderlands, nog nieuwe middels beraemden. Walter van Herzeele, voorgevende dat zyne tegenwoordigheid niet te Gent, doch in 's Graven leger van dienst kon wezen, nam afscheid van de bevelhebbers. Hy lachte over hunne onnoozelheid, omdat zy, door zyn toedoen, beide in het net gevallen waren, en de Gentenaers weêr hunne dolle woede tegen den Graef botvierden, die, ware zulks alreeds niet gedaen, op het punt stond een deel hunner eischen toe te staen, ten einde met hen in vriendschap te kunnen leven.

Ackerman moedig, doch een weinig bedroefd, wendde zich naer zyne woon, alwaer hy door de zegeningen van allen vergezeld werd.

- Pieter!' sprak hy tot een ouden bedienden, - ik verlange alleen te zyn: zeg aen alwie naer my vraegt, dat ik heden niet sprekelyk ben.

- Goed, jonker Frans!' was 't antwoord.

- Dit gebod,' vervolgde de jonge Kapitein, - moet noch voor jonker van Artevelde noch voor den Vryheer van Herzeele

gevolgd worden: indien zy my zien willen, brengt ze in myne wapenkamer.'

De knecht deed eenen hoofdknik, en Ackerman trad in het aengeduide vertrek, welks deur hy op zich vast sloot. De naem van Oda ontvloog zynen mond. - O! wereldsche eerzucht,' sprak hy spytig, - wat vermoogt gy niet op het gemoed eens jongelings! Hoe groot zyn de opofferingen, die voor u gedaen worden? Voorspoed, geluk, rust en liefde, alles legt men in de weegschael! Voor u moet ik aen de streelingen der teederste maegd vaerwel zeggen, en my verwyderd zien van haer, die my vroeger heuren hartevriend, haren troost noemde; van haer, voor wier bezit ik meende eene koningskroon te kunnen verachten! Oda! Oda! waerom heeft de Hemel u uit geenen vader doen geboren worden, die de onbillyke eischen, de schandelyke daedzaken van den Graef durft afkeuren en bestryden, om my het toppunt van geluk met u te laten smaken? O! kon ik den Vryheer doen gevoelen, dat de zaek, die hy verdedigt, de schande, het verderf zyner landgenooten

met zich moet slepen; kon ik zyne hand, die de verdelging in onze ryen brengt, tegen de magt des dwingelands gekeerd zien, om my door Arnold geene vervloekingen over het hoofd te hooren roepen; door Arnold, voor wiens geluk ik myn eigen geluk zou opofferen, en dien ik nooit - nooit zal kunnen haten! By het sluiten van den vrede zal hy myn huwelyk doen zegenen, zegt Artevelde: maer Artevelde kent Arnold van Schoorisse niet; en - Oda! o! die beminnelyke Oda zal my misschien, benevens haren vader... Maer neen, neen: die lippen, welke my nog by onze laetste byeenkomst eeuwige liefde toezwoeren, kunnen zelfs geenen vyand vervloeken. Odas trouw zal, even als de myne, bestendig zyn: welligt zal zy met minachting van my spreken, maer - heur hart zal steeds voor den heilstand haers aenbidders blyven kloppen. Was de maegd, zonder nog door de gedachte bekommerd te zyn dat ik van haer afzie, reeds niet rampspoedig genoeg? O ik ben een ondankbare! de hoogmoed heeft my aen het genot des levens vaerwel doen zeggen; ik

die zoo vaek de hoop gevoed heb van de deugden myner lieve bruid tot een talryk kroost overgebragt te zien!'

By deze gedachte voelde Ackerman zich ontmoedigd: hy sprong uit zynen armstoel, en wendde zich naer het venster, van waer hy eenen blik ter straet wierp. Daer bemerkte hy de vreugdeteekenen, die men bereidde: de vaen des opstands was voor zyne woon uitgesteken, en zyne oogen vielen op deze er op geprente letteren:

LANG LEVE FRANSOYS ACKERMAN, WARE GENTSCHE LEEUW.

- Ja!' zuchtte de Kapitein, - weleer was hy moedig als de leeuw, die daer op de vlag met zyne klauwen de zinnebeelden der dwingelandy verplet; maer nu voelt hy al de zwakheid zyner ziel hem in eens overvallen. Moedeloos, ja moedeloos, in plaets van heldhaftig; moedeloos genoeg, om den eed, dien hy op het kruisbeeld gezworen heeft, niet tot stand te brengen; moedeloos genoeg, om de neigingen zyner ziel boven het heil des va-

derlands den voorkeur te geven!... Maer neen: nimmer zal men zeggen dat Ackerman een eedverbreker was: nimmer zal men...'

Hier werd hy in zyne mymering gestoord, door iemand die vergeefs de deur zyner wapenkamer trachtte te openen.

- Jonker Frans! jonker Frans!' riep eene stem verheugd uit.

- Welnu! Pieter! wat wilt gy?' vroeg Odas minnaer, den doorgang aen zyn ouden dienstbode vrylatende.

Pieter antwoordde niet, terwyl hy lachend op eenen jongeling wees, die hem vergezelde. Ackerman verschrikte by het ontvangen eens toegevouwen parkements, waeronder de zegel van Arnold van Schoorisse hing; doch zyn schrik veranderde in kommer, zoodra hy den inhoud des briefs gelezen had, waerin men hem met de byzonderste voorwaerden van den vrede bekend maekte, die dags te voren te Haerlebeke by voorraed gesloten was tusschen twaelf wethouders van Gent, en de afgezanten van Brabant, Henegouwen en Luik,

welke als middelaers by den Graef tusschengekomen waren. Die brief deelde nog de omstandigheid mede dat Oda zich gedurende eenige dagen in het slot van Schoorisse, afgezonderd van haren vader, moest houden, terwyl Arnold, zonder verwyl, Lodewyk van Male te Brugge ging vinden, van waer hy zich naer Audenaerde begeven zou om de beschikking te bewaken van een steekspel, waerop de Graef hem ridder wilde slaen. De brief meldde overigens dat de maegd, de bescherming van haren verloofden noodig hebbende, men dezen zoo spoedig mogelyk te Schoorisse zou verwachten.

Zonder nog aen iets anders dan aen zyn toekomende geluk te denken, liep Ackerman naer de wooning van Artevelde, deelde er de ontvangene tyding mede, en de opperbestuerder van Gent deed ze nog denzelfden dag door al de straten der stad uitbazuinen.

Hy aenzocht de burgers, den haet tegen Lodewyk van Male af te leggen, en liet weten dat de bezettingstroepen zich van voor de poorten der stad moesten verwy-

deren, om den in- en uitgang aen de burgers vry te laten.

Van uit Arteveldes huis trok Ackerman naer dit van Herzeele, aen wien hy het voorgevallene gelykelyk overbriefde. Ofschoon de plannen van Walter er door omver geworpen werden, toonde hy zich hoogst vergenoegd; maer nauw was Ackerman vertrokken, of Walter besloot 's Graven voorwaerden als te drukkend voor de Gentenaers, te doen verstooten. Niemand kwam hem geschikter voor om dit doel te bereiken dan Van den Bossche, welke de wreedste en de hardnekkigste onder de opstandelingen was. Walter schilderde schrikkelyk de tiranny van Lodewyk van Male af, en: - Hoe!' riep hy in zyne geveinsde verontwaerdiging uit, - die helsche volkverdrukker eischt dat twee honderd onzer medeburgers te Ryssel in de boeijen geklonken worden, om hem tot gyzelaers te dienen; en hy levert ons de minste waerborg niet op tot steun van de rust, die hy ons belooft[1]. Twee honderd

(1) Den vrede eyndelyk wierdt getroffen met dit besprek, dat de stadt Gendt moest leveren 200 gysselaers, de welke tot Ryssel in de gevangenis moesten geleyt worden.
Chr. van Vlaend.

onzer medeburgers in de klauwen van den tyger, die met zoo innerlyk eene vreugde den laetsten druppel bloeds van den laetsten zyner onderdanen zou aftappen! Twee honderd Gentenaers!... o! dit is niets voor eenen dwingeland, die reeds meer dan honderd duizend vryheidsverdedigers ter eeuwigheid heeft gezonden! En wie zullen die gyzelaers wezen? Zult gy, Van den Bossche, gy die zoo vaek uw leven hebt te pande gesteld om het welzyn uwer stadgenooten te bewerken, niet de eerste zyn om den nek te moeten buigen, onder het zwaerd van dien, welken wy met zynen laetsten slaef verdelgen zouden, wilden de Gentenaers zich nog als waerdige kinderen van Jacob van Artevelde toonen? Al de bedienden, al de dekens, alsook de vryheidminnende Jacob de Rycke, de onversaegde Jan van Heyst, en de dappere Raso Van de Voorde, welke, benevens u, tot Onderkapiteinen zyn

aengesteld, zullen zoovele slagtoffers onzer moedeloosheid wezen. Mathys Coolman, de manhaftige bevelhebber onzer zeevloot, hy, die uwe vrouwen en kinderen, welke de ongenadige beheerscher van Vlaenderen door den hongersnood trachtte te verdelgen, steeds levensmiddelen uit Holland en Zeeland heeft bezorgd; en Frans Ackerman, die het bevel over de Reizers(1) op zich heeft genomen; in een woord, al wat Gent grootsch en volklievend telt, zal, na in de kerkers van Ryssels slot aen de schrikkelykste folteringen blootgesteld geweest te zyn, of door het strop, of door het zwaerd, of door het vuer omgebragt worden!...'

Van den Bossche had met eene zichtbare verontwaerdiging naer Walters gezegde geluisterd: nu was zyn geduld uitgeput, en hy zwoer, met heiligen eede, dat hy den trots des Graven zou beteugelen.

(1) De Reizers waren diegene welke steeds het land rondliepen om Gent leeftogt te bezorgen. Hunne magt bestond uit 3,000 der dapperste opstandelingen, aen wier hoofd Ackerman gesteld was.

- En wat zult gy doen?' vroeg de Vryheer van Herzeele op een navorschenden toon, als wilde hy laten zien dat hy geen geloof aen de volbrenging van Van den Bossches eed hechtte.

- Wat ik doen zal? wat ik doen zal?' schreeuwde de onstuimige Gentenaer; - o! ik ken het middel om die schandelyke eischen te doen verwerpen. Ik wil alles wat in Gent leeft, tegen den dwingeland aenhitsen! Myn besluit is genomen, Vryheer! de meerderheid der Gentenaers is my verkleefd; en indien, gelyk gy zegt, Simoen de Bette en Gyselbrecht Gruter(1) de door hen onderteekende schandelykheden hier komen afkondigen, zal ik, en dit zweer ik by de asch myner moeder, hen met dit myn eigen rapier de borst doorsteken; en onze vlag rond al de straten van Gent weêr doen wapperen!

- Uwe vaderlandsliefde gaet myne verwachting te boven, Van den Bossche!... Ik

(1) Twee der Gentsche wethouders, die volmagt bekomen hadden om met den Graef over vrede te handelen.

zal de eerste zyn, om u, met al wat my toegedaen is, te onderstutten: slechts eenige onzer getrouwe vrienden wil ik in deze samenzwering deel doen nemen, en - onze moederstad en Vlaenderen zullen gered zyn! Weet dat ons leven afhangt van het geheimhouden dezes besluits: Artevelde, die zyne zending en eed schynt vergeten te hebben, zou ons heilig poogen kunnen dwarsboomen: wees voorzichtig, en - gelyk gezegd is, ik en gy zullen de redders van Vlaenderen zyn!'

Nu verliet Walter zynen vriend, welke de gedane beloften en eed met geestdrift vernieuwde. Het welslagen dezer verleiding maekte dat die verachtelyke grimlach, hem zoo eigen, weêr op de wangen van Herzeeles Vryheer te voorschyn kwam. Eene helsche vreugde overmeesterde zyne ziel, en hy rende door de straten van Gent, om zyn slot te betrekken, van waer hy, in den vroegen morgen van den volgenden dag, zich op weg naer Schoorisse moest stellen, ten einde Arnold berigt van Ackermans gedrag te geven.

Reeds lang had Walter de laetste poort van Gent achter zich gelaten, wanneer hy zynen draver op stap aenzette; en, niemand ontwarende, die zyn gesprek afluisteren kon: - Mattheus! wat dunkt u van de rol, die ik heden gespeeld heb?' vroeg hy aen zynen vertrouweling.

- Vryheer! gy hebt meer werks afgeleid in éénen dag, dan tien der bekwaemsten van Vlaenderen in eene week zouden doen.'

Walter lachte schaterend. De vertrouweling, slaefsch genoeg om al de daden zyns heeren, hoe helsch die ook waren, goed te keuren, wist dat de vleijery op 's ridders gemoed grooten indruk maekte. Hy vervolgde: - Jonkvrouw Oda van Schoorisse zal niet graeg de hand aenvaerden van dien, welke Ackermans verleiding bewerkt heeft; maer Arnold, die door uw toedoen - want gy zult den Vryheer even als de andere in uwen wil doen stemmen - den verloofden zyner dochter moet vervloeken, zal de jonkvrouw noodzaken u tot echtgenoot te nemen!

- Uwe voorzegging is mogelyk, Mattheus! doch ik vrees dat Oda hierin niet

gaern haren vader zal gehoorzamen: zy gevoelt eene zekere onverschilligheid voor my, waertoe myne gevorderde jaren misschien wel aenleiding kunnen geven.

- Dit kan niet zyn, Vryheer! nauwelyks zyt gy in uw veertigste jaer, en...

- In myn acht en veertigste,' hernam Walter.

- Dat doet niets ter zaek; de maegd telt er misschien drie en twintig?

- Achttien!' viel Walter in.

- Welnu!' vervolgde Mattheus, - dit verschil is niet te groot, byzonderlyk wat u raekt, Vryheer! want alwie uwen ouderdom niet kent, zou zeggen dat gy maer dertig bloeimaenden beleefd hebt. De voren der jaren hebben uwen schedel niet gerimpeld; uwe hairen zyn uitmuntend schoon; uwe oogen vurig en teeder; de blos der jeugd verhoogt nog uwe wangen; in een woord, alles in u is geschikt om te behagen. Slechts dient gy Arnold wat by den neus te leiden: eer veertien dagen van hier, zal de onverschilligheid der erfdochter van Schoorisse jegens uwe edelheid, in liefde veranderd

zyn, en ik zal in den Vryheer van Herzeele, den gelukkigen echtgenoot van de aenminnelyke Oda mogen groeten.'

Walter trachtte eene zoo bevallig mogelyke houding te nemen, en geheel in zyne liefde verslonden, sloeg hy onbedacht de gulden spoor diep in den buik van zynen draver. Als wilde de Hemel des snoodaerts handelwyze niet langer gedoogen, en hem beletten Ackermans verderf te bewerken, sprong het paerd, verschrikt, vooruit, wierp zynen berenner op het zand, en liep, zooveel het maer kon, over velden en weiden.

Mattheus hief eenen schreeuw op; hy sprong zynen meester ter hulp, welke, met het hoofd op den struik eens eikenbooms gevallen, in zyn bloed versmoorde, en geen het minste teeken van leven meer gaf.

Ofschoon de ondeugd zelden medelydend zy, was Mattheus de grievendste droefheid ter prooi: hy hief handen en oogen hemelwaerts, en diezelfde mond, die daer zoo even de wraekroependste plannen had goedgekeurd, bad God nu de behoudenis des Vryheeren van Herzeele af!

Het bloed een weinig gestelpt zynde, bemerkte Mattheus dat Walters polsader geregeld begon te slaen, en hy verwaerloosde niets om den gewonden tot het leven terug te roepen. Na een deel zyner krachten weêrgevonden te hebben, vervloekte Walter de hem voorgevallene daedzaek, en bemande, schoon met moeite, het paerd zyns vertrouwelings, totdat vier dienstboden, eenig ongeval vermoedende omdat zyn draver alleen het burgslot van Herzeele bereikt had, hunnen meester met eene draegkoets naer zyne heerlykheid vervoerden.

IV.
Teleurstellingen.

> ..... *Et aegram*,
> *Multa malus simulans, vanâ spe lusit amantem.*
> AEN. LIB. 1.

> Haer slaep was onrustig en afgebroken: droomen en nachtgezichten vervulden hare verbeelding en deden haer gedurig met schrik en siddering ontwaken.
> J. VAN LENNEP.

By een schoonen lentemorgen, zag Oda van Schoorisse, die in heilzame gedachten den nacht had doorgebragt, van in haer slaepverblyf de opstaende zou allengskens boven de kim dagen. - Geen enkel windje

suisde in de bladeren der hooggetopte boomen, die het burgslot omringden, en de hemel, vry van alle onweêrvoorspellende wolken, was rein als het harte der maegd, die er in verrukking de oogen op gevestigd hield. De waterlooper, die nevens Odas kamer stond, wekte hare aendacht op, en zy telde vyfmael het schelle geluid van koperen balletjes, die in eene stalen schael vielen. Als ware zy beducht geweest zich in hare optelling vergrepen te hebben, wendde zy zich tot den uerwyzer, wiens bovendeel, bestaende uit eene nog gedeeltelyk aengevulde bokael, waeruit het water allenskens in een glazen vat viel, eerst hare aendacht opwekte. Onmiddelyk daerna, sloeg zy de oogen op een figuertjen van kork, 'twelk, den zeegod verbeeldende, op het water vlotte, en met zynen drietand de op eene plaet aengestipte dagverdeeling aenwees.

- 't Is vyf uren,' sprak zy blygeestig; volgens de aengebragte tyding moet jonker Ackerman reeds op weg zyn, om my den vredezoen te geven. Maer... vader moest toch iets van de veronderstelde trouweloosheid

jegens den Graef, aen den Vryheer van Herzeele gezegd hebben, ten ware deze er eerst kennis in onze burgt van gegeven had. Ja; 't zal zoo zyn: Walter spreekt ook van de mogelykheid der verlossing myner moeder! zou hy misschien den schaker der rampzalige kennen, en myne trouw eischen ter belooning van de teruggaef, die hy er aen vader zou van doen?'

Oda overwoog de onmogelykheid van Walters gezegde nopens hare moeder en haren minnaer, en wierp weêr hare blikken op de zon, die de kruin der boomen reeds geheel verzilverd had; zy zuchtte: - Heden nog zal diezelfde zon ooggetuige zyn der gelukkige stonden, die ik met Frans moet doorbrengen.'

Deze bedenking maekte dat de vreugde in Odas boezem wederkeerde: zy verliet hare kamer, en huppelde rond het slot, van tyd tot tyd naer het uerwerk des torens ziende, welks wyzer te stil zonk om haer verlangen te voldoen. Honderd kleene bezigheden hielden haer, de eene voor, de andere na, op; doch nauwelyks kon zy zich

by elk harer eenige oogenblikken bevredigen. Eindelyk nam zy hare luit, bezong de heldendaden haers vaders; de liefde, oorzaek harer ongerustheid en harer zielevreugd, legde het speeltuig weêr van kant, liep aen het venster, naer den zandlooper, en besloot eene morgenwandeling in den tuin van het burgslot te doen.

Onwillig naderde Oda de plaets waer Walter van Herzeele heur harte had doen bloeden: een schrikkelyk voorgevoel deed haer huiveren; zy dreef nogmaels alle treurigheid uit den geest, en ging zich in de overdekte wandelbaen ter neêrzetten.

- Hier is de plaets,' stamelde zy, - waer Frans my voor de eerste mael de gevoelens zyns harten te kennen gaf: die bevallige stem, die blikken, welke brandend op my werden gevestigd, zyn my sinds dit oogenblik niet uit het geheugen verdwenen. Meer dan eens, toen vader, by die treurige en lange winteravonden, zyne heldendaden verhaelde, en vroeg: - Kind! is die trek niet groot, niet edel?' antwoordde ik: - Ja, Frans!' Deze misgreep joeg het rood der

schaemte op myne wangen, 'k bezag vader ter sluik, en als had hy my niet verstaen, zette hy zyne verhalen voort, totdat de avondklok ons tot de bede riep. Iedermael was ik gelukkig in myn slaepvertrek te treden om aen Frans ongestoord te kunnen denken. Bewoonde hy ons slot, o! de verveling zou er onmogelyk zich nog verschuilen; hy is zoo aenminnelyk, zoo teeder; zyne liefde beantwoordt in alles de myne; en - de Vryheer van Herzeele wil my doen gelooven dat hy myne hand zou verstooten om de eer te bekuipen van zich aen het hoofd der opstandelingen te plaetsen! Eer en roem zyn, wel is waer, twee hoedanigheden, die by Frans hoog geschat worden, doch, hy zou roemzuchtigheid verzaken, voor den kleensten myner wenschen.'

De maegd rukte zich van de plaets los, die haer deze zachte herinneringen baerde, en trad naer de kamer, waer de zandlooper weder hare aendacht vestigde.

- Goed!' mompelde zy, - 't is reeds tien: te middag moet Frans aenkomen; en ik wil hem heerlyk ontvangen. Myne blauwe

zyden samaer, het hoofdtooisel dat tot bruidkroon myner moeder diende, de borstspeld my als herinnering door Ackerman geschonken, en de kanten sluijer waermede hy my zoo bevallig vindt.'

Nu schelde Oda, en eene tengere blonde maegd bood zich aen om haer verzoek te vernenemen. Agar - zoo heette het meisje - kon ten naesten by den ouderdom van Oda bereiken: hare gelaetstrekken waren niet min regelmatig dan die van Ackermans verloofde; de goedigheid van haer karakter, gepaerd met de opgeruimdheid haers harten, maekte dat ze van iedereen bemind, ja zelfs bewonderd werd. Zy was een dier ongelukkigen, die nooit de liefkozingen harer ouders gesmaekt hebben. Walter van Herzeele, alleen met hare geheimzinnige afstamming bekend, had groote zorg voor hare kindschheid gehad, haer de eerste opvoeding gegeven, en ze in het huis van Schoorisse doen aennemen, alwaer zy, als zuster en kind, de liefde van Oda en die des Vryheeren wegdroeg. Steeds in Odas tegenwoordigheid, was Agar met al de deugden harer

vriendinne gemeen geworden; dezelfde luit werd door beiden bespeeld, en soms uren lang begeleidde Agar de minnezangen van Oda, en deze de treurige woorden, die hare gezellinne by voorkeur zong, en welker slotverzen, op beider maetschappelyken stand zinspelende, hierop uitkwamen:

Gy betreurt slechts uwe moeder,
Onbekend zyn d'ouders myn.
God alleen heb ik tot Hoeder:
Ook een vader stelpt uw' pyn.

Somtyds deed Agars gezang haer eene traen in het oog komen, welke door Odas vertroostingen aenstonds verdween; en een bewys van vriendschap, door de erfdochter van Schoorisse aen Agar toegebragt, veranderde die kortstondige treurigheid in innerlyke vreugde. Ofschoon Agar by wylen het geluk harer vriendinne benydde, omdat zy niet, zoo als deze, het voorwerp der wenschen van een aental ridders was, welke Oda onophoudelyk moest afzeggen, sprak zy steeds met deelneming over de liefde van

Arnolds dochter nopens den Gentschen jonker, en was vergenoegd omdat Oda die deelneming met welgevallen aennam, en haer heure verholenste geheimen kenbaer maekte. Hieruit sproot byzonderlyk dat Agar de grootste vriendschap voor Oda koesterde.

Inderdaed, niets hecht ons zoo zeer aen iemand, die door zyn maetschappelyken stand boven ons is, dan de vertrouwelykheden, die hy in onze ziel uitstort: dan achten wy ons met hem van denzelfden rang; hy wordt ook de vertrouweling onzer geheimen, en beide maken wy, als het ware, één hart uit, waerin de wederzydsche rampen, het wederzydsche geluk te samen gedeeld worden. Zoo ging het ook met Oda en Agar; en, had men tusschen beiden geen verschil kunnen maken in de liefde, die de dienstboden eene der maegden droegen, en de afgunst, die zy voor de andere gevoelden, men zou ze als twee gezusters aenzien hebben.

Agar overpeinsde dikmaels hare geheimzinnige geboorte: nu meer dan ooit, benevelde Odas geluk hare gedachte; en een

zucht, door haer uitgedoofd, maekte dat de erfdochter van Schoorisse er de oorzaek van trachtte te kennen.

- Heb ik gezucht, melieve?' vroeg Agar verwonderd.

Oda glimlachte, knikte bevestigend toe, en kwam er op weêr om hare vriendinne tot eene verklaring dezer droefgeestigheid uit te noodigen, toen Agar, als om Odas aendacht daervan af te leiden, met weemoed stamelde: - Heden moet gy uwe wenschen bekroond zien, Oda!

- O ja, Agar! en gy ook, zoo ik vermeen? Hebt ge my niet honderdmael gezeid dat myn genot u genot, myne vreugd u vreugde verschafte. Hebt gy niet het diepste medelyden getoond in de smarten, die my sinds eenigen tyd grieven? Gy hebt met my over moeders lotgevallen geweend, en die tranen van deelneming in myn wee hebben myne vriendschap tot u versterkt. Misschien meent gy, Agar, dat die vriendschap voor u verflauwen zal, wanneer een ander myne geheimen moet ontvangen; maer, gy vergist

u; de vrouw van Ackerman zal u steeds eene zuster blyven.

- Gy zyt wel goed, Oda!' stamelde de vertrouwelinge; en zonder in verder gesprek te treden ging zy de kleederen halen, waermede Oda zich optooijen wilde. Nogmaels werd ze treurig: - O dwaze!' dacht zy echter, - waerom ben ik met myn lot niet tevreden? De Vryheer van Schoorisse bemint my; Odas gunsten worden my met volle handen geschonken, en de voordeelen die ik hier geniet, zyn onuitsprekelyk groot. Maer zoo gaet het in de wereld; de mensch kan er nooit het ware genot vinden... Oda is toch gelukkiger dan ik: zy heeft alles wat haer streden kan. Slechts betreurt zy hare moeder; en ik, zonder afkomst, zonder gekende ouders, ben als eene verworpelinge der natuer, als eene verstootene in de maetschappy.'

De stem harer vriendinne, die zich middelerwyl naer haer kleedvertrek gewend had, trok ze uit hare mymering. Agars gelaetstrekken namen eene vrolyke plooi, en op de redekaveling nopens Ackerman terug-

keerende, kleedde zy Oda in haer kostelykste gewaed aen.

Vergenoegd van die beeldige maegd door een uitgekozen en kieschen opschik nog meer bevalligheid bygezet te hebben, duidde Agar haer de zilveren gepolyste plaet aen, die op de schouw stond, en aenzocht ze door zich zelve te oordeelen over den smaek in hare optooijing aen den dag gelegd. Oda kwam nader by den spiegel, rigtte zich op de punt der voeten, draeide zich om, en was hoogst tevreden over Agar, wie zy veroorlofde zich te verwyderen.

Door de vleijendste gedachte gestreeld, ging Oda naer de kamer van waer zy best haren verloofden kon zien aenkomen. De morgen scheen haer lang; en na zy meermalen de oogen over de vlakte had laten weiden, die zich ten oosten des kasteels in de verte verloor, bragt de luit verkwikking aen haer ongeduld. Hare stem, begeleid door de zoetklinkende toonen van het speeltuig, vloog helder door de zael, en werd slechts afgebroken door het gebrom der kerkklok, die het Angelus klepte.

Zang en spel staekte in eens, en zy wierp zich op hare bidbank.

Die lange door elkaêr gevlochtene vingeren, die oogen, zoo zedig ten hemel gerigt, en dit hart, waeruit alle aerdsche gedachte scheen gebannen te zyn, gevoegd aen dit sneeuwwit voorhoofd, waerboven een kanten sluijer vastgespeld was, welke, langs den rug afgolvend, aen de vleugelen eens engels geleek, moesten eenieder verrukken. Ook bragten die biddende lippen iets in de maegd tewege, dat als bovenaerdsch voorkwam; de kalmte harer trekken was de getrouwe weêrkaetsing van de zaligheid harer ziel.

Na eene korte wyl in deze houding gebleven te zyn, wendde Oda zich weêr tot het reeds gekende venster. Even als vroeger zegde geene enkele aendoening haer dat Ackerman het slot van Schoorisse toenaderde; geen enkel sterveling, die het bekoorlyke voorkomen had van dien, welken zy zich tot echtgenoot had verkoren, bood zich aen. Het begon haer fel om het hart te klemmen. Die schoone mond, waeruit zoo vaek Ackermans naem gevloeid was, deed dien nu onder het

slaken van een zwaren zucht hooren. Eene uer later, werd Odas geduld uitgeput; hare zuchten veranderden in geween, en die heldere dag, welke aen onze teedere verloofde zooveel genugten had voorspeld, verstreek in vruchtelooze afwachting. De avond verduisterde nog Odas sombere gedachten; en overgelaten aen het grievendste wee, dat ooit de ziel eener maegd doorvlymde, legde zy zich weêr ter rust.

Al wat Agar nog aenwendde om hare vriendinne te vertroosten, werd slechts door afgebrokene zinnen beantwoord, die hierop uitkwamen: - O! Agar, indien hy zich door Artevelde had laten verleiden!... Nogtans zegt zyn brief zoo stellig, dat hy heden middag zou aenkomen, en gy ziet wel, Agar!... Ja, ja; Walter zal hem... O! die gedachte verschrikt my!'

Deze zwarte vooruitzichten beletten Oda in te sluimeren, en niettegenstaende de stellige verzekering, die Ackerman haer van zyne toegenenegenheid had gegeven, bleef zy zich inbeelden dat hy haer niet meer beminde. Walters woorden: - Ja, Oda!

van Ackerman zult gy eerlang moeten afzien; van hem, die het bloed uws vaders met vreugde zal najagen!' verpletten haren moed; zy vierde den vollen toom aen hare droefheid. Zoo doorbragt zy het grootste gedeelte van den nacht, totdat ze door eene hevige koorts overvallen werd, die al hare krachten uitputte, en haer in eene soort van slaepziekte dompelde. Tot overmaet van onheil kwelden de vervaerlykste droomen haren geest: zy ontwaerde Ackerman, die de Gentsche muiters tegen de legerscharen van den Graef opleidde; en Arnold, den jongeling over zyne trouweloosheid willende straffen, werd door dezen aengerand en wreedelyk gewond, terwyl de zwarte ridder, welke Ackerman voor Arnolds slagen steeds beveiligd had, den Gentenaer aenmoedigde om den laetsten doodsteek aen den Vryheer van Schoorisse te geven. Ackerman weigerde: de zwarte ridder volhardde in zyne aenmoediging, zwoer dat de jongeling, voor het volbrengen dezer moord, Odas echtgenoot niet zou wezen, vatte Ackermans wankelende hand, en - zwart bloed

liep borrelend uit de wonde van Arnold!

Odas legerstede kraekte, terwyl een dof gegil uit haren mond vloog.

Aen nog harder zielschokkingen moest de rampspoedige ter prooi zyn: hoe flauwer hare krachten werden, hoe afgrysselyker hare droomen. Dan, de zwarte ridder aenschouwde met vreugd Arnolds stuiptrekkingen, en wenschte Ackerman geluk over den beganen manslag. Daerna wendde hy zich tot Oda, legde hare hand in die heurs minnaers, en - Zweer, zweer,' brulde hy, - dat ge den moorder uws vaders tot bruidegom zult nemen!'

Oda poogde te vlugten, doch werd door eene yzeren hand weêrhouden, en - o! schrik! het helmvizier van den zwarten ridder schoof langzaem op, en de maegd ontwaerde een afgrysselyk gedrogt, dat haer vervaerlyk tegengrynsde.

Ackerman, die zynen manslag vervloekte en Oda in hare verbystering wilde behulpzaem wezen, poogde ze uit de armen van het wanschepsel te rukken: vruchteloos: hy werd woedend, keerde het zwaerd, dat met

Arnolds bloed bevlekt was, tegen zynen boezem, en Oda zag hem stuiptrekkend ten gronde vallen.

Nu trad de witte geest, door wien hare moeder zoo verschrikt was geweest, het vertrek binnen, waer Oda met Ackerman op hetzelfde bed rustte. - Op bevel van den zwarten ridder legde de geest het lyk van Arnold nevens zyne dochter, en terwyl vier anderen het doode lichaem van den Gentenaer in eene kist nagelden, naderde de geheimzinnige ridder de bedsponde der maegd, en deed haer by de zaligheid van Arnolds ziel zweren, dat ze de liefde en trouw, Ackerman beloofd, aen Walter van Herzeele zou schenken, welke nu haers vaders plaets had ingenomen, en haren moed trachtte op te beuren. Een der geesten, wien een witte baerd, waerin men echter hier en daer nog eenige zwarte hairen kon zien uitblinken, over de borst hing, scheen medelyden met de maegd te hebben; hy sprak haer met eene engelachtige aenvalligheid aen: - Oda! de zaligheid uws vaders hangt van uwe verbindtenis met Walter van Herzeele af!'

Deze woorden maekten op Oda een verpletterend uitwerksel: nogtans kon niets ter wereld, dat in verband stond met het eeuwige geluk heurs vaders, haer afschrikken. De hand uitreikende om de vereischte getrouwheid aen een haer op te dringen echtgenoot te zweren, voelde zy zich aengrypen, en eene stem brulde: - Kind! kind! hy is de schaker uwer moeder...

- Vader! o vader!' huilde de maegd: in hoop op troost klemde zy Arnold tegen zich, en liet haren mond op zyn voorhoofd rusten. Die heilstand was van korten duer: 's mans wonde gaepte schrikkelyker dan te voren, en - Oda lag uitgestrekt op een geraemte. Nogmaels wilde zy vlugten; helaes! en dit was geen droom meer, zy viel ploffend op den vloer neder!

Nu begon Oda een weinig hoop te koesteren; zy hoorde de voetstappen van iemand, die met haest de deur haers slaepvertreks toenaderde: de stralen eener lamp schitterden door het sleutelgat, en zy vernam de stem van Agar, die haer zachtjes toeriep; - Oda!' en met den vinger op de deur

klopte. Een doffe klank was het eenig antwoord dat Arnolds dochter kon uitbrengen. Agar herhaelde hare uitroeping, en daer zy niets meer gewaer werd, beeldde zy zich in dat de slag, door Odas val veroorzaekt, en welke de reden was geweest waervoor Agar hare bedkoets had verlaten, aen de eene of andere omstandigheid toegeschreven moest worden. Geheel gerustgesteld door deze gedachte, betrok zy weder haer vertrek, en Oda vond nog slechts de kracht om te weenen. Zy poogde weêr in hare rustkoets te klimmen: dien troost kon zy niet hebben. Nu legde zy zich afgemat met het aengezicht op den grond, ten einde door de killigheid der steenen zich het brandend voorhoofd te verkoelen.

De zwarte droomen, die haer zoo schrikkelyk gekweld hadden, bemagtigden op nieuw Odas geest. Eene tweede mael werd Walter van Herzeele haer als bruidegom voorgesteld; men deed haer weêr getrouwheid zweren, en ofschoon de maegd nu van allen, die haer op aerde dierbaer waren, verlaten was; ofschoon heur vader zyne afkeu-

ring aen die verbindtenis niet meer kon geven, besloot zy liever te sterven, dan den schaker harer moeder te huwen.

Oda had nauw geweigerd, of een helsch gehuil werd aengeheven: een gerammel van ketenen deed zich hooren, en al de geesten veranderden in gedrogten, die de maegd beurtelings voortstieten, en haer de dood aenkondigden. Te zeer ongelukkig dan dat zy nog eenigen prys aen het leven zou hechten, liet zy hen begaen. Het kostelyke gewaed waermede zy uitgedoscht was, werd afgerukt, en door een zwart fluweelen kleed vervangen, dat Oda van het hoofd tot de voeten bedekte. Twee der aenwezigen namen eene lykkist, legden Arnold er in, en verlieten de zael, terwyl al de anderen zich in ryen schaerden om 's mans overblyfsels ten grave te begeleiden.

De stoet werd gesloten door de erfdochter van Schoorisse en den zwarten ridder, die haer gestadig toeriep: - Geef u aen my; gy zyt gered!'

Oda werd radeloos: nogmaels meende zy aen Walter van Herzeele getrouwheid toe te

zweren, en sloeg weemoedig de blikken hemelwaerts. Daer ontwaerde zy Ackerman, die met gevouwen armen, de kleenste beweging zyner minnares gade sloeg: hy moedigde ze tot kloekmoedigheid aen, verzekerde haer van zyne eeuwige liefde, en de maegd verstiet met nieuwen afkeer de eischen van den geheimzinnigen ridder, welks slot de stoet nu toegenaderd was. Lange gewelven, door toortsen verlicht, en met zwarte behangselen bekleed, werden doorgetrokken: wangedrogten schaerden zich langs de muren, en de zwarte ridder nam Oda by de hand. Hy leidde ze tot in den kerker des torens, alwaer eene vrouw zat op wier gelaetstrekken men een overblyfsel van schoonheid kon bemerken, doch wier oogen, door bittere tranen, uit hare holten gezwollen waren, en wier pikzwarte hairlokken, die haer langs den rug nederdaelden, hare bleeke, ingevallen wangen te sprekender deden uitschynen. De vrouw plaetste zich in eene biddende houding met den rug naer de kerkerdeur, en hief het hoofd niet op by de aennadering der mannen, die de lykkist van

Arnold neêrzetten. De zwarte ridder bragt Oda nevens de doodbaer, sloeg de vrouw op den schouder, en gebood haer regt te staen. Werktuigelyk gehoorzaemde deze. By 't gezicht der kist overmeesterde een schrikverwekkend voorgevoel hare ziel, en zy volgde wankelend den zwarten ridder, die haer aen Odas zyde plaetste. Het scheel van de kist werd opgeheven, en de rampzalige viel levenloos op het lyk des Vryheeren van Schoorisse, by de uitroeping: - Hemel! myn bruidegom!'

Deze slag was te sterk voor Odas ziel: zy ontwaekte ylings, sloeg verwilderd de oogen rond zich, en daer Ackerman nu juist haer slaepvertrek insnelde: - Vlugt Frans! vlugt!' weende zy, en bleef bezwymd op den grond liggen.

***

'Hoe bevond Ackerman zich in de kamer zyner beminde?' zal de lezer welligt vragen.

By zyn vertrek uit Gent, had Ackerman voorgenomen Walter van Herzeele een bezoek af te leggen om breedvoerig over de voorstellen van vrede te handelen, en den

Vryheer te verzoeken aen Arnold noch aen Oda de minste kennis te geven van zyne medewerking in den opstand. 't Was slechts op het burgslot van Herzeele, dat Ackerman den val zyns vriends vernam; deszelfs gesteltenis boezemde hem medelyden in, en Walter, in schyn vergenoegd omdat hy Ackermans vertroostingen ontving, noodigde dezen uit, eenige dagen te Herzeele te vertoeven. Ackerman verschoonde zich, zeggende dat hy zyn woord gegeven had nog voor den middag hulde aen zyne verloofde te bewyzen, en hy dien ten gevolge de, hem overigens zoo aengename, uitnoodiging van Walter, niet mogt aervaerden. De Vryheer volhardde dringend; en al wat hy kon verkrygen, was dat Ackerman het noenmael met hem zou nemen, en onmiddelyk daerna vertrekken.

Walter zeide dat een held als Ackerman, de slaef van een eigenzinnig meisje niet mogt wezen, en dat de berisping, die Oda haren minnaer over deszelfs vertraging doen zou, een onwederleggelyk bewys was van hare liefde tot hem. Op het antwoord van Ac-

kerman, dat hy, van Odas minne verzekerd, deze proeve niet noodig had, en dat Arnold, - die zyne aenkomst afwachtte alvorens zich tot den Graef te begeven, - ook ontevreden over zyn vertoef zou wezen, besloot Walter aenstonds eenen dienstbode naer Schoorisse te zenden, welke Arnold met Ackermans oogenblikkelyk verblyf in de burgt van Herzeele, bekend maken zou.

Ackerman stemde in Walters verlangen, en terwyl hy een zydevertrek betrok om zyn harnas en zynen helm af te leggen, riep Walter zynen vertrouweling tot zich, en sprak in dezer voege: - Mattheus! steeds heb ik onbepaelde trouw in u gesteld, waervan gy u waerdig hebt getoond: gy kent myne gevoelens jegens Oda van Schoorisse, die ik, kost wat kost, van haren verloofden wil afrukken. Die vervloekte val heeft my belet Arnold te berigten van Ackermans opstand: morgen, in den ochtend, vertrekt de Vryheer van Schoorisse naer Brugge; ga hem myne gesteltenis mededeelen, en zeggen dat ik hem eene zaek moet toevertrouwen, waervan 's Graven geluk en het aenvaerden van

den vrede afhangt. Vertrek spoedig om - en let wel op deze voorwaerde - om Arnold uit te noodigen van heden nog, in den avond, en op de geheimzinnigste wyze, my te komen vinden. Ik wil hem van alles verwittigen!

'Deze boodschap voltrokken zynde, dient gy eene tweede mael naer Arnolds slot te gaen om er Ackermans aenwezigheid alhier aen te kondigen; doch alvorens Oda in haer slaepvertrek zy, en hare nachtlamp uitgedoofd, mogt gy deze uwe zending niet volbrengen: Oda moet het genoegen missen haren minnaer heden nog te zien, en nauw zal zy morgen in diens armen het eerste genot der liefde smaken, of Arnold zal weêr te Schoorisse zyn. Wil de man de woede des Graven niet tarten, hy dient zyne vervloeking op het hoofd van Ackerman te werpen, en dezen schandelyk uit zyn huisgezin te verstooten. Misschien zal het moeijelyk wezen om Ackerman tot in den avond op myn slot te houden...'

Hier stackte Walter zyne rede, en zich de hand peinzend over het voorhoofd wryvende,

vervolgde hy na een weinig dubbens: - Neen toch, neen; moeijelyk is het niet; myn vernuft heeft reeds in alles voorzien: geen enkel paerd, buiten dit van Ackerman, mag op stal blyven; indien hy vertrekken wil, zal ik bevel geven aen de knechts om zyn beest te verschrikken, deszelfs teugel te breken, en het over de valbrug, die met opzet neêrgelaten moet zyn, door bosschen en weiden te jagen; ik zal hun overigens nog verbieden het paerd in myn slot weêr te brengen, alvorens de zon reeds lang slapen zy. Ja, ik wil dat Ackerman slechts in den nacht te Schoorisse aenkome, alwaer hy door de dienstboden alleen afgewacht zal worden. Omdat uwe late boodschap geene vermoedens zou opwekken, dient gy eenig, op uwe baen overgekomen, ongeval uit te denken. Ga, Mattheus! en dat uwe schranderheid heden niet in gebreke blyve.

- Dit zou de eerste mael myns levens zyn, edelheid!' antwoordde Mattheus met fierheid.

Walter meende nog iets aen te bevelen, doch, de verschyning van Ackerman belette

zulks; en de vertrouweling, die op de trekken zyns meesters eene zekere verlegenheid bemerkte, welke waerschynlyk voortsproot uit de vrees die Walter gevoelde van door Ackerman afgeluisterd geweest te zyn, deed die verlegenheid in eens verdwynen door deze vraeg: - Zal ik aenstonds naer Schoorisse rennen, edelheid!

- Ja!' antwoordden Walter en Ackerman te gelyk. - Aenstonds!' herhaelde deze laetste, en hy vervolgde weldra: - Zeg aen den Vryheer dat ik voor den avond nog in zyne burgt wil aenkomen.

- Uw wensch zal volbragt worden, jonker Ackerman!' sprak Mattheus. Zich verwyderende, mompelde hy iets tusschen de tanden waerop Ackerman niet lette; iets dat Walters lippen tot eenen spotlach deed plooijen.

- Maer vriend!' vroeg de Vryheer van Herzeele, zich tot Ackerman wendende, - kunt gy geloof hechten aen 's Graven goede trouw, en denkt gy niet dat hy ons nogmaels in het net zal jagen?'

Ackerman antwoordde niet, en Walter

vervolgde: - De Graef zal, even als voorheen, aen de byzonderste opstandelingen eene schoone maeltyd opdisschen, om ons, gelyk het met de heeren van Brugge, Gent, Ypre en Kortryk weleer gebeurd is, alzoo aen zyne goede inzichten te meer geloof te doen hechten. Gy weet dat tydens eene vroeger overeenkomst, er eene eeuwige vergetelheid jegens het voorgevallene beloofd is geweest; dat de Gentenaers, ten gevolge der vergiffenis aen geheel Vlaenderen geschonken, 's Prinsen hof te Woldelghem vermaekt hebben, en dat er toegestaen werd ons onder dezelfde wetten en privilegien te besturen, welke tydens de blyde inkomst van Lodewyk van Nevers, even als tydens die van Graef Robrecht, bestonden. Er werd ook besloten dat alwie de vryheden van den volke zoude krenken, in der eeuwigheid gebannen moest worden; dat de gevlugten in hunne haerdsteden mogten terugkeeren; dat de Graef zich met er woon te Gent zou vestigen, en dat de Duitsche krygsbenden, die Lodewyks magt versterkten, moesten zweren de Vlamingen vry uit Duitschland te laten trekken. Het

moet u ook bekend zyn, dat al deze voorwaerden met den stempel van den Prins bevestigd waren, en dat, dien ten gevolge, de opstandelingen het beleg van Audenaerde opbraken. En welke is de belooning geweest voor de trouw, die wy in den Graef gesteld hebben? Hy heeft den belegerden edeldom verlost, die van honger stond om te komen, en daer hy zyn woord niet gestand deed, hebben wy ons genoodzaekt gevonden zyne geliefkoosde stad op nieuw te bezetten, en al het volk om te brengen[1].

(1) Naerdien dat de belegherde, in sulcken noot, oock honger leden, ende daer tegen geen ghebreck en hadden de bontgenooten buuten ligghende; soo is Graef Lodewyck seer beroert gheweest, ende heeft niet ongheprouffene ghelaten hemlieden te ontstellen; dus hy ende syne moeder Margrite syn met grooter haesten ghetrocken naer Atrecht, ende hebben daer ontboden Hertoghe Philips le Hardy, den schoonsone van voornaemden Grave, en hebben hem te kennen ghegheven in wat dangier dat soo vele edelen waren binnen Audenaerde ghesloten. Hertoghe Philips heeft goet ghedocht dat men niets nalaten en soude, 't welck dienen soude tot hemlieden verlossinghe; dus is hy ghetrocken naer Doornicke ende heeft ghesonden heer Philips, Abt van St-Martins, tot de Vlamynghen voor Audenaerde, prouvende of sy niet en souden willen commen in eenige t'samensprekynghe om payse. De Vlamynghen antwoorden dat sy ter eeren van den Hertoghe hemlien niet en souden te soucken maecken om ghemeen te haudene. Het beviel den voornaemden Hertoghe Philips wonderlycke wel al dat hy dede; oock de Vlamynghen hadden een ingheboren goedwillicheyd tot hem; dus te Pont te Ronnen ende Doornicke is de plaetse om te samen te spreken van beede zyden bestelt. Daer hebben de Vlamynghen heur lieden ghesonden, maer achten den pays kleene; soo grootsch ende straf waren sy dat sy bynaer ghebeden wilden syn. Den Hertoghe ende den Grave handelden soetelyck ende vriendelyck, noodende vergeef ende quytscheldinghe van al het quaet; ende den Grave beloofde dat hy syn hof soude versetten up Ghent ende soude woonen in de posterye die hy daer toe nieuwe hadde doen bauwen. Maer dese bespreken en hebben sy, sonder meer, niet gheanvert. Hier moeste Graef Lodewyck, soo men seyt, syn ghebet spelen ende onder het ghemeente ghemeensaem zyn. Hy heeft dan de heeren van Ghent, Brugge, Ypre en Cortrycke een schoone maeltyt gheschoncken, ende heeft, alsoo 't scheen, groote jonste ende liefde betoont, hem alsoo blyde ende vermyndert gheveynst als hy conste. Dus is den pays overghegaen met dese ghesetten: datter bevestigt soude worden een eeuwige verghetentheyt van alle onghelyck, ende dat vergheven soude syn gheheel Vlaenderen dat iegens den Prince ende den edeldom misdaen was; dat die van Ghent 's Graven huus te Wondelgem binnen den tyt van eenen jare souden vermaecken; dat sy deselve vryheyt, deselve wetten ende privilegien souden ghebruucken, die sy, soo wel in de blyde incompste van den Graef Lodewyck van Nivers, als van Graef Robrecht, de sone van Gui, ghebruukende waren; dat de gheschriften daer tegen ghemaeckt, souden van onweerden ghemaeckt worden; dat sy, deur wiens schult heurlieder vryheyt ende privilegien ghebroken ende vermindert waren, in der eeuwicheyd souden in ballyngsstand syn; dat den Proost van Ste-Donaes te Brugge voortaen niet meer syn en soude Cancellier van Vlaenderen, noch niet meer syn en soude te rade van den Grave; dat de vluchteghe sal gheorloft syn t'huuswaert te keerene; dat den Grave syn domicilie ende woonstede hebben sol tot Ghent; dat de Duutschen van den Grave t'synen dienste gheroepen, sweeren sullen dat sy de Vlamynghen niet hinderen en sullen in Duutslant commende; dat dit al eerst gheschreven ende met de hantteeckenen des Princen bevestigt sal syn, eer sy den leger lichten sullen van voor Audenaerde. Dit aldus ghedaen synde op eenen zaterdach, den 3 Decembris, upbrekende van het beleg, syn sy t'huuswaers ghetrocken als sy ontrent seven weken daer voor gheleghen hadden.
Den voornoemden pays hebben diversche gheheeten den vrede met twee aensichten om dat hem den Grave ghemaeckt hadde om den edeldom te verlossen, maer niet dat hy dien begheerde ghehouden te wordene; want curts naer dien, in 't selve jaer op St-Pieters dach in sprockele, soo trocken die van Ghent weder voor Andenaerde. Door de versuymenesse van de waeckers die de poorten bewaerden, oock om datter letter garnisoen in de stat was, sy wonuen de stede, ende sloeghan alle de edele doot van des Princen volcke. Sy vondense etende ende drynckende, dobbelende ende spelende; want het was ontrent den vasten avont.

- Ik versta niet, Vryheer!' viel Ackerman zynen aenspreker in de rede, - waertoe al die aenhalingen strekken. Gy weet dat Artevelde als opperbevelhebber gebiedt, dat de Gentenaers zich onder zyne bescherming gesteld hebben, en de vrede vurig verlangt wordt. Artevelde zal onze belangen niet verwaerloozen, en ik vermeen wel dat de Graef, ditmael toch, van zin is zich met ons te verstaen, vermits hy de bezettingstroepen van voor Gent heeft weggetrokken.

- Het schynt, Ackerman! dat gy met te-

Cron. van Aud., HS.

genzin uwe medeburgers uit de boeijen des dwingelands zoudt verlossen?' sprak Walter op eenen toon, die den jongeling griefde.

- Gy hebt het mis, vriend!' was Ackermans antwoord. - Niemand hecht meer belangen aen de vryheid zyns vaderlands dan ik; en kwame het zoo verre, u, ten pryze van myn bloed, er een bewys van te moeten geven, gy zoudt van het tegenovergestelde uwer woorden overtuigd zyn: maer weet ook dat ik nimmer door de wapenen zal trachten

te bekomen wat men ons vriendschappelyk wil schenken: Vlaenderen is reeds te lang ooggetuige geweest van de opoffering zyner helden; allen zien, ik herhale het u, met vreugde den voorgestelden vrede te gemoet, en wil men voor geen moordenaer doorgaen, men dient het welzyn, het verlangen zyner medeburgers te behartigen. Wat my raekt, ik wil al myne krachten inspannen om het gewenschte doel te bereiken.

- En ik, om dien vrede te doen verwer-

pen,' bromde de teleurgestelde Walter, die de onmogelykheid ziende van Odas minnaer in zyn gevoelen te doen stemmen, de redekaveling allengskens van den Graef afwendde, en lang over de liefde en de vriendschap bleef spreken, welke het Gentsche volk aen Ackerman betuigd had.

Na honderd verschillige onderhandelingen, welke in geen betrek stonden met den opstand, bereidde Ackerman zich om Walters slot te verlaten; doch deze deed gevoelen

dat hy Ackermans verkwikkende tegenwoordigheid hoogst noodig had, en, verleid door die schynbare vriendschap, vond de jongeling zich genoodzaekt om het verzoek van den ridder in te willigen.

Ackerman verbleef nog eenigen tyd. Zyn boezem klopte van ongeduld; Oda vervulde zyne gedachte, en hoe meer hy den wensch te kennen gaf om ze te zien, hoe meer Walter aendrong om hem by zich te houden.

De zon zonk reeds in het Westen, en de boomen teekenden zich in lange schaduwen op den grond af, als Ackerman, ongeduldig omdat Walters zendeling niet terugkwam, gebood dat men zyn paerd zou aenbrengen. Hy besloot met haestigen tred naer Schoorisse te rennen, ten einde Arnold en zyne beminnelyke dochter nog dienzelfden avond zyne hulde te kunnen bieden. Maer, gelyk de slimme Walter het bevolen had, werd het paerd van Ackerman dermate verschrikt, dat het den reeds gebroken breidel in de handen zyns geleiders liet, en aen het hollen raekte. Twee andere knechts, die hun best schenen te doen om het beest vast te

houden, dreven het naer de valbrug van het slot, van waer het noodzakelyk zyne vlugt voort zou gezet hebben, ware Ackerman niet toegesprongen om dit hollen te beletten. Op zyne stem vertraegde het paerd den stap, draeide het hoofd om, en liep dartelend tot zynen meester.

Deze liet zyn misnoegen uitschynen, en de knechts, zich over hunne lompheid verschoonende, gespten het paerd eenen van Walters breidels aen, terwyl de Vryheer inwendig vloekte, vreezende dat Ackermans aenkomst te Schoorisse misschien het vertrek van Arnold voorafgaen of beletten zou.

Odas minnaer, op zynen draver gestegen, groette met de hand Walter van Herzeele, welke, de wraek in het hart, en de glimlach op de lippen, zynen vriend eene voorspoedige reis wenschte. Hy mompelde tusschen de tanden: - Ik wou dat al de duivelen u ter helle sleepten,' terwyl Ackerman hem nog toeriep: - Walter! dat Godes zegen over u dale!

- Ha! ha! ha!' riep de Vryheer van Herzeele uit, zoodra hy Ackerman de spoor

in den buik zyns kleppers zag slaen, - de Gentsche Kapitein laet zich geleiden als een jong meisje; gelukkig ware hy, kon de vrede gesloten worden, kon hy aen myne wraek ontsnappen!... Hy, aenleider der opstandelingen!... een melkmuil!... Toch heb ik het doelwit bereikt, dat ik beoogde: Artevelde en Van den Bossche zyn in het net gevallen, en heden avond is het de beurt van Arnold! Vóór tien uren kan Ackerman het slot van Schoorisse niet bereiken; de Vryheer zal het reeds verlaten hebben, en langs den weg, waerhenen hy komen moet, kunnen de twee vrienden onmogelyk elkander ontmoeten. Nog een weinig geduld, en ik ben gered. O! hoe zal hy staen zien, als hy, in plaets van Arnolds vaderlyken zegen te ontvangen, met een stuersch gelaet verstooten zal worden, onder de uitroeping: - Verrader, wees vervloekt!' Eenmael dat hy den haet des Vryheeren zal ingeloopen hebben, en - dien zal hy inloopen, moeste het my 't leven kosten - zal de losbol nooit meer in 's mans oogen mogen verschynen. Oda, met hare verwaendheid, zal gedwongen wor-

den van hem af te zien, en, wil zy hare hand aen my, Walter, Vryheer van Herzeele, niet schenken, welligt zou ze in het lot harer moeder kunnen deelen!'

Walter was afgemat door de vermoeijenissen, die hy gedurende den ganschen dag onderstaen had; en terwyl hy zyne dienstboden riep, om zich ter rust te doen leiden, scheen eene kleine bekommering zyn gelaet te verduisteren, 'twelk zich echter weêr verhelderde by het uiten dezer woorden: - Neen, neen, Ackerman! denk aen de geneugten niet meer, die de schoone Oda u als vrouwe verschaffen zou: indien ik u, buiten verwachting, door Arnold niet kon doen verstooten; indien de erfdochter van Schoorisse u op het altaer trouw wilde beloven, zweer ik, op nieuw, by de Zeven Weeën onzer heilige Moeder Gods, dat Oda nimmer uwe bruid zal wezen!'

Gerustgesteld door deze gedachte, wachtte Walter met vertrouwen het oogenblik af waerop Arnold van Schoorisse zou aenkomen. De klok bromde middernacht, en niemand verscheen. Eindelyk hoorde Walter

de stappen eens dravers op de brug van zyne burgt weêrgalmen; de deur zyns vertreks werd opengestooten, en: - Arnold! myn vriend Arnold!' stamelde hy, zich de oogen wryvende.

- De Vryheer droomt!' dacht zyn vertrouweling: - laten wy hem niet stooren; morgen, in den ochtend, zal hy alles vernemen.' Hierop trok hy de deur weêr toe. Walter riep, rigtte zich in zyne rustkoets op, doch had de kracht niet om Mattheus achterna te loopen; hy schelde, schelde nog, en - daer de dienstboden in een diepen slaep gedompeld waren, en zyn vertrouweling in een anderen vleugel des kasteels verdwenen was, moest Walter zich vergenoegen met roepen en vloeken, zich de onaengenaemheid getroostende Arnold van Schoorisse vóór het weêr opryzen der zon, nopens Ackerman niet te kunnen onderhouden. De woede, die Walter overmeesterde, putte al zyne krachten uit, en toen de dienstboden 's morgens zyn vertrek weêr intraden, vonden zy hem door eene hevige koorts overvallen.

Laten wy Walter aen zyn welverdienden

rampspoed over, om ons by den verloofden der dochter van Schoorisse te vervoegen, wiens reis zonder den minsten tegenspoed afliep.

Gelyk Walter het beschikt had, kwam Ackerman slechts eene uer nadat de vertrouweling zyne tweede boodschap volbragt had, op de burgt van Arnold aen. De dienstboden ontvingen hem met eerbied en vreugde; Ackerman vroeg naer zyne verloofde, naer den Vryheer, en nauw had men gezegd dat deze het slot verlaten had, en men jonkvrouw Oda van zyne aenwezigheid kennis zou geven, toen het sissen eener zyden samaer, en de lochte tred eener maegd, zyne aendacht opwekte. Het hart begon hem hevig te kloppen, en nog was de aenkomende het vertrek niet toegenaderd, waer de ongeduldige minnaer zat, of: - Eindelyk!' stamelde hy. Ackerman wendde zyne stappen naer de ingangdeur, om Oda te gemoet te snellen, en - zag dat hy zich vergiste. Hy wilde zyne beweging weêrhouden, doch te laet omdat Agar - want 't was zy die de kamer inkwam - zyne misgreep niet zou ontwaren. De maegd trachtte vruchteloos

eenen glimlach te verbergen, en Ackerman, welke onwillend had gemeesmuild, groette heuschelyk Odas vertrouwelinge. Agar verklaerde dat hare vriendinne hem den ganschen dag afgewacht had, en reeds in haer slaepvertrek was, toen Mattheus het verblyf van Ackerman op Walters slot, te Schoorisse kwam aenmelden. De jonker vernam deze tyding met spyt; hy beklaegde zich over de onachtzaemheid van Mattheus, en wrist niet wat te denken omdat laetstgemelde, des morgens by zyn eerste bezoek, Oda met deze omstandigheid ook niet bekend had gemaekt. Alles wat Walter te Gent aengewend had om hem deel in den opstand te doen nemen, hield Ackermans gedachten geboeid; de mogelykheid dat de Vryheer van Herzeele hem by Arnold zou verraden, kwam den jonker te binnen, en hy besloot Walter by de eerste gelegenheid eene uitlegging nopens diens gedrag te vragen.

* * *

Door zynen vertrouweling vernomen hebbende dat Arnold sinds het krieken van den voorgaenden dag zich tot den Graef gewend

had, kon Walter zich niet vertroosten over deze nieuwe teleurstelling. In zyne razerny, overlaedde hy Mattheus met scheldwoorden, en ofschoon deze den ridder overtuigde dat hy alles werkstellig hadde gemaekt om zyne gunsten te verdienen; ofschoon hy by heiligen eede verzekerde dat Oda reeds lang aen den slaep overgelaten moest zyn, alvorens Ackerman het slot van Schoorisse bereikt hadde, viel de gedachte dat zyn medevryer alleen met Arnolds dochter was, aen Walter van Herzeele zoo pynlyk, dat hy zich gestadig de handen op het hoofd sloeg, en van razerny zich de hairen uitrukte.

Walters gesteltenis verergerde gedurende den geheelen dag: de goede lieden der heerlykheid van Herzeele baden den Hemel 't behoud van hunnen slotbewooner af, en het gebod werd gegeven den lyder door niemand te laten bezoeken. Arnold van Schoorisse, den ongelukkigen val zyns boezemvriends vernomen hebbende, wendde zich, by zyne terugkomst uit Brugge, naer de burgt van Herzeele, en werd ook genoodzaekt die te verlaten, zonder Walter te kunnen vertroosten.

V.
Bekommering.

Adveniet justum pugnae nec acsersite tempus.
AEN. LIB. X.

Verdraecht soe wie ghi syt;
Want wie verdraecht hi wint den stryt,
Verdragen en es ghene blame;
Het is een dinc van hoghen name.
Belgisch Museum.

's Morgens na de aenkomst van Ackerman op het slot te Schoorisse, rees de jongeling, vervuld door de gedachte dat hy zyne verloofde in de armen zou drukken, vroeg uit zyne bedkoets, en plaetste zich voor het

venster zyns slaepvertreks, alwaer het gezang der vogelen, die zich wederzyds liefkoosden, en de wiekjes opensloegen om het vocht van den nachtdauw er af te schudden, zyne oplettendheid gaende maekte. Hy verheugde zich innerlyk by dit tooneel; deze liefkozingen deden hem aen Oda denken, en als het ware 't onbewimpelde geluk dier gevlerkte boschbewooners benyden. De tyd, die tusschen zyne vereeniging met Oda nog moest verstryken, scheen hem lang, zeer lang: al wat in den loop des voorleden dags voorgevallen was, maekte hem op nieuw droefgeestig; hy dreef die treurige gedachte zooveel mogelyk uit het hoofd, en begon weêr van heil en zegen te droomen.

Ongeduldig om Oda te zien, stapte hy de ontvangzael binnen, en besloot er de maegd af te wachten.

Agar, die dagelyks na de ontwaking harer vriendinne werd aengescheld, verklaerde aen Ackerman dat de erfdochter van Schoorisse langer dan naer gewoonte rustte, en kende deze rust toe aen de treurigheid van den voorgaenden dag, ontwyfelbare oorzaek van

de slapeloosheid waerin zy een groot deel van den nacht moest doorgebragt hebben. Er verliep eene lange uer in ongeduldige afwachting, en Agar, aengespoord door Ackerman, klopte aen de deur van Odas slaepkamer. Geen antwoord: deze aenklopping werd herhaeld, en dezelfde stilzwygendheid bleef in het vertrek heerschen.

Agar sidderde: zonder verdere plegtigheid draeide zy de deur open, en - zag hare vriendinne levenloos op den vloer liggen. Een gegil werd aengeheven; Ackerman sprong met twee schreden tot in de kamer, en riep als een onzinnige: - Oda! Oda!'

By de stem haers beminden schoot de maegd uit den droom, waervan wy in het voorgaende kapittel het verhael hebben gedaen, en 't was alsdan dat de woorden: - Vlugt, Ackerman! vlugt!' zoo diep eene wonde in dezes boezem bragten. Verschrikt door deze uitroeping, en niets dan zynen geestdrift raedplegende, verwyderde de jongeling Agar, die zich weenend op de erfdochter van Schoorisse geworpen had, en legde deze laetste op hare bedkoets, eenige

getuige harer zielgrievende rampen. By het zien van Odas bleeke wangen liet Ackerman zyn voorhoofd op hare kille hand rusten, die hy onder de koestering zyns adems verwarmde. Hy vond geene woorden ter uitdrukking zyner gedachten, en staerde de toegesnelde dienstboden aen, om de reden van Odas uitroeping te kennen.

Inmiddels begon de pols der maegd geregeld te slaen; de beweging haers boezems deed zien dat het bloed haer vryer door het harte liep, en een lange zucht verwyderde de vrees, die al de omstaenders gevoeld hadden.

Oda opende weêr de oogen. Als maekte de aenwezigheid van Ackerman haer nog bevreesd, rukte zy hare hand uit de zyne los, en bittere tranen vloeiden langs hare wangen. Agar aenzocht Ackerman opdat hy zich zou verwyderen. Deze voldeed aen die begeerte, en doorliep, zonder te weten waerheen, al de plaetsen van de burgt, ten einde vertroosting aen zyne treurigheid te zoeken. Weldra bemerkte hy dat zyne oogen op de vensterramen van Odas kamer gevestigd wa-

ren: hy besloot daer te verblyven, en stond als een beeld, met de armen over elkander geslagen.

Agar, aen wie Oda nu van alles kennis had gegeven; aen wie Oda gezegd had dat Ackerman haer als Arnolds moordenaer voorgekomen was, sprak over het bedrog der droomen, over de goede hoedanigheden van Ackerman, die de vriendschap des Vryheeren van Schoorisse hoogst schatte, en door dezen als eenen zoon bemind werd. Zy voegde er nog by dat de jonker alles aenwendde om zich van Arnolds gunsten, even als van de liefde, die Oda hem droeg, waerdig te maken.

Terwyl Agar hare vriendinne eene zedige en uitgekozene morgenkleeding aentrok, zag Ackerman het venster, waerop hy steeds staröogde, zachtjes opentrekken: een lief zwarthairig meisje, bleek als een lyk, bood zich voor het raem aen, en Ackerman meende haer toe te roepen: - Oda!' wanneer ylings de gordyn neêrgelaten werd, en de maegd zich aen zyn gezicht onttrok. Nu voelde hy dat het tyd was naer het slot terug

te keeren; Agar snelde tot hem, zeggende: - Jonker Frans! Oda verlangt u in de wapenkamer des Vryheeren te ontvangen.'

Ackerman wist genoeg; met de vlugheid eener zwaluwe, die, door eene wreede hand aen haer kroost ontrukt, de vryheid weêrvindt, ylde hy de trappen op, en wierp zich voor de voeten zyner minnares.

Slechts hoorde men den naem van Oda! met dien van Frans! uitroepen: alles was weêr stil in het vertrek, en de tranen, die uit de oogen der maegd stroomden, bevochtigden de, door elkaêr gevlochtene, vingeren der beide verloofden.

- Oda! myne lieve Oda!' sprak Ackerman eindelyk. Het meisje hief de oogen op, en: - O! ik ben hoogst ongelukkig geweest,' stamelde zy.

- Troost u, melieve! met my zult gy voortaen heil en voorspoed op aerde smaken: ik wil gestadig by u zyn, en al de rampen des levens van u afwenden.

- Frans!' zuchtte de maegd; en er was iets zoo bevallig, iets zoo troostend voor den jongeling in dit enkel woordje, dat hy haer,

die hem aensprak, met open mond en oogen bleef aenkyken. Oda vervolgde: - Wist gy wat ik sinds uwe afwezigheid geleden heb, Frans!... De onheilen myner rampspoedige moeder...

- Hoe?' vroeg Ackerman verschrikt; - wie is de onvoorzichtige, die uw hart door deze bekendmaking bedroefd heeft? Zeg, zeg, lieve Oda! en ik zal...

- Zwyg, Frans! doe geene belofte; want 't ware de eerste die gy niet zoudt volbrengen.'

Ackerman gevoelde iets dat eene siddering over zyne ledematen bragt. Hy herinnerde zich met schrik den eed van getrouwheid aen den opstand, en bleef in diepe mymering verzonken.

Oda, die niets had bemerkt van Ackermans zielesmart, beantwoordde diens afgebrokene vraeg, zeggende: - 't Is vader, die my met moeders lot bekend gemaekt heeft.

- Uw vader!' herhaelde de jongeling nieuwsgierig.

- Ja, vriend! by heeft my ook met de hoop gevleid dat ik moeder misschien nog

in de armen zou drukken! Vader heeft u sinds lang met alles bekend gemaekt, Frans! en nooit hebt ge my er iets van gezegd. Ik dacht dat ge geene geheimen voor my hadt, en - dat ge my meer beminde.

- O! spreek toch zulke woorden niet, Oda!' voegde Ackerman het meisje zachtjes toe: - wist gy hoe hevig dit harte voor u klopt, en wat eene vreugde het my zou baren den laetsten druppel bloeds tot vervulling van een enkelen uwer wenschen te vergieten, gy zoudt zeker deze verwytingen niet doen. Wat! gy dacht dat ik u meer beminde! Ik, die sinds de eerste mael dat ik u zag, geen enkel oogenblik heb doorgebragt zonder aen u te denken, zonder met vreugde den dag te gemoet te zien, waerop ik u myne wederhelft zou noemen! Gy dacht dat ik u meer beminde, Oda! O! neen, neen; zeg my dat gy u vergist hebt.'

Voor alle antwoord drukte Oda de hand des jongelings tegen haer voorhoofd; en Ackerman voelde door deze beweging eene spoedige heeling aen zyn geschokt gemoed.

- Indien ik u die geheimen verzwegen

heb, melieve!’ vervolgde hy, - 't is dat ik beloofd had zulks te doen. Uw vader heeft my al de byzonderheden nopens uwe moeder verhaeld, myn woord afvergende, dat ik er niets van zou reppen. Zoo heeft hy met allen gehandeld, die den toegang tot het slot hebben. Walter van Herzeele heeft my gisteren nog de kopy van den schandelyken brief des zwarten ridders voorgelezen.

- Spreek my van dit schrift niet, Frans! myn harte bloedt steeds by de gedachte der onheilen, die my voorspeld waren, en - zie, zie, o!...

- Maer, waerom nog geweend, liefste! alles lacht u toe; de vrede moet gesloten worden, eerstdags zullen wy den huwelykszegen ontvangen.’

Odas hoofd zonk op haren boezem. Ackerman vatte vleijend de kin der maegd, en - Waerom die treurigheid,’ vroeg hy nogmaels.

- Nooit heb ik er iemand de reden, zelfs niet aen vader, van gezegd. Hy leeft in vriendschappelyke betrekkingen met Walter van Herzeele, die u niet zeer genegen schynt, en

ik vrees dat vader misschien gehoor aen 's ridders onbillyke eisching zou kunnen geven.'

Hier borst Ackerman in een gelach uit, en - Vrees voor niets, Oda!' sprak hy, - Walter heeft my reeds lang over de onverdeelde liefde, die ge my draegt, onderhouden, en ik kenne het geheim, dat ge my niet mogt toevertrouwen. Walter heeft u van zyne minne gesproken om zich te verzekeren of uwe aengekleefdheid jegens my boven alle proef van verleiding was.'

De maegd, die Ackerman in die gunstige gedachte wilde laten, antwoordde niet, doch kon zich niet weêrhouden het hoofd te schudden. De jongeling vroeg de oorzaek dezer beweging, en Oda zegde op een treurigen toon, dat Ackerman, even als haer vader, zich door de schynvriendschap des Vryheeren van Herzeele liet misleiden. - O! die Walter,' vervolgde zy, - heeft my zoo diep bedroefd: hy is ook oorzaek geweest van dien afgrysselyken droom, waerin ik u, aen het hoofd der misnoegden, de wapenen tegen mynen vader opnemen, en myne

moeder op het lyk heurs echtgenoots vallen zag. Ik heb Walter als den schaker dier dierbare vrouw in het harnas des zwarten ridders uitgedost gezien!'

De vreugde, die Ackerman zoo even had laten blyken, veranderde in kommer by de gedachte dat Walter iets nopens zyne verstandhouding met Artevelde kenbaer had gemaekt. De blos verdween op zyne wangen, en hy keerde het aengezicht van Oda af, in de vrees dat zy gewaer zou worden wat er in zyn binnenste omging. Hy gevoelde het gevaer dat hy kon loopen, indien Oda eene uitlegging op dit punt afvergde: veinzen was hem onmogelyk, en eene echte verklaring der zaek moest het teeder harte zyner verloofde aen allerhande folteringen ter prooi stellen. Met opzet veranderde Ackerman het gesprek; hy onderhield de maegd rakende het feest, dat te Audenaerde plaets moest grypen, en waervan zy de heldin zou wezen. Verders maelde hy met de behagelykste kleuren de pracht der stellaedje af, waerop Oda, tusschen vader en minnaer gezeten, de overwinnaers in het steekspel zou be-

kroonen. Het hart van 't meisje begon genoegelyk te kloppen; en de gedachte dat Ackerman misschien uit hare hand de ridderketen, belooning van den dappersten, zou ontvangen, streelde haer uitermate.

De aenkomst van Agar maekte een einde aen de redekaveling en begoocheling onzer verloofden. Agar zag met genoegen dat de tegenwoordigheid van Ackerman eene levendige kleur op de wangen van Oda tewege had gebragt, en dit genoegen niet kunnende verbergen: - Jonker!' sprak zy blygeestig, - het schynt dat de liefde kan wonden en heelen. Uwe lange afwezigheid is oorzaek geweest dat Oda de zorgen van den arts niet kon ontbeeren, maer nu twyfele ik niet meer of een minnaer is de beste geneesheer om de krachten op te beuren.'

Odas kleur verhoogde omdat Ackerman haer glurend in de oogen zag, en Agar, met de vingeren zachtjes op de wangen harer vriendinne slaende, kon zich niet onthouden te glimlachen by het uitwerksel dat hare opmerking op Oda maekte.

Zy verlevendigde door hare tegenwoor-

digheid het gesprek, dat ofschoon zielroerend voor het jeugdige paer, een weinig eentoonig geweest was; en de dag verstreek in aengename tydverdryven en in wederzydsche vertrouwelykheden, waerin onze vrienden op het toppunt van 't geluk schenen.

Acht volle dagen waren op de burgt van Schoorisse spoedig voorby gesneld. Het zoete genot der liefde boeide slechts nog den geest van Ackerman, welke zyn genomen besluit jegens Walter scheen vergeten te hebben.

Inmiddels had Arnold zyne zaken te Audenaerde in orde gebragt, en hy werd met vreugde en angst in den vroegen morgen van den negenden dag op zyn slot verwacht, alwaer de laetste beschikkingen tot het huwelyk zyner dochter genomen moesten worden.

Eene huivering ging door al het gebeente van Ackerman wanneer hy den heere van Schoorisse zag aenkomen. Oda en Agar vlogen den ridder aen den hals, en de jongeling, inwendig overtuigd dat hy zich van deszelfs vriendschap onwaerdig had gemaekt, voelde zich, als het ware, de kracht ontbre-

ken om hem te gemoet te gaen. Hy volgde zyne verloofde met wankelende schreden, en nauw had Arnold de eerste uitboezeming van vaderlyke liefde gedaen, of hy reikte de hand aen Ackerman toe. Na dezes gelukwenschen over zyn nieuwen stand ontvangen te hebben, deed de Vryheer het verhael der beschikkingen, tot het steekspel genomen, en gaf den wensch te kennen er zynen schoonzoon door Oda den palm der zegeviering te zien aenbieden.

De maegd hoogst tevreden omdat de gedachte, die zy nopens deze zaek opgevat had, met het inzicht haers vaders overeenkwam, belonkte schuins haren minnaer, welke liet opmerken dat zulke belooning hem het zachtste genot zou verschaffen.

- Indien er u een gevecht op leven en dood voorgesteld werd,' vroeg Arnold, die uit den geestdrift des jongelings party trekken wilde, - zoudt gy het durven aennemen, Ackerman! om de eer myns huizes te wreken?

- Zulks hoeft niet gevraegd, ridder! De eer eens vaders, eener verloofde te herstel-

len, is my eene heilige pligt: slechts begeerde ik mynen tegenstrever te kennen, en de uitnoodiging zou zich niet laten wachten.

- Die uitnoodiging is reeds gedaen,' antwoordde Arnold bekommerd.

Oda zuchtte diep; Agar stond verslagen, en Ackerman vroeg met vuer: - Wie, wie is de vermetele, dien ik bestryden moet?'

Arnold helde tot den jongeling over, en fluisterde hem iets in het oor dat Ackerman van verbazing en woede terug deed deinzen.

- Hoe? de zwarte ridder!' herhaelde Odas minnaer onwillend; door deze uitroeping doodsangst in het harte der beide maegden jagende.

- Ja, de zwarte ridder!' was Arnolds antwoord. - Ik dacht dat de vervloeking des Hemels sinds lang op zyn hoofd gevallen was, en tot myne verwondering, tot myne spyt, heb ik gisteren van den Graef vernomen dat hy zich op het feest, gegeven ter eere van den man, wiens echtgenoote hy schaekte, bevinden zal. O! de schelm!... Mogte ik myn leven tegen het zyne wa-

gen! mogt myn vriend Walter... Maer neen, Ackerman! 't is u, dien de geheimzinnige ridder tot zynen kampvechter verkoren heeft; in u, stel ik al myne hoop; gy moet u myner en myner Oda waerdig maken. Zyn arm is zwaer en krachtig, ja; doch de uwe, door wraek en liefde geleid, zal zwaerder, zal krachtiger zyn dan die des snoodaerts, wiens val ons aller geluk kan tewege brengen. Weet, Ackerman! dat de Graef, persoonlyke verpligtingen aen den zwarten ridder heeft, en hem de afgevraegde gunst van onbekend in het steekspel te verschynen, niet heeft kunnen weigeren. - De helsche zendeling schynt u onverzoenlyken haet toe te dragen: hy eischt uw bloed; de Graef heeft, doch op eene billyke wyze, zyn verzoek willen toestemmen; doe alsof gy u aen de woede des ongenadigen ridders wilde opofferen; en de Hemel, steeds regtvaerdig in zyn beslissingen, zal uwe wapenen zegenen! De Graef heeft my met de hoop gevleid dat myne aenminnelyke Isabella nog in leven is: hy heeft haren schaker zyn woord gegeven er niets van te reppen, doch my aengespoord om

uwen moed op te beuren. Gy alleen, Ackerman, zult my misschien, indien gy het ondier den kop verpletten kunt, aen de liefkozingen myner gade, en Oda, aen die eener te lang gemiste moeder terug geven. Gy weet, Ackerman! dat myn moed en myne dapperheid tot een spreekwoord zyn overgegaen; welnu! men dient dezen moed, deze dapperheid in mynen kweekeling te bewonderen; en als myn zoon, zult gy 's Graven gunsten verwerven.'

Ackermans hart klopte in zynen boezem met snelle en hevige slagen. Arnold, die vermeende de goedkeuring des jongelings in zyn besluit jegens den Prins, even als in dit nopens den zwarten ridder, bekomen te hebben, legde de hand van Ackerman in die zyner dochter, welke by het verhael heurs vaders zoo deerlyk ontsteld was, dat Agar zich genoodzaekt had gevonden ze te ondersteunen.

Nauw had Ackerman de bevende hand der maegd in de zyne gesloten, of de Vryheer herhaelde op een vleijenden toon: - Ja, Ackerman! aen u is de eer te beurt gevallen

den man te bevechten, die myne ziel met kommer vervult, en zich stout in den stryd komt aenbieden met de gedachte van ons allen den kelk des rampspoeds tot den bodem toe te doen ledigen. Zult gy moeds genoeg hebben om zyn wapen zonder sidderen op u te zien vallen?

- Moed, vader! moed?' schreeuwde de jongeling. - O! die ontbreekt my niet: wees verzekerd dat myn arm niet zal wankelen. De slagen, die ik hem wil toebrengen, zullen de uwe evenaren; en zyn bloed, door myn zwaerd vergoten, zal u en my tot zoenoffer dienen voor de rampen, die hy ons tewege heeft gebragt! Hebt gy niet gezegd, vader, dat de Hemel, in zyne regtvaerdigheid, het zwaerd zal zegenen, 'twelk des snoodaerts ziel ter helle moet zenden?'

Hier deed Ackerman eene krimpachtige beweging, trok onwillig zyne hand uit die van Oda, en de maegd, vol van verscheurende gedachten, werd genoodzaekt tegen de tafel te leunen, terwyl Agar, die de krachten harer vriendinne niet meer ondersteunen kon, treurig de kamer uitging.

Eene traen blonk in Arnolds oogen, en eenen stap tot Oda doende, - Kind!' sprak hy, - de jonker, dien gy tot bruidegom hebt verkoren, is uwer waerdig: in hem moeten wy al onze hoop stellen, en in uw beider nakomelingschap zal de roem des huizes van Schoorisse herleven! O! lieve Oda! ware dit steekspel reeds afgeloopen! ware Ackerman de verdelger des zwarten ridders; ik droeg u, in het byzyn van al wat Vlaenderen edels en magtigs bezit, in de armen uws verloofden, en zou verrukt uitroepen: - Kinderen! weest gelukkig, en blyft elkander steeds beminnen!'

Als had het voorgevoel, dat zich by Oda opdeed, voorspeld dat de kans, die de Gentsche jonker moest loopen, noodlottig aen aller belang zou wezen, stortte zy bittere tranen, die Ackermans oplettendheid gaende maekten, en oorzaek waren dat hy de losgelatene hand met eerbied terug nam.

- Uwe vrees is ongegrond, kind!' sprak Arnold, aen wien het niet moeijelyk was de reden van Odas droefgeestigheid te raden. - Ackerman verdedigt eene goede zaek, en

moet overwinnaer blyven: de hand Gods zal op den held waken, die moedig genoeg is, om zich met den schaker uwer deugdzame moeder te meten.'

Ackerman was opgetogen, en Oda versterkt door de hoop, die haer vader haer gaf. De Vryheer, vergenoegd omdat beide verloofden zyne wenschen zoo gretig instemden, noodigde door zyne gebaerden den jongeling uit om het harte der maegd geheel te vertroosten, en liet zich in zynen zetel nederzygen, terwyl Ackerman zyne lippen tegen Odas voorhoofd drukte.

- Ho! ho!' riep een man, die in dit oogenblik door Agar werd aengemeld, en de tegenwoordigheid van den Vryheer niet bemerkte, - men zou waerlyk zeggen dat de zegen eens priesters u reeds over het hoofd is gedaeld! Het spyt my dat ik belet aen uwe... Ha! daer is myn vriend Arnold' sprak hy grimlachend voort, zoodra zyne oogen van de lieve Oda op haren vader gevallen waren; en hy sleepte zich, ondersteund door een langen stok en door den arm van Agar, tot voor Arnold van Schoo-

risse, die uit zynen zetel oprees, om Walter van Herzeele te groeten.

Ackerman, schoon misnoegd omdat de ridder zoo ten onpas te Schoorisse aenkwam, leidde Oda voor hem, en terwyl de maegd eene eerbiedige doch koude buiging maekte, fluisterde hy Walter in het oor dat deze niets van het voorgevallene te Gent, aen Arnold mogt melden.

Walter schudde het hoofd om Ackermans kommer te doen verdwynen.

- Vriend! ik had my uw ongeval veel erger ingebeeld dan het wezenlyk is,' sprak Arnold tot Walter van Herzeele: - men heeft my gisteren nog gezegd dat gy met moeite uw bed konde verlaten, en heden heb ik het genoegen een bezoek van u te ontvangen.

- Het eerste moest zeker voor mynen boezemvriend wezen, Arnold! Ofschoon de geneesheer streng verboden hadde my door iemand te laten toenaderen, ben ik niettemin misnoegd geweest, omdat men u tydens uwe aenkomst te Herzeele, in myn vertrek niet heeft geleid,'

Terwyl beide ridders zich honderd wederzydsche betuigingen van vriendschap deden, en Odas vader met geestdrift verhaelde al hetgeen wy reeds kennen nopens den Graef, den zwarten ridder en Ackerman, daedzaken, waerin Herzeele veel belang stelde, stonden onze twee verloofden nog altyd voor Walter. Onderscheidene gedachten hielden hunnen geest geboeid, en sprakeloos luisterden zy de redekaveling toe, totdat Arnold hen aenzocht plaets aen tafel te nemen.

Ackerman bereidde zich om aen dit verzoek te voldoen, doch Oda, wier hart Walters aenwezigheid geheel ontsteld had, meende het vertrek te verlaten, haer minnaer uitnoodigende haer te volgen. Ackerman, die, niettegenstaende Walters gedane belofte, nog steeds vreesde, gaf aen Oda de onvoegelykheid te kennen, die er in het volbrengen harer wenschen zou bestaen. Beide zetten zich nevens Arnold en Walter.

Odas gesteltenis werd onverdragelyk aen de zyde van Herzeeles Vryheer. Arnold bemerkte hare bleekheid, vroeg er de reden van, en de maegd antwoordde dat zy, zich onpas-

selyk gevoelende, de frissche lucht noodig had om zich te verwikken. Hierop nam zy afscheid van het gezelschap. Ackerman leidde ze tot aen de deur, bezag Walter met verlegenheid, en scheen te aerzelen of hy blyven, dan wel vertrekken zou. Arnold aenzocht hem Oda niet alleen te laten, en Ackerman verdween met zyne verloofde.

Schoorisse zette zyne verhalen voort: de beschryving van het steekspel hield hem een ruimen tyd op, totdat het gesprek ongevoelig op de muiteryen viel, te Gent zoo vaek ontstaen, en op Philips van Artevelde, die, ofschoon volgens het gezegde van Arnold, vrede begeerende, fier genoeg was om den Graef voorwaerden op te leggen.

- Ja, vriend!' antwoordde Walter; - niets zoo fier, zoo hardnekkig als Artevelde; maer zyne eischen worden zelfs door zyne makkers van de hand gewezen. Wilt hy den vrede niet, zoo als de Graef dien aengeboden heeft, dan zal myn oom Galterus de party des opstands afwyken.

- Hoe! jonker Galterus van Herzeele zou

zich met ons verstaen?' vroeg Arnold verwonderd.

- Ik verpande er u myn ridderwoord voor, Vryheer van Schoorisse! Gent kan onder het bestuer van eenen Artevelde, die zich met al de gruwelen der dwingelandy zyns vaders gemeen moet maken, niet langer blyven bestaen. Ik wil den Graef eerstdags kennis van het besluit myns ooms geven: Lodewyk van Male zal hem met gunsten bejegenen; en Galterus, benevens een aental Gentenaers, die alle den vrede begeeren, zal in uwe rangen den hoogmoed van Artevelde helpen vernederen, over welken laetsten het volk, even als over diens vader, zelf regt zal doen.

- En zoo moet het ook wezen, vriend!' riep Schoorisse met eene soort van toorn. - Men dient niet alleen Artevelde, doch allen, wie zich met den opstand bemoeijen, den kop te pletten; slechts dan zouden wy zeker zyn Gent geene wetten[(1)] door dit gespuis

(1) Meyer, Annales ad ann. 1381, heeft ons de wetten van den Gentschen Ruwaert in de volgende orde overgelaten:

1. Quicumque homicidium faciat, capite truncator.
2. Omnes invicem inimicitiae, ad usque quartum decimum diem post pacem cum comite factam, suspenduntor.
3. Quicumque absque vulnere pugnet, quadraginta per dies pane tantum et aqua pastus in carcere clauditor.
4. Quicumque in cauponis permictis enormiter juret, aleam ludat, aut turbam ciat, pane similiter et aqua dies XL poenitentiam in carcere agito.
5. Ad commune concilium tam pauper quam dives accedito, sententiamque dicito.
6. Unus duntaxat in urbe trapezita, quique justus sit in officio statuitor.
7. Ratio bonorum reipublicae singulis mensibus habetor.
8. Omnis civis inquilinusque Gandensis manicam sibi albam in qua sit pictum *Juva Deus!* conficito.

Opdat elkeen onzer lezers over de staetkunde en het karakter van Philips van Artevelde zou kunnen oordeelen, laten wy hier zyne wetten in onze moedertael volgen:

1º Alwie zich pligtig aen manslag maekt, zal met de dood gestraft worden.*

2º Al de onderlinge vyandschappen zuilen ophouden tot op den 14n dag na den vrede met den Graef.

3º Alwie ongewond uit een gevecht komt, zal veertig dagen lang te water en te brood verwezen worden.**

4º Alwie in de toegelatene herbergen onmatig vloekt, zich met gelukspelen ophoudt, of wanorde opwekt, zal men gelykelyk veertig dagen lang, te water en te brood, in den kerker opsluiten.

5º De arme zoo wel als de ryke, zal tot de gemeene vergaderingen toegang hebben, en er zyn gevoelen te kennen mogen geven.

6º Er zal slechts één wisselaer in de stad wezen: men zal regtvaerdigheid in zyn ambt eischen.

7º Men is gehouden elke maend rekening te doen van de geldmiddelen der republiek.

8º Ieder burger en inwooner van Gent zal zich eene mouw in zyn kleed doen vervaerdigen, waerop geschreven staet: *God help my!*

meer te zien opdringen. Kon uw oom Galterus onze party versterken, het ware met den opstand gedaen: geene beweegredenen zouden u dan beletten openlyk 's Prinsen belangen te verdedigen, en u met uwe leenmannen onder onze banier te rangschikken. Kende ik uwe gevoelens niet, Walter! ik hadde sinds lang moeten denken dat gy 's Graven heilstand weinig ter harte neemt, en gy

niet, even als ik, uwe verachting werpt op allen die hem trachten te dwarsboomen.

- Ja, maer... indien het noodlot eens gewild had dat ik tegen mynen oom te velde hadde moeten trekken?' hernam Walter met eene gemaekte bekommering.

- Wanneer het de welvaert van land en Vorst geldt, ridder van Herzeele! moet men

alle beweegredenen van kant stellen, en niets dan zynen moed, niets dan de billykheid der zaek te rade gaen.

- Zoudt gy zoo spreken, Arnold! indien, by voorbeeld, jonker Ackerman, na uwe doch-

ter gehuwd te hebben, zich onder de vanen der muiters plaetste?

- Ja!' antwoordde de Vryheer van Schoorisse met geestdrift; - en boven de vervloeking, die ik op zyn hoofd zou roepen, ware Ackerman de eerste, dien myn zwaerd in den stryd opzoeken zou!'

Hier werd Arnolds rede afgebroken door den Gentschen jonker, die sidderend het vertrek instapte, terwyl Oda in de treugrigste houding zich voor de voeten van haren vader wierp, en om vergiffenis bad. Ackerman stond met vonkelende oogen Walter aen te staren, en nauw had Arnold zyne dochter van den grond opgeligt, of de woedende minnaer naderde den verbaesden Walter toe, en schreeuwde: - Gy zyt een eerlooze verrader!'

Gelukkig dat Arnold, te zeer bezorgd voor zyn kind, deze uitroeping niet verstaen had. Ackermans woede vergrootte by een spottenden grimlach van Walter; ja, hy was op het punt dezen nog harder woorden toe te voegen, wanneer hy, uit een gezegde van Arnold, zyne vergissing gewaer werd, en kon

begrypen dat Herzeele hem niet verraden had. Ackerman werd rood van spyt: hy prevelde eenige woorden van verschooning, wilde de hand van Walter drukken, doch werd ongenadig verstooten.

Deze schielyke verschyning onzer verloofden en de uitbarsting van Ackerman, moet des te min verwonderen, daer beide in het naestgelegene vertrek verbleven waren. Bevreesd voor de onaengenaemheden, die de Vryheer van Herzeele hem zou berokkenen, had Ackerman nauwelyks Odas liefdewoorden beantwoord. Arnolds gezegde trof, als eene verwensching, zyne ooren, en Oda, vermeenende dat haer vader zyne gunsten aen Ackerman wilde onttrekken om ze aen Walter te schenken, sprong op de woorden: ‘Ackerman! vervloeking!’ van haren zetel op, en zegde dat de jongeling onpligtig was van alles wat men tegen hem opwierp.

- Van welke aentygingen wilt gy spreken, lief kind?’ vroeg Arnold op een bevalligen toon. - De Vryheer van Herzeele heeft uwen verloofden van niets beschuldigd; wy spraken slechts van eene veronderstelling,

die zich nooit zal verwezenlyken. Ackerman blyft immers myne vriendschap volwaerdig.'

't Was juist, toen Arnold deze woorden geuit had, dat Ackerman verschooning vroeg over het vermoeden tegen Walter opgevat, die met heiligeren eede dan ooit, het verderf zyns medevryers bezwoer, - verderf, dat hy by eene andere gelegenheid wilde bewerken. Walter besloot, ten einde weêr in hare gunsten te dringen, aen Oda geen enkel woord over liefde meer te reppen.

Het wapen om Ackerman door Arnold te doen verstooten, berustte in zyne handen, en hy was zeker van de toestemming dezes laetsten in zyn huwelyk met Oda, indien Ackerman aen de eischen op hare hand vaerwel moest zeggen.

By deze verzekering werd Walter een weinig bedaerder: nu mogt hy den jonker zonder behoedzaemheid behandelen, en hy bereidde zich om Arnold te verlaten, toen deze zyne spyt te kennen gaf, omdat Herzeele op het feest niet kon verschynen, waerop hy, Arnold, tot ridder moest geslagen worden.

Walter deed de oorzaek van dit beletsel

hoog klinken; en na de goedkeuring van Schoorisses Vryheer weggedragen te hebben, verdween hy, een grammoedigen blik op Ackerman werpende.

Vervuld van streelende gedachten, strekte hy zich in zyne draegkoets uit.

- Jonker!' sprak Arnold tot Ackerman, - mogelyk hebt gy den Vryheer van Herzeele een onbezonnen woord toegeduwd: de woede, die in zyne oogen glinsterde, en de strenge blik dien hy u toewierp, hebben my zulks doen veronderstellen. Weet dat Walter een bekomen hoon nooit vergeet, en dat de wraek, die hy over eenen vyand mag nemen, hem onuitsprekelyk zoet is.'

Ackerman meende te antwoorden, doch Oda, zyne verlegenheid ziende, vatte het woord voor hem op. Zy zegde Walters tegenwoordigheid haer sinds eenigen tyd zoo vervelend te zyn, dat zy zich genoodzaekt had gevonden afscheid van hem te nemen. - Ziet gy niet, vader!' vervolgde zy, - dat de ridder, die zich nog geheel ongesteld doet voorkomen, aen geene lichaemsgebreken onderhevig is: zyn onverwacht bezoek voor-

spelde iets onaengenaems. Wy verschrikten by de hevigheid, waermede wy u Ackermans naem, gepaerd met eene verwensching, hoorden aenheffen, en Frans zal den Vryheer misschien de onvoegelykheid van dezes veronderstelde handelwyze bekend gemaekt hebben.'

Arnold en Ackerman schenen beide vergenoegd over Odas uitlegging, en daer de Vryheer geene verdere vragen deed, en de jongeling belangen had om niets nopens deze zaek meer te reppen, vervolgde Arnold: - Walter sprak over de dwingelandy van Jacob van Artevelde en over diens trotschen zoon, welke de wreedheid en de eerzucht zyns vaders met de moedermelk moet ingezogen hebben. Het schynt dat Philips van Artevelde 's Graven voorwaerden van vrede weigert te onderteekenen; maer hy zal die styfhoofdigheid duer boeten. Het is zeker dat Galterus van Herzeele onze party aenkleven wil, en dat...

- Hoe!' vroeg Ackerman op zyne beurt, verwonderd by het vernemen dat Walter een aen zyne overtuiging zoo tegenstrydig

gesprek met Arnold gehouden had, gesprek, dat den Vryheer van Herzeele in 's jongelings oogen alle gezag deed verliezen, - hoe! Walter heeft u kunnen zeggen dat zyn oom Galterus de party der opstandelingen zou afvallen; Galterus, die met zoo innig eene vreugde het eerambt aengenomen heeft, dat zyne stedegenooten, - aen wier bede hy niet heeft kunnen weêrstaen, - hem opgedragen hebben!

- Weêrstaen! weêrstaen!' mompelde Arnold, misnoegd, - iemand, in wiens aderen edel bloed stroomt, moet dergelyke voorstellen, dergelyke bede, gelyk gy het noemt, met verachting verwerpen. Stel u aen het hoofd der oproermakers, men zal u als een God eerbiedigen: die eerbied verandert weldra in haet, en al die monden, welke zich openden om te roepen: Leve! leve! zyn de eerste om den dood van dien vroegeren afgod te vragen, voor zoo verre zy hunne persoonlyke belangen niet verwezenlykt zien. Doe iets voor het volk, 't zal u met verachting beloonen! Dit is *juist* im het voorhandige geval, Ackerman: de regt-

vaerdigheid dient de overhand te hebben; en alwie zich door baetzucht niet voelt geleiden, zal, even als ik, over de onbillyke handelwyze der muiters oordeelen, en dezelve bestraffen. Steeds wil ik het bloed van elk hunner, ware hy zelfs myn zoon, met vreugde najagen.'

Arnold steunde opzettelyk op deze laetste woorden, en Ackerman, die eene schrikkelyke foltering gevoelde, liet zyne blikken werktuigelyk op Arnold vallen. Een blos, die onmiddelyk plaets voor eene vale kleur maekte, verhoogde's jongelings wangen en voorhoofd. De Vryheer bemerkte die zieleworsteling niet, doch Oda gevoelde zich aengedaen door medelyden tot haren minnaer.

Door eene slimheid, eigen aen hare kunne, wist zy Ackermans moed op te beuren, en de redekaveling eene andere strekking te doen nemen. Eindelyk verschafte Arnold onze verloofden de gelegenheid om den vryen teugel aen de uitboezemingen hunner ziel te geven.

VI.
Vast Besluit.

Mene fugis? Per ego has lacrymas dextramque tuam, te,
Oro, si quis adhuc precibus locus, exue mentem.
AEN. LIB. IV.

‘O! zwijg! riep de maagd, dat vermoeden is wreed!
Gij weet hoe mijn hart u aanbidt!
Ik zweer met een dieren, een plegtigen eed,
Dat ik u in leven noch sterven vergeet,
Dat nooit mij een ander bezit.’

H. TOLLENS.

- Oda! myne lieve Oda!’ zuchtte Ackerman, zoodra de Vryheer van Schoorisse vertrokken was, - wist gy welk schrikkelyk geheim in mynen boezem ligt, gy zoudt myn lot betreuren.

- Hebt gy geheimen voor iemand die u den vertrouweling zyner gedachten maekt?' vroeg de maegd op een weemoedigen toon. - Spreek, Frans! zeg my die; ik zal verzachting aen uwe smarten toebrengen.

- Engel!' stamelde Ackerman, en schudde het hoofd. Oda legde de regter hand op zyne toegeslotene vuist, en - Twyfelt gy aen myne liefde, aen de opoffering, die ik tot uw geluk zou willen doen?' sprak zy.

- Neen, Oda! maer er zyn omstandigheden in 's menschen leven waerdoor men de ongunst van eene hartsvriendinne inloopen kan. Ik ken de liefde, die ge my draegt; maer - misschien zal zy in haet jegens my veranderen.

- Frans! gy zyt een ondankbare! U haten, o!... Vermeent ge dat de lagen van Walter u zullen hinderen, en dat ik in zyne vyandschap jegens u zou kunnen deelen?

- En indien uw vader wy zyne vriendschap onttrokke?' sprak de jongeling, terwyl hy de trekken van Oda met een navorschenden blik bespeurde.

De maegd sidderde, en Ackerman voelde

zyne hand in de hare zich bewegen. Oda, ziende dat het tyd werd haren minnaer gerust te stellen, zegde met al de bevalligheid, die haer eigen was, dat Arnold even min als zy, aen Walters kwaedaerdigheid geloof zou hechten; dat zy haren vader de belangen, die de Vryheer van Herzeele had om Ackerman hatelyk te maken, zou doen kennen, en de jongeling voor de genegenheid van Arnold niet moest duchten.

- Indien uw vader my immer zyne vriendschap onttrokke,' herhaelde Ackerman, - zou ik op uwe liefde nog mogen rekenen?

- Verloort gy vaders genegenheid om geene redens, die u in de oogen uwer landgenooten verachtelyk zouden maken, ja Frans! maer - wilde de Hemel dat myn vriend zich door onbillyke daedzaken de ongunst myns vaders berokkende, gy verstaet dat ik alles zou moeten aenwenden om u...'

Oda zweeg, en Ackerman heure gedachte willende voortzetten: - Om my te verachten, niet waer?' vroeg hy.

- Om u te vergeten,' herhaelde de maegd

met moeite. - Maer gy tergt myn ongeduld, Frans!... Ik uite geen enkelen wensch voor 't geluk myns vaders, zonder dat die wensch u terzelfder tyde ten doel heeft; en gy zoudt nog aen myne verkleefdheid durven twyfelen. Gy weet niet wat het een meisje kost om te zeggen: - Ik bemin u!' van myne liefdegevoelens zyt gy overtuigd, en nog wilt gy dat ik u die gestadig vernieuwe. Hiermede niet tevreden, brengt gy den doodsteek aen myne ziel: gy spreekt van onverschilligheid, van haet jegens u!... Dit is schrikkelyk, Frans!... Zouden de lagen van Walter uwen nyd doen ontvlammen, en zyne verklaringen uw hart verontrusten?

- Ja, Oda! doch niet zooals gy het verstoet. Walter is een eerlooze; hy heeft my misleid alvorens ik hem kende. De liefde, die hy u draegt, is oorzaek van zyne trouweloosheid jegens my, en hy zal maer al te wel slagen in de my gelegde listen. Hy wil my in uwe oogen hatelyk maken, ja, hatelyk, Oda! en dien haet zal ik nimmer verdienen. Uw vader zal myn verderf zoeken, *gy* zult my verstooten, en ik, o! ik, zal den zegen

des Hemels over u, over Arnold van Schoorisse inroepen!’

Oda weende, en Ackerman kon den vryen loop aen zyne gedachten niet geven.

Nadat zy beide een ruimen tyd in sprakeloosheid doorgebragt hadden, steende de maegd met eene stem, die Ackermans ziel verscheurde: - Frans! kendet gy myne inzichten, gy zoudt verzekerd zyn dat myn hart, ofschoon men my door geweld van u zou willen afrukken, steeds voor u alléén zal blyven kloppen. Deel my uwe geheimen mede, ik bidde het u: zeg, o! zeg my alles!’

Als buiten zich zelve, liep de maegd van de plaets weg, waerop zy zat, en wierp zich voor een kruisbeeld ter neder. Ackermans hart sloeg hevig: Oda drukte het beeld in de armen, bragt het voor haren minnaer, en dacht er eeuwige en onbreekbare liefde op te zweren, wanneer Ackerman, een weinig bedaerder geworden, en te veel zielgrootheid bezittende om misbruik te maken van de verkleefdheid, hem door de maegd betoond, 't kruisbeeld eerbiedig op de tafel weêrzette. - Oda!’ sprak hy met aendoening, - ja,

uwe gevoelens zyn my te wel bekend, dan dat ik aen de grootste opoffering van uwent wege zou twyfelen: uwe ziel is edel: die edelmoedigheid wil ik evenaren, en uwer waerdig blyven.'

Zonder verder te aerzelen, plaetste Ackerman den regter knie ter aerde, en ving aen in dezer voege: - Gy weet Oda! hoe zeer de partygeest, te Gent, aller gemoederen heeft opgehitst, en met welke woede men er diegenen achtervolgt, tegen wie men eenige vermoedens van verkleefdheid aen den Graef, zou kunnen opvatten. Myne betrekkingen met u, met uwen vader, waren er bekend: Artevelde wilde van myne denkwys verzekerd zyn; en met al de overtuiging eens helds, die voor eene edele zaek pleit, legde hy, een voor een, de grieven aen den dag, waerdoor zyne moederstad tot opstand gedwongen werd. Hy trachtte my in denzelven te wikkelen. Ik heb geweigerd, Oda! Gy alleen kont my tot dit besluit doen overhellen: voor u verzaekte ik de heiligste belangen myner stedegenooten, myner broeders, en myner zoo dierbare moeder: voor u, Oda! voor u al-

leen, wilde ik aller wenschen verstooten; den haet, de vervloeking van Gent inloopen!... Maer het scheen als had de Hemel my tot een van de tolken der vryheid geroepen! het volk verhief mynen moed: Artevelde werd bezitter myner diepste geheimen, en - o! vergeef my, Oda! dat ik u een oogenblik heb kunnen vergeten, in de hoop van het heil myns vaderlands te bewerken, - ik heb door het toedoen en de listen van Walter van Herzeele een verbond met myne moederstad aengegaen; my als aenleider der opstandelingen laten kiezen!'

By deze verklaring had Ackerman den roerenden zielangst op de trekken zyner beminde trapsgewyze zien aengroeijen; en zyn besluit maekte op haer het uitwerksel van een verpletterenden donderslag. Zy zonk met het achterhoofd tegen de leuning van haren stoel, kruiste de vingeren door elkander, en bleef bleek en bewegeloos als een lyk. Noch woorden, noch tranen getuigden van hare droefheid; ook was die te grievend, dan dat ze door uiterlyke gebaerden zou uitschynen; misschien nog was deze onverwachte slag te

zwaer, om de gevoelige ziel der maegd niet van alle gevoel te berooven.

Nu slechts werd Ackerman, in den ruimen zin des woords, de onbezonnenheid zyner handelwyze gewaer. Geheel in wraeklust verslonden, vergat hy het meisje, wier hart hy zoo deerlyk had gewond, en met eene stem, die Oda uit hare bezwyming trok, brulde hy eene vervloeking tegen Walter van Herzeele uit.

Gelyk een vloed, die, door het vallen eener rots de onstuimigheid zyner baren oogenblikkelyk tegengehouden ziende, met meer kracht voortstroomt, wanneer het beletsel, aen zynen loop toegebragt, uit den weg wordt geruimd; zoo ook liepen nu Odas tranen, wier bron door eene al te hevige schokking als opgedroogd was geweest, overvloedig langs hare wangen. Zy bevochtigden het aengezicht van Ackerman, die met het voorhoofd op de toegeslotene handen der maegd rustende, nogmaels het woord: Vergiffenis! stamelde.

Zoo zeer was zyn boezem beklemd, dat het den jongeling onmogelyk word de minste

vertroosting aen de smarten zyner verloofde te brengen, welke, na den vollen teugel aen hare droefheid gevierd te hebben, Ackermans hoofd tusschen beide hare handen vatte.

- Frans!' snikte zy eindelyk, - een minnend harte hoeft geene vergiffenis te schenken. Ik ken te wel de goedigheid uwer ziel, dan dat ik in uw gedrag iets anders dan onbezonnenheid zou veronderstellen: maer meent gy dat vader u die onvoorzichtigheid ook zal vergeven!... Uw leedwezen alleen kan nog dien beganen misstap boeten. Steeds hebt gy gezegd dat gy uw leven voor my zoudt verpanden: toon nu dat gy my bemint, en, maekte Walter van Herzeele vader immer met uwe dwaling bekend, dan zou ik daer zyn om ze te verschoonen, en zeggen dat Walter, u hatelyk willende maken, door listen en bedrog u in de onmogelykheid heeft gesteld den wensch van het Gentsche volk te keer te gaen.

- Wat wilt gy dat ik doe, Oda! om u die proef myner verkleefdheid te geven, en de gunsten van uwen vader te behouden?

- Dat gy u, als vriend en getrouw onder-

daen van den Prins, onder zyne vanen aenbiedt.

- En de eed van getrouwheid aen myne moederstad?' vroeg Ackerman fier.

Oda antwoordde niet: die omstandigheid, tot hiertoe onbekend, verpletterde nogmaels haren moed.

Ackerman, die haer beletten wilde op het gedane voorstel terug te keeren, zegde dat hy, als eenen eedverbreker, nimmer wilde doorgaen. - Het geheim dat my zoo zeer op het harte woeg,' vervolgde hy, - staet u bekend, Oda! Spreek uwe vervloeking tegen my uit, of zweer, - zweer nu, dat uwe liefde slechts met uwen adem zal verdooven!'

Met het uiten dezer woorden sprong Ackerman van voor de voeten zyner minnares op: Oda opende de armen om er hem in te sluiten, doch hy, de beweging der maegd niet ontwaerd hebbende, nam het kruisbeeld van de tafel. Hy stak de regter hand in de hoogte, en: - Oda!' sprak hy met eene trillende stem, - voor God, die ons hoort, zweer ik u onverbreekbare trouw: ik zweer, wat onheilen my over het hoofd kunnen val-

len, dat ik u, de verkoorne myns harten, nooit verlaten, en tot er dood toe beminnen zal!...'

Ackerman kuste het kruisbeeld, dat Oda reeds had aengegrepen, en de woorden der maegd: - Ik zweer u denzelfden eed!' klonken hem zoo streelend, zoo zoetluidend in de ooren, dat hy opgetogen van verrukking scheen!

Oda in tegendeel, als hadde zy een voorgevoel gehad van de onheilen, die deze belofte haer moest berokkenen, voelde eene huivering door al hare ledematen gaen, en de bittere tranen die zy stortte, ontstelden dermate haer gemoed, dat al wat Ackerman tot vertroosting kon bybrengen, slechts diende om dit diepbetreurde hart nog meer te doen bloeden.

- Oda! wist gy hoe ik u bemin!' stamelde de jongeling eindelyk.

Dees gezegde maekte eene heilzame uitwerking op de zinnen der maegd, en - Frans!' zuchtte zy met moeite. - Frans!' herhaelde zy. Als hadden al de geheimen harer ziel in dit woordje opgesloten gelegen,

hield ze sprakeloos de oogen op Ackerman gevestigd.

Deze vond geene uitdrukkingen om zyne bewondering te verklaren; en nog lang zou hy roerloos gebleven zyn, hadde Oda geene afbreuk aen die bewondering gebragt, door Ackerman van de akeligheid haers toestands te spreken. - Maer,' vervolgde zy, - indien vader my immer deed beloven Walter als bruidegom aen te nemen, ik zou zeggen dat, ofschoon ik uwe handelwyze kende, ik u liefde en trouw op het kruisbeeld heb gezworen!... Slechts zal ik nog eenige verzachting aen myn lot kunnen vinden by de gedachte dat uw hart steeds voor my klopt, en ik myn weer ook niet onwaerdig heb gemaekt.

'Aenvaerd, o vriend!' vervolgde zy op een min treurigen toon, - den zyden sluijer myner moeder, welken ik steeds als een heiligdom bewaerd heb. Draeg dien op u, en indien ooit de oorlog ons met zyne rampen weêr overviel, indien vader u onder de vanen des opstands ontmoette, zou het gezicht van dit heilige pand zyn zwaerd tegen-

houden; - hem de liefde zyner gade doen herinneren!'

Nauw had Ackerman het geschenk verdoken, of de maegd smeekte met de zachtste, de teederste woorden opdat hy haer eene laetste belofte zou doen.

- Spreek, Oda! alles voor u,' antwoordde de jongeling met geestdrift; - spreek; ik beloof u dat ik liever sterven zal dan aen uwe begeerte niet te volkomen.

- Frans! spaer mynen vader!' was Odas bede.

- Engel!' hernam Ackerman: - al wat u lief is, is my heilig; eerder zou ik onder Arnolds slagen bezwyken, dan hem een enkelen houw toe te brengen. Wat rond hem staet, zal ik verdelgen, Oda! maer uw vader... o! ik wil hem tot beschermengel dienen; hem, door myne handelwyze, noodzaken my te beminnen!'

Oda opende den mond om haren minnaer al den dank over dit liefdebewys te betoonen, doch de aennadering van Arnold en Agar verlamden, als het ware, heure tong. Zy schikte zich ten beste mogelyk om de

gewaerwordingen harer ziel te verduiken, en de jongeling, geheel vervuld met troostende inbeeldingen, plaetste zich nevens zyne hartsvriendin.

- Agar! maek die gelukkige tyding aen myne Oda bekend,' sprak de Vryheer van Schoorisse, welke, zonder de oogen op onze verloofden te slaen, het vertrek doorstapte waer beide gezeten waren, en zyne wapenkamer inging.

Agar verschrikte by het zien dat de oogen harer vriendinne rood beschreid waren, en - Altyd treurig, myne lieve!' sprak zy, gevoelig aen de rampen, die Odas harte zoo dikwerf deden bloeden; - altyd treurig; zelfs ook dan, wanneer uwe kleenste lusten vervuld worden. Wat ontbreekt u in de wereld? geboorte, liefde, schoonheid, ja alles lacht u toe; de dag is bestemd om uwe verbindtenis met jonker Ackerman te zegenen; de Graef van Vlaenderen komt de burgt van Schoorisse met een bezoek vereeren, en hy wil, alvorens te vertrekken, u met den lieveling uws harten verbonden zien.

- Wat zegt gy, Agar! Lodewyk van Male

komt naer Schoorisse?' vroeg Ackerman, van zynen zetel opspringende.

- Ja, jonker! Graef Lodewyk wil tegenwoordig zyn aen het steekspel: hy zelf zal heer Arnold tot ridder slaen, en diens aenminnige dochter tot bruidjonker dienen. Al de edelen, die zyne party en het welzyn des vaderlands verkleefd zyn, moeten zich er laten bevinden, ten einde maetregelen te beramen om den opstand geheel te dempen, en deszelfs voorstanders met de dood te straffen!'

Ackerman voelde zich de kracht niet een enkel woord uit te spreken. Diep in het harte gewond, sloeg hy zich de handen voor het aengezicht, en ging tegen het venster staen, om zynen kommer aen Agar te verbergen. Deze meende op den blymoedigsten toon voort te varen, doch de afgebrokene snikken harer vriendinne wekten weder hare aendacht op, en: - Oda!' sprak zy, - de tyding, die uwen vader met vreugde vervult, baert u zuchten en tranen; en jonker Ackerman, die zyne vereeniging met u zoo ongeduldig afwachtte, schynt nu ook met schrik bevangen.

- Hoe is die tyding in het slot toegekomen?' vroeg Ackerman, als wilde hy zich aen een antwoord onttrekken, waertoe Agars gezegde hem uitnoodigde.

- Daer zoo even is zy den Vryheer door eenen van 's Graven bedienden medegedeeld: al wat zich op het slot bevindt is reeds te been, om de kamers, die Lodewyk van Male betrekken moet, kant en klaer te maken. Mynheer Arnold houdt zich met zyne wapenrusting op, en het bevel is gegeven om de leenmannen der heerlykheid van Schoorisse overmorgen, ten tien uren des voormiddags, voor de burgt te doen komen. De ridder heeft eenen zendeling naer Herzeele afgevaerdigd om den Vryheer tot het huwelyksfeest uit te noodigen.

- Doemnis!' stamelde Ackerman stampvoetende: - Walter de verrader!

- Heeft vader reeds die tyding laten weten?' vroeg Oda bekommerd.

- Ja, melieve! hy wil dat Mynheer Walter hier tegenwoordig zy.'

Oda, de onverdragelyke gesteltenis des jongelings ontwarende, aenzocht Agar opdat

deze in zyne tegenwoordigheid den naem van Herzeele niet meer zou noemen, er byvoegende: - De ridder heeft zich ten opzichte van mynen bruidegom zoo schandelyk gedragen, dat hy myne en Ackermans ongunst onwederroepelyk heeft ingeloopen.' Oda vervolgde dat, haer huwelyksfeest zoo naby zynde, zy eenige beschikkingen ten dien einde te maken had, en bad Agar een wakend oog te houden op alles wat men in het slot verrigtte.

Misnoegd over deze wyze van verzending, en niet wretende waeraen die toe te schryven, verliet Agar het vertrek.

- Walter van Herzeele!' riep Ackerman met eene pynlyke beweging, - Walter van Herzeele!... Wat belang heeft heer Arnold om dien valschen vriend, dien verrader het huwelyk zyner dochter te zien bywoonen? Oda! Oda! die uitnoodiging voorspelt ons onheilen; Walter zal onze scheiding bewerken, en door zyne listen uwe hand trachten te bekomen. De Graef, die niets zoekt dan de verdelging zyner tegenstrevers, zal my hier in het slot van Schoo-

risse, hier, onder uwe oogen aenhouden en als een lafhartigen doen ombrengen!

- Frans! verban die treurige gedachte. Walter heeft my steeds de grootste genegenheid toegedragen: ik wil hem te voet vallen; hem vragen, hem bidden, hem smeeken, opdat hy my, uit herinnering myner ongelukkige moeder, spare!

- Walter bemint u, Oda! gy verstoot zyne liefde; hy zal niet gedoogen dat een ander met u gelukkig zy.

- Wat blyft er ons dan overig?' vroeg Oda snikkend.

Iets eischen dat met hare eer niet overeenstemde kon geene plaets in Ackermans hart vinden. Hy viel in een diep gepeins, overwoog de middelen zyner redding, en de hand tot zyne verloofde uitreikende: - Oda! gy bemint my?' sprak hy op eenen toon, die al de snaren harer ziel deed trillen.

De maegd antwoordde niet, wierp hem eenen blik toe, die beduidender was dan het vurigste: - Ja!' en waerin er een verwyt verborgen lag, dat aen Ackermans doordringend oog niet ontsnapte.

- Welnu, lieve! laten wy met moed dit oogenblik afwachten, dat ons misschien ten onregte treurig maekt. Gy, Oda! loopt het minste gevaer. U in veiligheid te weten onder de bescherming eens vaders, is balsem voor myne ziel: wat my raekt, wil de Voorzienigheid in onze vereeniging niet inwilligen, ik zal, zonder iemands wete, my tot de vlugt bereiden, den opstand te Gent aenstoken, 's Graven verdelging verhaesten, en wanneer wy, onder het geleide van den moedigen Philips van Artevelde, Vlaenderen als voorheen, beheeren, wil ik uwen vader onder myne bescherming nemen. Artevelde zal hem noodzaken my uwe hand te schenken.'

De maegd droogde zich de oogen uit; en even alsof Ackerman alle hindernissen te boven was gegaen, begon de treurige gedachte, die hem vroeger had gefolterd, allengskens te verdwynen. Oda gerustgesteld door de hoop haers minnaers, besloot zich met geduld aen haer lot te onderwerpen.

Inmiddels had Arnold van Schoorisse zyne wapenkamer in orde doen brengen; de aenkomst des Graven was te Schoorisse be-

kend; men hoorde niets dan vreugdegeroepen rond het slot, en Arnold het vertrek onzer verloofden instappende: - Kinderen!' sprak hy blymoedig, - overmorgen zal het de aengenaemste dag myns levens zyn, en beide zult gy in myn geluk deelen!... Maer waerom die bleekheid op uwe wangen, Oda?... En Ackerman... Zie, zie; het schynt alsof iets pynlyks uwe harten beroerde! Heb ik u reeds niet gezegd, Frans! dat ge voor de slagen van den zwarten ridder niet beducht moet wezen, en dat de hand van Mynheer St-Joris de uwe zal geleiden? Eerst kwam my die uitnoodiging ook als eene ramp voor; maer nu, vriend! nu verheugt ze my uitermate: ik stel al myne trouw in het oordeel Gods, en de geheimzinnige ridder, door u ter helle gezonden, moet ons - gelyk gy weet - aen de streelingen eener dierbare echtgenoote en moeder terugschenken. Verbant die treurigheid, Oda! Ackerman! en denkt slechts aen uwe verbindtenis. Ik heb het nooit gezegd, jonker! maer Oda, - ja Oda is een engel: steeds heeft zy den wil heurs vaders geëerbiedigd;

uw geluk zal zy verzekeren, en uw lot door honderd edelen doen benyden. Gy zyt ook een moedig, een bevallig jongeling, Ackerman, en myner dochter hoogst waerdig: daerom is het dat ik u dien schat toevertrouw, welke de deugden harer moeder bezit. O! mogte ik die beminnelyke vrouw immer aen den boezem klemmen!'

Hier zuchtte de Vryheer van Schoorisse, en de vrees, die hy, niettegenstaende zyn gezegde, voor Ackerman in den ridderstryd gevoelde, benam hem de vrolykheid van zoo even. Om een einde aen Arnolds diepzinnigheid te brengen, zette Oda, doch met moeite, de redekaveling voort, en vroeg wat prys de Graef er aen kon hechten van in haer huwelyk aenwezig te zyn.

- De grootste prys, Odal Jonker Ackerman schynt de gunst van Lodewyk van Male ingeloopen te hebben: zyn invloed op het Gentsche volk staet den Prins bekend, en ik moet veronderstellen dat 's Vorsten aenkomst, boven de genegenheid, die hy my draegt, ten doele hebben zal mynen schoonzoon in de zaek tegen de muitelingen in te

wikkelen: weêr beginnen zy hunne woedekreten aen te heffen, en roepen overluid dat zy aen 's Prinsen eisch niet zullen volkomen!'

Ackerman sidderde; Oda verbleekte; doch Arnold vervolgde op een bevalligen toon: - De Graef vergist zich nopens jonker Frans...'

Hier belonkte Ackerman zyne verloofde, en beide wachtten met ongeduld, den uitslag van Arnolds woorden af.

- Ja, ja!' hernam de Vryheer, - de Graef vergist zich; hy kent Ackermans aengekleefdheid aen de goede zaek niet; maer - eerlang zal hy overtuigd zyn dat Arnold van Schoorisse geenen bastaerd-Vlaming tot zoon aennemen wil! De byzondere uitnoodiging door my aen Walter gedaen, om uwe bruiloft by te woonen, kinderen! heeft ook een loffelyk doelwit: de man vermag veel op zynen oom, aen wien de Graef bereid schynt diens ontvreemde erfgoederen weêr te keeren[1]. Walter moet, op verzoek van

(1) Artevelde gaf een deel van de inkomste van den Graef, de welcke de stad Gendt gewoon was te betaelen, aen den heer van Herzeele, om dat hy een groot edelman was, en van den Graef Lodewyk ontrooft van alle syne erfvelycke goederen.
Chron. van Vlaend.

Lodewyk van Male, het mogelyke aenwenden om Galterus, die een der kloekste en dapperste ridders van Vlaenderen is, onder onze banier te rangschikken. Steeds zyn de Herzeeles moedige krygers geweest; en 't is ook daerom dat de Gentenaers, na de dood van Hyoens[1], Mer Raso tot aenleider verkozen, welke met een aenzienlyk leger, Kortryk, Ypre, Damme en Geeraerdsbergen op den Graef hielp overmeesteren[2]. Hieruit sproot 's Prinsen haet tegen de heeren van Herzeele; en Galterus vermoeid van zyne dwalingen, schynt eindelyk te wenschen om de goede zaek te zien zegepralen. Een ridder

(1) Jan Hyoens (of Heyns) werd te Damme, volgens sommigen te Brugge, door eenige der byzonderste vrouwen, op een banket, vergiftigd, en overleed te Eecloo.

(2) Rachen van Herzeele (gheseit van Lykercke) verdreef insgelycx ooc die edelen uyt Gheertsberghe, wordende selve ter stede meestere, ende voersiende die van alles dat ter orloghe diende ende behoufde.
NIC. DESPARS.

als deze, versterkt door Walter, en een aental moedige edellieden, zal er veel toe bybrengen.'

Arnold van Schoorisse keerde weder op het genoegen, dat hy gevoelde, den Graef in zyne burgt te mogen ontvangen, en op datgene, 'twelk Ackermans hart moest prikkelen, zyn huwelyk, onder de goedkeuring van Vlaenderens Heere te zien zegenen.

Ackerman, die gedurende Arnolds verhael, den tyd gevonden had om zich te beraden, had voordeelig geoordeeld zyne verstandhouding met de misnoegden niet bekend te maken. Ofschoon hy diep in het hart gewond was, ja het verraed van Walter, alsook de gevolgen, die er voor hem uit voortspruiten moesten, hoogst vreesde, verwierp hy deze onaengename gedachte, en sprak over den zwarten ridder en het steekspel, alwaer hy zich beloofde eer en roem te zullen inoogsten.

Te zeer aengedaen om naer de redekaveling onzer twee vrienden langer te kunnen luisteren, sloop Oda onbemerkt uit het vertrek, en moest zich aen de er rond geplaetste zetels leunen, om in haren gang niet te wankelen.

Nu gaf Arnold zyne spyt te kennen, dat zyn vriend Walter aen de uitdaging des geheimzinnigen ridders noch kon, noch mogt beantwoorden.

Ackerman fronste het voorhoofd, en - Denkt gy, Vryheer! dat ik Walter dien voorkeur op my niet zou ontzeggen?' sprak hy met eene soort van oploopendheid, wier oorzaek Arnold aen den haet toeschreef, dien de jongeling voor den zwarten ridder gevoelde.

- Uw moed maekt my fier, Ackerman! en schoon ik u van over lang kenne, kan ik echter niet nalaten u in deze omstandigheid te bewonderen. Spaer uw bloed niet; verdedig myne belangen; bemin uwen Graef, en - ik herhael het - Lodewyk van Male zal u met zyne vriendschap vereeren. Alwie mynen Prins en myne dochter lief heeft, staet dieper in mynen boezem geprent, dan dat gy het zoudt gelooven.'

Zoo sprak Arnold van Schoorisse: een donker rood vloog over het voorhoofd van Ackerman, en na beide nog een geruimen tyd hunne redekaveling hadden voortgezet,

welke van een te gering belang voor onze lezers is, dan dat wy ze alhier zouden neêrschryven, verliet de Vryheer op zyne beurt het vertrek, Ackerman aenmanende opdat hy zich met Oda vervoegen, en ze vertroosten zou.

Ackerman had geene acht geslagen op deze laetste woorden. Met zichtbare aendoening en klem herhaelde hy diegene nopens den Graef, en - Ha! Lodewyk van Male zou my zyne vriendschap schenken,' riep hy spytig; - my, die hem uit den grond des harten hate; my die duizendmael het leven zou tarten, om zyne dwingelandy te keer te gaen! Gy bedriegt u, Arnold! nimmer zal ik de slaverny myner landgenooten aen een gunstigen blik van den Prins opofferen!... Maer - ik ben een ondankbare... voor de liefde eener maegd maek ik misbruik van uwe trouw, van uwe achting! In myne moedeloosheid heb ik besloten u alles te verduiken; doch nooit, o! nooit zal ik laf genoeg zyn om mynen echt door u te laten zegenen; door u, Arnold! die my vervloeken zoudt, indien ge myne handelwyze kende.

Welaen! heden nog zult gy die kennen: in de tegenwoordigheid des verdrukkers van myn vaderland, wil ik my niet bevinden: ik zal u zeggen dat gy met den Graef, uwen heer, het verderf zyner onderdanen bewerkt; ja, ik wil u al de gruwelen aenhalen, sinds zyne regering gepleegd, en verklaren dat ik met vreugde het bloed zou najagen, van alwie de zaek der dwingelandy verdedigt!'

By de herinnering der dapperen, voor de volkszaek gesneuveld, zweefden bloedige wrackgedachten voor den geest van Ackerman, welke zich nu, meer dan ooit, gelukkig achtte tot aenleider der vryheidlievende Gentenaers gekozen te zyn. In zyne opgetogenheid riep hy: - Ja! de Hemel heeft my gezonden om Vlaenderens heil te bewerken: ik zal het doen, en... door deze myne hand zal de dwingeland omkomen!

- Van wien spreekt gy, Frans!' zuchtte Oda, die, by hare terugkomst, Ackermans opgehevene vuist met zachtheid drukte.

De jongeling keerde zich om, en: - Oda! myne beminde Oda!' riep hy, - ik moet u verlaten - verlaten totdat ik myn vaderland

vry gemaekt en uwe hand door mynen moed verdiend hebbe!

- Ackerman!...' snikte de maegd; en zy prevelde iets van onverschilligheid en ontrouw.

- Oda! veroordeel my niet: ik mag, ik kan u tot echtgenoote niet aennemen, alvorens uw vader met myne denkwys bekend sta. Hy vermeent dat ik de belangen van den Graef zal behartigen, en, ter belooning der van my verwachte diensten, wil hy my uwe hand schenken. Wat hatelyke taek ware het niet my dit misbruik van trouw als eene onuitwischbare vlek naer het hoofd te hooren werpen!'

Overtuigd door de juistheid van dit gezegde, was de maegd diep ontroerd, en zy stond voor Ackerman, als hadde zy middelen overdacht om hem van zyn besluit af te keeren. - Frans!' stamelde zy, - gewis zal vader u verstooten, indien gy hem uwen misstap bekend maekt; en schoon ik beloofd hebbe u alleen te beminnen, zal hy my noodzaken een anderen te huwen, of myne dagen in een klooster te eindigen. Blyf,

Frans! ik bid er u voor: als uwe bruid zal ik van de achtervolgingen des hatelyken Walters bevryd zyn: vader zal medelyden hebben met myne smeekingen: hy zal de vergiffenis, door een kind voor een ander kind afgebeden, niet verstooten, en ze u eerder als zynen zoon, dan wel als vreemdeling schenken!...

- Oda! ik herhale het, uwe hoop zou door Walter van Herzeele verydeld worden!' hervatte Ackerman statig; - aen niets zal hy zich meer laten aengelegen zyn, dan aen het dwarsboomen onzer vereeniging: hy zal uwen vader met myn besluit bekend maken, en, voor een eer- en moedelooze zou ik by allen doorgaen.

- Vriend! ik eisch van u eene opoffering, die uw hart doet bloeden: niemand gevoelt beter dan ik, de grootheid derzelve; maer ik verzekere u dat ze onontbeerlyk is voor ons geluk. Wat Walter van Herzeele raekt, o! vrees hem niet: hy zal niet versteend genoeg zyn om myn verlies te bewerken... Zeg, lieve Frans! zult gy doof voor myne bede blyven?

- Alles voor u, Oda! maer, zoudt gy, iedermael dat ge my ziet, in u zelve niet moeten zeggen: - Ackerman is myne hand aen zyne flauwhartigheid verschuldigd!

- Neen Frans! in uwe handelwyze zal ik niets zien dan een eerlyk middel om u het bezit eener vriendinne te verzekeren: de omstandigheid moet die gewaende moedeloosheid billyken! beloof my, dat ge blyven zult, en ik, ik verzekere u dat gy vaders gunsten even als die van den Graef zult verwerven.

- Altyd die gunsten van den Graef!' schreeuwde Ackerman; - de gunsten van een Lodewyk van Male!... Oda! Oda! wat meent gy? spreek zóó niet van Vlaenderens verdrukker! haet, onverzoenbare haet zy hem! Wat meer is, ik zou geene vrouw beminnen, die myne denkwys jegens den dwingeland niet deelt; en - gy zoudt my diens gunsten willen doen bekuipen!

- Frans! ik heb uwe medewerking in den opstand goedgekeurd: uw wil is my eene wet, welke ik steeds bereid ben te eerbiedigen: aen uw lot gehecht, zal ik in uwe onverschil-

ligheid jegens den Graef deelen, en alles werkstellig maken om uwer waerdig te zyn.

- Ik moet u bewonderen,' sprak Ackerman: bewogen door den zachten toon der maegd.

- Zult ge my niet verlaten?' hervatte Oda somber.

Zoo smeekend was hare houding; zoo bevallig en aendoenlyk heure blikken, dat Ackerman al zynen moed moest verzamelen, om de vraeg zyner verloofde verder af te slaen. Met leedwezen sprak hy: - Oda! neen; ik kan aen dezen wensch niet volkomen.'

Ackermans woorden ontroerden schrikkelyk de ziel der maegd: zy liet zich in eenen zetel vallen, en met eene stem, die den jonker siddering aenjoeg: - Vertrek, indien gy het goed vindt,' weende zy, - en laet my, rampzalige! aen myne droefheid over. Nu, dat ik de eerste opoffering aen uwe liefde vrage, zie ik my ongenadig verstooten: het genot dat gy alleen my verschaffen kunt in het terug geven eener geliefde moeder, verdwynt by uwe afwezigheid; en in de vrees dat vader uwe moedeloosheid ten kwade zou duiden, wilt gy in de oogen

van allen als een moedelooze doorgaen. De helsche ridder, dien gy moet verdelgen, zal vruchteloos op u wachten; men zal uwe vlugt aen harteloosheid toeschryven, en vader, thans fier op uwen heldenmoed, zal u voor eeuwig als een lafaert verstooten!...

- Gy tergt myn ongeduld!' riep Ackerman met kracht. Hy stapte de maegd achterna, die het vertrek wilde verlaten, en met zyne spierige vingers hare hand sterk drukkend, - Oda!' stamelde hy nu, - by God heb ik u gezworen dat ge my naest Hem dierbaer zyt, en ge durft my van onverschilligheid jegens u beschuldigen; - mynen moed kunt gy in twyfel trekken!... Welnu! om te toonen dat ik slechts leef om u te beminnen, wil ik alles trotseren; en de dood, die ik my hier - zonder myn vaderland ten nutte te kunnen zyn - onverbiddelyk zie toegrynzen, zal my geen stap doen verzetten!'

Slechts kon Oda door hare gebaerden heure innerlyke tevredenheid te kennen geven; doch een zucht van Ackerman werd door eenen zucht der maegd beantwoord. Haer hart was

vol, en de schrik belemmerde haer de spraek.

Als had zy al de moeijelykheid van Ackermans gesteltenis ontwaerd, liet zy haer hoofd op zynen boezem zinken. Eene strael van hoop glom weldra voor haer op: zy overwoog het middel om Walters aenkomst te Schoorisse te verydelen, en zonder iets van hare gedachte te reppen, verliet zy den Gentenaer, ten einde hare plannen te volvoeren.

Ackerman stapte de burgt uit, en nauw was hy de valbrug overgetrokken, of hy werd door al de maegden en knapen, die kransen vlochten en bloemtuiltjes vervaerdigden voor het feest, met hartelyke gelukwenschingen en liefdebewyzen overladen.

In die algemeene vreugde was hy aen de grievendste smarten ter prooi; hy ging verkwikking in de eenzaemheid zoeken.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.